

МАЙН РИД ЕКИПАЖЪТ НА „ПАНДОРА“

Превод от английски: Димитър Подвързачов, 1929

chitanka.info

I

Морският ястреб, който се виеше с широките си криле над Атлантическия океан, внезапно се спря, разглеждайки предмета, който бе привлякъл вниманието му и който се бе оказал малка, грубо скована от корабни парчета лодка, на дъното на която лежаха насмолени платна.

На тази крехка лодка се люлееха върху вълните възрастен човек и момче, което лежеше върху платната и изглеждаше заспало.

Възрастният се изправи и, пазейки се с ръка от слънцето, се загледа вторачено към далечината. В краката му се търкаляха ръчен лост, чифт весла и секира.

Острото око на албатроса не можа да види нищо друго върху това крехко съоръжение. Разочарованата птица продължи бързия си полет на изток и от около десетина мили обгърна с пронизващ поглед повърхността на океана.

Забеляза друг сал, десет пъти по-голям от първия, неподвижен върху безмълвните води. Върху него се виждаха мачти, рей, парчета въже и други предмети, очевидно спасени от претърпял крушение голям кораб. Той се крепеше на повърхността с помощта на привързани към борда празни бурета. Между двете импровизирани мачти бе разпънато парче платно и бяха разхвърляни две бурета, празен сандък за сухари и няколко весла.

Тридесет души, претърпели крушението, седяха, стояха, или лежаха в различни положения върху прогнилия сал. Някои дремеха — блуждаещият и сънлив израз на лицата им свидетелствуваше за тежък, болен, пиянски сън.

Откъм съседната група се надаваха викове, чаша, пълна с ром, преминаваше от ръка на ръка.

Хората, които образуваха третата група, изглеждаха трезви. Хвърляха към океана погледи, пълни с гладно отчаяние.

Албатросът се виеше над сала. Инстинктът му казваше, че тук скоро ще падне плячка.

Още по на изток остроото око на албатроса съзря малка тъмна точка, която се оказа корабна ладийка. В нея не бяха вдигнати платната, шестимата и гребци де докосваха веслата. Както двата сала и тя се носеше по волята на вятъра и течението.

Беше ясно, че някакъв кораб бе изгорял или претърпял крушение из тези води. По-нататък това предположение се доказваше по още почувствителен начин. Обгорели парчета плаваха тук-там и сочеха с положителност, че загадъчен кораб е станал жертва на пожар.

Върху кормилото на този кораб се бе запазил надпис „ПАНДОРА“. Същата тайнствена дума личеше и по буретата, привързани към големия сал, и по дъските, които образуваха дъното на малкия.

„Пандора“ бе кораб, който търгуваше с негри и бе тръгнал от Англия. Който е чел романа ми „В морето“, помни как същият кораб бе катастрофирал, да не повтарям ужасните подробности. Екипажът му се състоеше от шайка бандити с най-различен произход.

Целта на последното пътуване на „Пандора“ бе Гвинейския залив. Като бе взел на борда си петстотин нещастни негри — „денкове“, както презрително ги наричаше търговецът на жива стока, корабът с разпънати платна се бе отправил към Бразилия, където имаше винаги открит пазар и робите се търсеха усилено.

Но в открито море „Пандора“ се бе запалил и никакви усилия не бяха могли да спрат пожара. Бе оцеляла само една ладия, в която през нощта се бяха поместили капитанът, боцманът и четирима моряци. Останалият екипаж, който се състоеше от тридесет моряци, бе успял да скове сал. Тъкмо бе спуснат на вода този сал и върху него се бяха озовали спасяващите се, и огънят бе обхванал буретата с барут. Страхотен взрив бе довършил начаса катастрофата.

Какво бе станало с „живата стока“?

До последния миг нещастните роби бяха молили провидението в люка зад закованата врата. Те щяха да се задушат от пламъка и дима, ако един от напускащите кораба — юноша, не ги бе съжалил и не бе разбил с брадва решетката на затвора.

Уви! С този си жест той само бе отложил неизбежната мъченическа смърт на нещастниците. И то не за дълго. Те бяха избягали от огъня, но се издавиха в студените равнодушни води и бяха нахранили с трупове си стадо гладни акули.

Нашата история започва няколко дни след катастрофата.

На най-източната точка се намираше ладията на „Пандора“. В нея се Спасяваше капитанът с петимата от кораба, за които казах и които по грубост, жестокост и безчовечие не му отстъпваха.

Екипажът бе намерил убежище на големия сал. Но кои бяха онези двама смелчаци, които безстрашно плаваха по волята на вълните в онова крехко съдче, което най-незначителният ветреца можеше да обърне, най-слабото колебание на океана да погълне? Защо те се бяха отделили от останалия екипаж, макар да принадлежаха към него?

Ще обясня накратко.

По-старият се казваше Бен Брас. Той беше най-порядъчният моряк на кораба. По-рано беше на кралска служба. Но веднъж, по недоразумение и злоба, нему, непорочния служител, бяха приписали чуждо престъпление. Той не бе могъл да претърпи тая несправедливост и бе напуснал службата. В порив на отчаяние Бен бе постъпил на „Пандора“, за което не бе престанал да се разкайва.

А юношата бе обзет от непреодолима страст към пътешествия. Той бе избягал от родната си къща и по една случайност бе попаднал на „Пандора“, като съвсем не бе знаел характера на този кораб. Жестоките обноси, на които бе подложен, скоро го бяха накарали да се разкае за необмислената си постъпка. Ако не беше дружбата с Бен Брас, който бе взел момчето под свое покровителство, положението му щеше да стане непоносимо. И единият, и другият не поддържаха близки отношения с останалия екипаж. Бяха решили при първия удобен случай да се измъкнат от положението си, което ги гнетеше, и да се преместят на друг кораб.

Но ето че гибелта на „Пандора“ не само не благоприятствуваше на намерението им, но и отдалечаваше минутата на освобождението им. Спасени с малкия сал, те бяха грабнали веслата, за да настигнат големия сал и да споделят с всички шансовете за спасение, макар и ефимерни, все пак по-реални, отколкото им изглеждаха върху тяхната черупка. На големия сал те прекараха няколко нощи и няколко дни, носени от променливия вятър ту напред, ту назад.

Но защо Бен Брас и малкият му приятел бяха останали отново сами? Защото озверените прегладнели хора бяха поискали да убият и изядат момчето, а Бен Брас го бе спасил с риск за собствения си живот.

Ето как стана всичко: оскъдните припаси, спасени от крушението, се изчерпиха бързо. Екипажът единогласно осъди на смърт младия юнга. Само Бен Брас се застъпи за него. Но той сполучи само да издействува малка отсрочка. Обещаха му да чакат до сутринта. През нощта, когато гъст мрак се спусна над океана, Бен Брас преряза въжетата, които свързваха двата сала, и се отдалечи с момчето от опасните спътници.

Когато течението ги отнесе на доста голямо разстояние, те налегнаха здраво веслата. Цялата нощ плаваха срещу вятъра. Найсетне, на сутринта, решиха да си отдъхнат. Морето бе спокойно. Враговете не можеха да ги настигнат. Между тях имаше разстояние поне десет мили.

Вълненията от последните дни и умората бяха сломили момчето. То се изтегна на едно от платниците и заспа мигновено мъртвешки сън. Бен Брас, понеже се боеше от преследване, втречено се вглеждаше в далечината. Като разгледа внимателно всички точки на хоризонта, особено на изток, морякът погледна нежно към спящото момче.

— Бедното! — пошепна си той. — Съвсем се разсипа. Прочее, това е напълно естествено. Не е лесно да преживееш такава седмица. Нека отпочине добре и тогава ще натиснем веслата. Не дай Боже да паднем в ръцете на ония, ще го изгълтат и няма да се задавят, а аз ще им стигна за една закуска.

Морякът се отвлече за няколко минути, но мисълта му заработи с кова сила. Говореше си и следеше хоризонта:

— Разбира се, при обратен вятър, те няма да ни догонят. Но ако се продължи затишието, ще се заловят за веслата. Имат много ръце. Тогава няма да им избягаме!

— О, Бен! Скъпи, Бен! Спаси ме! — Гореща молба се изтръгна от спящото момче.

„Бълнува!“ — помисли си морякът. — „Мисли си, че го залавят като миналата нощ. По-добре да го събудя.“

— Искат да ме убият и изядат! Спаси ме, Бен!...

— Не се бой, Уилям. Ставай, момчето ми!

— Ти ли си, Бен? А къде са ония зверове?

— Няколко мили зад нас. Ти ги сънуваше и аз те събудих.

— И много добре си направил. Струва ми се, че все още съм в лапите им!

— Не си и не се бой! Кълна се, ще се допрат до теб само когато прекрачат през моя труп!

— Скъпи Бен! Ти си толкова добър! Рискува живота си, за да ме спасиш. Как ли ще ти докажа своята благодарност!

— Стига, Уилям. Няма за какво да ми благодариш. Но ако ни е съдено да умрем, предпочитам да бъда изяден от акули, отколкото от себеподобни. Не падай духом, ободри се! Вярвай в Провидението! Може би всевиждащото око на Небесния Цар е обърнато сега към нас. Бих искал да се помоля, но не мога... никога не са ме учили на молитви. А тебе?

— Аз знам „Отче наш“. Искаш ли да се помоля?

— Разбира се. Казват, че тази молитва е най-хубавата. На колене, момче.

Юнгата послуша и прочете молитвата. Морякът преви колене наред с него, сгъна набожно ръце на гърдите си и се унесе в молитвен екстаз. След заключителното „амин“, произнесено с тържествен глас, Бен седна при веслата с надежда:

— Трябва да държим на запад. За да се отдалечим от враговете си колкото се може повече. Трябва да караме два часа най-малко, докато не е горещо. Едва тогава, вярвам, ще бъдем вън от опасност. И така, дръж се, момче! На работа! А после ще си починеш колкото щеш!

Морякът седна от едната страна, Уилям мина на другата и салът се понесе по огледалната повърхност на океана.

Макар и да нямаше повече от петнадесет-шестнадесет години, Уилям владееше веслото си прекрасно. Беше се упражнявал в това изкуство дълго преди да бе постъпил на „Пандора“ и неговата помощ значително облекчаваше моряка.

Салът се движеше бързо напред, вземаше по два-три възела на час. Скоро се появи лек източен вятър, който гонеше двамата корабкрушеници в желаната от тях посока.. Въпреки това Бен изглеждаше загрижен и недоволен:

— Не ми харесва тоя вятър. Наистина, той не ни остаря да се отклоним на изток, но помага и на другите. При това техният сал има платна, благодарение на което те лесно ще ни настигнат!

— А защо не опитаме и ние да сложим платна? — попита момчето. — Какво ще кажеш, Бен?

— Мислих вече по това, Уилям. Разбира се, можем да го направим. Имаме и платнище, и кливер. Но откъде ще вземем въжета? Впрочем, ето кливершкот, ето лост от брашпиля и нашите весла. Веслата ще поставим ето така и ще закрепим между тях платното.

Морякът измъкна платнището и мачтата, закрепил вертикално веслата, сетне изпъна платнището, голямо няколко квадратни метра, и то веднага се наду от вятъра.

Оставаше само „пасажерите“ да управляват сала, което и направиха с помощта на аншпуга, който употребиха вместо кормило.

Планът им успя, платното се наду съвсем и салът започна да взема по пет възела в час. Нямахше основание да се мисли, че големият сал на преследвачите ще може да достигне по-голяма бързина. По такъв начин Бен и Уилям не можеха да бъдат настигнати. Бен се увери напълно в това и вече не се върна към мисълта за мрачната опасност. Но другите опасности не бяха малко и по-незначителни, ето защо двамата седяха по местата си, потънали в отчайващо размишление. Мъртвата тишина се нарушаваше само от еднообразния тласък на вълните, които се удряха о борда на сала!

II

Ветрецът бърчеше водата. Но след час затихна и океанът отново се успокои, съвсем замря, повърхността оставаше гладка и неподвижна като огледало.

Салът спря на място. Импровизираното платно сега започна да служи само за защита от палещите лъчи на тропическото слънце. Бен не предложи на момчето да се заловят пак за веслата, макар че опасността да бъдат настигнати не бе отминала.

Дали енергията му бе отпаднала поради многото опасности, или страхът от преследването бе намалял, той сам не разбираше, вече не бързаше. Като хвърли поглед към хоризонта, обтегна крака върху сала в сянката на платното.

Юнгата вече спеше.

„Радвам се, че си отдъхва, каза си Бен, иначе и той би се мъчил от глада като мен. Да можех и аз поне малко да потъна в забрава! Болката в корема ми е все по силна, минават вече четиридесет часа, до колкото мога да си спомня, откак изядох последния сухар. Какво ще се яде занапред? Остават само ботушите. Но те са така напоени със сол, че ще усилят жаждата. Боже милостиви! Няма да се яде, вижда се, а и какво ще прием? Няма ли да чуеш. Всемогъщи, молитвата поне на Уилям? Хляба, който ни даваш, дай ни го и днес, иначе скоро ще заспим вечния си сън...“

Морякът не успя да задържи шумната си въздишка и тя събуди момчето.

— Какво има? — попита то, с мъка отпъждайки трескавия сън.

— Нищо ново — каза Бен с глас, в който се долавяше желанието му да не плаши момчето.

— Чух че въздишаш, та си помислих, че ни настига екипажът!

— Няма защо да се боим от това. Докато трае тихото време, екипажът ще се интересува само от буренцето ром. А когато го пресуши до дъно, тогава пък няма да бъде в състояние да ни преследва!

— Ах, Бен! Колко съм гладен!

— Знам, моето момче! И аз съм гладен...

— Да, наистина, ти навярно страдаш повече от мен — юнгата се опита да се усмихне, — нали ми даде повечето от сухарите. Не трябваше да ги приемам!

— Остави — въздъхна Бен по-леко. — Има ли значение... кой е взел по-малко или повече, това няма да промени работата...

— Какво искаш да кажеш?

Уилям забеляза все по-мрачния вид на моряка, който не отговори.

— Разбирам — каза юношата, — трябва да се приготвим за най-лошото, за смъртта...

Бен трепна:

— О, не, не това исках да кажа, Уилям, не това. Още има, според мене, надежда. Кой знае какво може да се случи? Ха кажи де? Твоята молитва ще бъде чута, ще видиш. Трябва да я прочетеш още веднъж. Сега ще мога да я следя по-добре. Едно време я знаех. Отдавна беше. Бях малък колкото теб... Като я четеше, току изведнъж изплува в паметта ми. Хайде, на колене, Уилям!

Момчето се подчини и двамата с дълбока вяра повториха свещените думи. Като свършиха, Бен се изправи и известно време стоя втренчен напред, после огледа внимателно хоризонта. Слабият лъч надежда, който се таеше в измъчената му душа, бе угаснал съвсем. Прегледът, който бе направил, не даваше нищо утешително. Под безграничния лазурен небосвод се разстиляше безграничната лазурна повърхност.

Двамата полегнаха отново, мрачни и безмълвни. Нито единият, нито другият вече можеха да определят отминаващото време. Лежах на гръб, впили поглед в чистото безоблачно небе. Изведнъж пред очите им с бързината на светкавица започнаха да блещукат някакви сребристи предмети, отразявайки всичките цветове на дъгата.

— Ято хвърчащи риби — каза равнодушно Бен.

Слаба надежда за миг се бе мярнала в душата му. Рибите летяха така ниско, че с крилете си почти засягаха платнището. Той скочи:

— Я да се опитаме да уловим поне една рибка! Къде е аншпугът?

Може би щеше да успее в лова, който изискваше голямо умение, тъй като ятото продължаваше да се вие край сала, бягайки от

преследването на своите врагове, но в момента, когато той вдигна аншпуга, пред очите му се мярна нещо лъскаво, една риба се заблъска в гънките на платното и при падането си удари Уилям по лицето така че го замая.

„По-добре врабче в ръката, отколкото сокол в небето“ — старата пословица дойде на ума на Бен и той вместо да продължи лова, се нахвърли върху жертвата, която продължаваше да се блъска в гънките с напразна надежда за свобода. Уилям се присъедини и между двамата изгладнели корабокрушенци и рибата се започна ожесточена борба. На два или три пъти Уилям я залови и изпусна, тъй като тя имаше бодливи перки и се изплъзваше, бясно решена да победи.

Бен и Уилям се отчаяха, самата мисъл за възможна несполука обаче внезапно удвои яростта на Бен. Той реши на всяка цена да улови рибата дори да стане нужда да я вади от океана. За щастие към такава крачка не стана нужда да се прибегне. Той успя да хване единия край на платното и да покрие с него рибата. После веднага каза:

— Виждаш ли, Уилям! Всевишният чу жалбата ни. Кураж! Оня, който се реши да насити глада ни, току-виж е заситил и жаждата ни, макар около нас да има само солена вода.

Хвърчащите риби са едно от любопитните явления на океана. Досега още не е намерено обяснение как тези същества, създадени да живеят в морските недра, понякога се издигат на значителна височина, а след това се спускат в родната си стихия на доста далечно разстояние. От това явление се интересуват и простият наблюдател, и натуралистът. Понеже хвърчащите риби се явяват само в горещия пояс, оня, който не е бил из тропиците, рядко може да ги види. Явява се въпросът — към кой раздел принадлежат хвърчащите риби. Отговорът би бил лесен, ако съществуваха само в един вид.

Бен и Уилям хванаха риба, тежаща около фунт. Не можаха да се нахранят с нея, но малко се подкрепиха. Няма защо да се казва, че я изядоха сурова и че въпреки това им се стори невероятно вкусна.

— Да не хулим Бога — каза Бен, — трябва само да му благодарим!

Усещането за глад ставаше още по-остро. Скоро ги замъчи и непосилна жажда. Едва ли някъде другаде жаждата можеше да бъде по-страшна, отколкото за страдалци като Бен и Уилям сега, в океана. Видът на водата, която не можеше да се пие, неизмеримото ѝ

пространство, също така безполезно както пясъците на пустинята, увеличаваха страданията на двамата. Те напразно потапяха пръстите си в горчивите вълни и ги поднасяха към изпръхналите си устни с надежда поне да ги освежат.

— Да пиеш тая вода е все едно да утолиш жаждата си с разтопен огън — каза Бен.

Той знаеше, че след такова освежаване настъпва силна реакция.

Уилям грабна диво шепа вода и я поднесе към устата си, но Бен му попречи да я изпие. За щастие, в джоба на стария моряк се намери оловен куршум. Той го даде на момчето и го накара да го държи в устата си, да го обръща от време на време. Отделящата се по такъв начин слюнка започна леко да облекчава мъката на Уилям.

Бен постигна същото като поднесе секирата към устата си. Прокарваше нагорещения си език по острието. Разбира се, всичко това бе самоизмама. Единствената мечта на двамата бе да намерят начин да пийнат поне глътка вода, въпреки глада не мислеха вече за ядене.

Бен знаеше, че гладът се понася по-леко от жаждата, че той отслабва тялото, нервите стават нечувствителни. Но жаждата... Тя оставя всичката сила на човека за неописуеми страдания.

Бен и Уилям прекараха така няколко часа и ободрителните думи на моряка ставаха все по-редки. Навремени той се изправяше и оглеждаше трескаво хоризонта. Сетне, разочарован, се отпусна върху платнището в безмълвно отчаяние.

Той бе изведен от това състояние от едно незначително наглед обстоятелство, което не направи впечатление на Уилям, въпреки че и той го забеляза: малък облак за момент затули слънцето.

Уилям се учуди, че подобна дреболия така силно развълнува моряка, който, изправен, не отместяше поглед от небето. Мрачната покорност на неизбежната съдба бе заменена изведнъж от ярък лъч надежда в очите му.

— Какво става, Бен? — попита Уилям. — На какво се зарадва така? Нима виждаш нещо утешително?

— Погледни там, момче — отвърна морякът, посочвайки небето.

— Та нали точно нататък гледам, към облака.

— Ако не се лъжа, ще получим онова, което така жадно очакваме.

— Вода?! — извика Уилям с пламнали от радост очи. — Ти мислиш, Бен, че този облак ще се излее в дъжд?

— Почти съм сигурен! Това е дъждовен облак. И стига само вятърът да го подгони към нас, ние ще бъдем спасени! О, Боже! Бъди милостив към нас! Да се обърне погледът Ти към нас, недостойните!

Юнгата повтори след него молитвените думи.

— Гледай! — извика морякът. — Вятърът го кара към нас! Той духа от изток! Кълна се, ще имаме дъжд! Ето там, в далечината, вече вали. Далечно е, на двадесет мили е, но ако вятърът продължи, ще дойде и до нас!

— Но това ще ни помогне ли, Бен? Няма да можем да се напием, в какво ще съберем вода?

— Ами дрехите... ризите ни? По тия места дъждът вали на едри капки. За някакви пет минути всичко ще се измокри и ще пием до наситеност. Тогава ще изстискаме дрехите си.

— Ами съд? Отде съд, Бен, за да държим водата?

— Най-напред в устата, после... ах, какво нещастие! За това и не помислих! Няма да можем да запазим нито една капка. Впрочем, ако сега се напием достатъчно, можем да потърпим няколко дена. А, ето и дъждът! Гледай, Уилям, гледай — черни облаци, светкавиците ги пронизват! Това е повече от сигурен признак! По-бързо да прострем ризите, за да не изгубим и капчица!

Бен се канеше да смене ризата си, когато случайно хвърления му встрани поглед, го накара да промени решението си. Радостен вик се изтръгна от гърдите му: Бризентът!

Той се запъти към насмоленото платно, изпънато на двете весла.

— Казваш, че няма къде да турим водата? А това какво е?

— Ах! — възкликна юнгата, за миг разбрал плана на моряка.

— Знаеш ли, момче — каза Бен, — тука ще се събере цяла бъчва!

— А ще се запази ли водата в нея?

— И още как! Собственоръчно насмолих това платнище миналата седмица. Няма да изгубим и капка! Хайде да го разтегнем така че по средата да се образува падина. След дъжда ще имаме цяло езеро, Уилям! Да плуваш из него! Ура! Гледай, гледай, момчето ми, колко бързо идва дъждът. Готви се да свием голямото платно. Пусни лоста. Вместо да насочим платното по вятъра, ще го поставим на дъжда. На работа, Уилям!

Момчето започна да помага на моряка при развързването на въжетата. Бен мислеше, че ще се наложи да държат бризента с ръце, но като размисли още малко, намери за по-удобно с помощта на стаксела, да закрепят края на платнището и по такъв начин да направят нещо като чаша, която може наистина да побере доста вода. Така и сториха.

Оставаше само добре да прегледат платнището, да не би да се окажат нейде дупки. Когато Бен видя, че всичко е благополучно, взе за ръка юнгата и двамата коленичиха отново за молитва, обърнати с лице към изток, отдето идеше спасителният облак.

III

Не стана нужда да чакат дълго. Бурята налетя почти светкавично и се разрази със силен порой над главите им. За миг падината в бризента се напълни с вода. Страдалците припаднаха с пресъхналите си гърла към нея и загълтаха лакомо. Струваше им се, че никога през живота си не бяха пили по-вкусно питие.

Пороят ги измокри до кости. Това ги освежи, за известно време те забравиха палещите тропически лъчи.

— Е, какво, Уилям, казвах ли ти, че Онзи, Който ни изпрати толкова навреме рибата, няма да ни остави и без вода? Погледни, сега сме осигурени за няколко дена!

— Да се надяваме, скъпи Бен, че Господ няма да ни напусне и по-на-татък — каза Уилям кротко усмихнат.

— Вярвам в това! — въздъхна шумно Бен и лицето му прие обикновения си весел и бодър израз. — Как смеем да се съмняваме в благостта на Всевишния след изпратените ни милости? Но не бива да забравяме, че много зависи и от самите нас. Който се пази, и Бог го пази, казва пословицата. Ако сега не съумеем да опазим запаса си от вода, ще заслужим смъртта от жажда!

— В такъв случай какво трябва да правим? — попита невинно юношата. — Как да я съхраним, Бен?

— Мисля по това — положи на брадата си длан морякът, — скоро дъждът ще престане. В този пояс пороят налита внезапно, но не трае повече от половин час. А сетне слънцето пече много по-силно: под изгарящите му лъчи водата ни веднага ще се изпари. Ако не вземем нужните мерки!

— Господи помилуй! Как да попречим на тази напаст, Бен? — отново почти отчаяно пошепна юнгата.

— Чакай да помисля — каза морякът.

Замисли се дълбоко. Уилям впи поглед в него с трепет.

Радостта, която озари скоро лицето на Бен, го успокои. Желаният начин бе намерен.

— Ти виждаш, момче — каза Бен, — че водата в бризента се държи като в бутилка. Аз самият грижливо го насмолих, отнесох се към работата си грижливо и добросъвестно. И ето сега ще бъдем възнаградени за това.

— Разбира се.

— Нека всичко, което преживяваме, ни служи за урок! Добросъвестното отнасяне към работата е полезно за самите нас, виждаш, моите думи се оправдават. Слънцето вече гори и пали по-силно от преди. Да пием пак, а после ще запушим бутилката.

Уилям, който още не разбираше думите на приятеля си, се напи достатъчно. Бен също. После той посвети юношата в плана си. Идеята му бе много остроумна: Беше решил да направят от бризента нещо като мех, като съединят краищата му и ги завържат с връв. Това трябваше да бъде направено с голяма предпазливост, за да не се разлее скъпоценната влага. Колкото и да се мъчиха двамата да запазят всичко до капка, все пак проляха малко, но не съжаляваха, понеже запасът бе достатъчно голям. Бен държеше здраво с две ръце съединените краища на бризента, а Уилям метна въжето, на което предварително бе направил възел, стегна го с помощта на веслото. Дебелият бризент, пълен с вода, заприлича на корем на грамадно чудовище. Но беше необходимо да го затегнат, за да не прониква водата през горните гънки, и двамата го окачиха на едно от веслата, което служеше за мачта.

Ободрен от неочакваната небесна помощ, морякът се съвзе духом и реши да напрегне всичките си умствени способности и физическа сила, за да спаси и себе си, и момчето.

Имаха вода. При разумна употреба тя трябваше да им стигне за няколко седмици. Сега трябваше да намислят как да си набавят храна, необходима да поддържат живота си докато срещнат някой кораб. За друго спасение, разбира се, не можеше и да се мисли.

Около тях гъмжеше от риба. Но мъчно можеше да се хване тя без принадлежности за лов. Въпреки това трябваше да опитат щастieto си. Заеха се с приготовленията за риболова.

Преди всичко трябваше да стъкмят кука и въдица. За радост, намериха в дрехите си няколко игли, от които успяха да направят кука. За да изобретят въдицата, разсукаха въже, а гъба направиха от парче дърво. Куршумът, с който Уилям напразно бе търсил облекчение от

жаждата, послужи за тежест, а за примамка станаха костите и перките от уловената риба — вярно, тя бе незначителна, костите бяха съвсем оглозгани, но Бен се надяваше, че все някоя неопитна рибка ще лапне и тях.

Дъждът престана, ветрец не браздеше вече повърхността на океана, облаците изчезнаха и слънцето грееше отново ярко и палецо, както по-рано.

Бен се изправи с въдицата в ръка и затърси с поглед накъде да замахне. Уилям, също с въдица, застана от другата страна. Нищо не предвещаваше сполучлив лов. Цял час те напразно очакваха няма ли да се мерне нейде люспесто гръбче. Изведнъж момчето извика весело и Бен се обърна към него.

Уилям бе видял риба и бе хвърлил въдицата. Но радостта му значително намаля, тъй като Бен не само не я сподели, но напротив, загрижено и недоволно сви вежди.

Какво означаваше разочарованият му вид?

Малкото създание, което се бе показало на повърхността, бе едно от най-красивите в рибешкото царство. Телцето му бе лазурно небесно; тъмносини ивици го обвиваха с правилни колелца.

— Не си струва да хвърляш въдицата, Уилям — каза Бен — рибата няма да дойде към примамката.

— Защо?

— Защото е заета с друго. Сигурен съм, че господарят и не е далече.

— Какъв господар?

— Лоцманът! Той я следва.

— За кого говориш, Бен?

— За акулата, моето момче. Тя не е далече от тука. Виждаш ли... ей я там... И не е сама отгоре на всичко. Две са! От най-едрия вид! Никога в живота си не съм виждал подобна двойка! Перките им са големи колкото платното на кораб. А лоцманът показва пътя... Главата си залагам, ако не идват право към нас!

Уилям погледна в същата посока и видя две тръбни перки, които стърчаха на няколко фута над водата. Той позна белите акули, които неведнъж му се бе случвало да вижда. „Лоцманът“ на няколко сажена от сала внезапно се гмурна, за да предупреди акулите, после заплува отново пред тях като им показваше пътя.

По развълнувания вид на Бен, Уилям се досети, че ги застрашава опасност. Наистина, Бен се боеше много от тази неочаквана среща. Разбира се, акулите не представляват никаква опасност за голям кораб, но те могат лесно да нападнат корабче. Бен се бе наслушал достатъчно за подобни нападения. Ето защо нямаше нищо чудно, че изпитваше безпокойство. Но той нямаше време да се предава на размисъл. Предната акула удари по водата с широката си вилообразна опашка. При приближаването ѝ салът се залюля толкова силно, че едва не се обърна. Другата акула погледна към корабокрушенците, праметна се във водата и сякаш се приготви за нападение.

Бен и Уилям хвърлиха въдиците. Бен инстинктивно хвана брадвата, а Уилям — ханшпуга. Пригответе се за срещата с неприятеля.

Не стана нужда да чакат дълго. Едната от акулите заплува със светкавична бързина, вдигна глава над водата и отвори отвратителната си уста, сякаш се готвеше да погълне целия сал. Бен и Уилям се задържаха на дъските с мъка.

Като се улови с едната си ръка за мачтата. Бен с пълен размах удари врага. Ударът улучи ноздрите му и разсече хрущяла на няколко дюйма като откри костта.

Мястото бе избрано много сполучливо. Колкото грамадна и силна да бе акулата, ударът с брадвата в носа и не можеше да не доведе до смърт. Ето че тя се обърна по гръб, потръпна няколко пъти с цялото си тяло и вече не се помръдна.

На Уилям не му провървя, само отблъсна противника. Като видя, че той отваря чудовищната си уста, Уилям удари с ханшпуга в челюстта. Акулата улови ханшпуга с двойния си ред зъби и го изтръгна от ръцете на момчето, после го натроши със зъбите и го изгълта като лакомство. Като се изправи по такъв начин с ханшпуга, тя се скри под водата за голяма радост на корабокрушенците. Те нададоха щастлив вик.

Акулата плаваше с разсечената глава и перките и конвулсивно потръпваха. Като се знае живостта на тези животни, би могло да се помисли, че тя бе още жива и се мъчеше да се спаси с бягство. Но Бен не се лъжеше, макар че знаеше за това свойство на акулите. Бе виждал веднъж как една акула, хвърлена от кораба във водата, след като и бяха разпрани корема и извадили вътрешностите, продължаваше да движи

перките си и отплува на доста голямо разстояние. И други примери знаеше и можеше да ги разкаже на момчето.

— Акулата може да се разреже наполовина, момчето ми, като се отдели главата от трупа, и пак всяка част ще продължава да проявява признаци на живот в продължение на няколко часа... Най-уязвимото и място е главата. Улучих го точно, Акулата вече няма да ни безпокои но къде е другата?

— Отплава нататък — Уилям посочи с ръка, — тя изтръгна ханшпуга ми и го направи на парчета.

— Добре че си пуснал дървото, иначе и ти можеше да се окажеш отвлечен. Мисля, че след тоя любезен прием тя няма да се върне повече. Но виж, другата като че ли потъва! Трябва да ѝ попречим бързо! Мечтаехме да ловим с въдици! Няма да имаме нужда вече от тия дребосъци! Ако сполучим да запазим тая акула, дълго ще бъдем сити. Застани на онази страна, за да не изгубя равновесие. Така!

Разпореждайки се, Бен не губеше време, направи въжето готово за възел, сетне умело го хвърли във водата върху шията на акулата. Привърза въжето за едно от веслата. За предпазливост. Удари още няколко пъти с брадвата по главата чудовището и каза:

— Потърпи, Уилям, скоро ще ти отрежа бифтек, от най-вкусното място. Дръпни малко въжето, за да мога да достигна.

Момчето се подчини. Бен се улови за перката и отрязва парче месо. Няма защо да казваме, че то бе изядено сурово. Но това съвсем не огорчи двамата, вече свързани на живот и смърт, приятели. Дори и да бяха имали огън, едва ли щяха да губят време за печене.

Като утолиха глада и жаждата си, те не само почувствуваха облекчение, но се и проникнаха от надежда за благополучен изход от всичко, което бе станало с тях. Хвърчащата риба, дъждът, акулата, всичко това не можеше да бъде случайност за тях. Нима помощта, явила им се тъкмо навреме, не бе резултат от горещите им молитви? Те виждаха във временното си благополучие ръката на провидението. Но положението, въпреки неочакваното разрешение, не можеше да бъде наречено утешително. Ако налетеше буря или обикновен силен вятър, не само мехът с водата можеше да бъде отнесен, но и целият сал можеше да погине като черупка. Ако бяха малко по на север или малко по на юг, където ураганите свирепствуваха начесто, те нямаше да могат да се задържат повече от седмица. За щастие, намираха се в

онази част на Атлантическия океан, известна на първите испански мореплаватели под името „конски ширини“ и Бен знаеше, че тука стихииите са много редки. Напротив, случваше се корабите по-скоро да се опасяват от продължителни затишия.

Сега Бен не седеше със скръстени ръце. Макар че вярваше в Провидението, той в същото време твърдо знаеше, че всеки трябва сам да си помага и беше готов на всичко, което обстоятелствата биха поискали от него.

IV

Месото на акулата и запасът вода, при икономична употреба, можеха да стигнат за няколко дена. Трябваше само да намерят начин добре да ги съхранят. Но как трябваше да стане това?

Начинът бе един и то много прост. Трябваше само да покрият бризента със запазилите се парчета платнище, за да го запазят колкото може по-добре от зноя. Но месото от акулата, ако не вземеха мерки, щеше да се развали и да стане негодно за храна, дори за хора, обречени на гладна смърт. Те, за щастие, си спомниха, че рибата може да се пуши и на слънце и че сушената риба дори е много вкусна. Защо да не прибегнат към тоя начин?

Трябва само да разрежат месото на тънки парчета и да ги окачат на веслата. Тропическото слънце щеше да изиграе ролята на готвач. А сушеното месо щеше да се съхрани за седмици, дори за месеци.

Този план бе приведен в изпълнение веднага. Бен разпра акулата усърдно и ето че извика:

— Погледни, момче! И кажи! Какво виждаш?

— Къде? — попита Уилям.

— Ето тука. Нима нищо не виждаш по корема на акулата?

— Ах! Да! — извика юношата. — Виждам риба! Не е по-дълга от фунт. Но какво прави тя тук?

— Залепнала е към акулата. Отвън.

— Какво искаш да кажеш с това, Бен?

— Искам да кажа, че се е привързала към акулата като дива гъска към кораб и аз се надявам, че няма да ни избяга! Подай ми въжето бързо!

Уилям му подаде въжето. Бен го приготви за възел, ловко го метна върху залепналата животинка. Толкова мъчно бе да се отдели тя, че Бен рискуваше да загуби доста сили. Най-последно волята му се увенча с успех — той хвърли на сала треперещата риба и я доуби с удар на ножа.

— Как се казва тая риба? — попита Уилям.

— Бозайник — каза Бен.

— Никога не съм чувал за нея, защо я наричат така?

— Знам само това, че се лепи за акулите, но само за онези, които се наричат бели, а що се отнася до слуховете, че тези паразити сучат от акулите и се хранят така, не вярвам. Виждал съм как бозайниците по същия начин се прилепят и към кораби и към подводни скали. Не могат с тях да се хранят, я!

— Разбира се.

— Освен това, съм виждал като им разпарят коремите, че са пълни с морски червеи.

— Тогава защо се прилепват към акулите и корабите? Можеш ли да ми обясниш, Бен?

— Слушал съм нещичко от един доктор, на когото прислужвах. Той твърдеше, че тая риба плавала зле. И аз, трябва да ти кажа, съм напълно съгласен с него. За доказателство служат малките и перки. Докторът разправяше, че те се прилепнали към акулите и корабите, за да се пренасят по такъв начин от едно място на друго. Но когато бозайникът забележи нещо годно за ядене, се хвърля върху жертвата, а после пак се връща при своя влекач.

— Сигурно тоя страстен израстък на главата служи за крепило?

— Да. И любопитното е, че ако го потеглиш нагоре или назад, няма да можеш да го държиш напред, както аз направих, иначе по-скоро ще го разкъсаш на парчета, отколкото да го изтеглиш.

— Виждаш ли — каза Уилям като разглеждаше рибата, — на тоя странен израстък има цял ред ситни зъби, обърнати към опашката. Това именно не позволява, мисля аз, да го отлепиш откъм тая страна.

— Съвършено вярно, момче, а сега да свършим с акулата! Като огладнеем, ще видим сметката и на бозайника. Смя да те уверя, че няма да се окаже невкусна. Много пъти съм ял бозайници по южните острови, разбира се, по-големи от тоя.

Старият Бен знаеше още, че бозайниците се впиват в акулите, китовете, костенурките и се хранят с морски червеи, но никога не отнемат храната на своя влекач. На свой ред и те стават жертва на други риби, но акулите никога на ги закачат. Когато изтеглят на палубата акула, която придружава бозайник, той я напуска навреме, прилепя се към кораба и навсякъде го следва. Тогава лесно може да се улови с въдица. Когато ловецът види, че бозайникът е налупал

въдицата, трябва бързо да я издърпа, иначе той ще се залепи за кораба така здраво, че с никакви сили няма да може да се откъсне.

Най-едрият от многобройните видове бозайници се въдеше в Тихия океан и се наричаше *echenes australis*. Той бе известен на испанските мореплаватели под името Държиладия. Това е същата онази риба, която диваците от островите Куба и Ямайка, по думите на Колумб, са били опитомили и дресирали за лов на костенурки.

Бен разказа на момчето:

— Ето как корабите постъпват с тая риба: завръзват за въже един пръстен, прикрепен към опашката и го хвърлят във водата. Другият край на въжето се завързва за дърво или скала по брега. Рибата веднага се прилепя към някоя голяма костенурка, каквато древните диваци са обичали също така, както днешните гастрономи. От време на време ловецът поглежда въжето. Когато по неговото леко полюляване се убеди, че рибата е дошла в съприкосновение с костенурката, почва да дърпа въжето и костенурката е уловена. Подобен лов, Уилям, правят и на Мозамбикския бряг. Ще ти кажа и това, и млъквам: има едно поверие, че уж ако някой подсъдим успее да даде на съдията къс от тая риба, присъдата по делото му дълго няма да бъде приведена в изпълнение.

Слънцето вече клонеше към запад, когато двамата приятели свършиха работата си. Сега видът на сала не се бе изменил много. Между веслата бяха изпънати няколко върви, на които висяха дълги и тънки резени от акулата. Отдалеко можеха да се вземат за платно. Но те наистина служеха и като платно, тъй като повърхността им се надуваше от вятъра и салът се движеше напред.

Отначало Бен не се опитваше да управлява. Не можеше да става и дума за опит да се достигне бряг. Можеха да се надяват на спасение само при положение, че ги забележеше някой случаен кораб.

Такъв кораб можеше да се появи от всяка страна, за това на двамата им бе безразлично по кой от тридесет и двата румба на компаса плава салът.

Така беше, но Бен размисли и промени мнението си. На изток, неизвестно на какво разстояние, се носеше големият сал с моряците по волята на вълните и вятъра. В тяхната посока. Там може би някой бе вече убит и изяден от обезумелия екипаж. Не биваше Уилям да попадне в ръцете им. Ето защо, като видя, че вятърът се усилва;

старият моряк погледна загрижено към слънцето, за да разбере окончателно на коя страна ги отнася салът. Скоро на лицето му се изписа радостно вълнение.

— Вятърът ни носи на запад. Такова нещо е голяма рядкост на тая ширина и няма да продължи дълго, момчето ми! Впрочем, не е ли все едно? Само дано не ни отвлече в обратна посока!

Уилям разбра много добре опасението на Бен. Не веднъж юнгата се бе обръщал на изток не със смътната надежда, че ще видят спасителен кораб, а със затаения страх да не би да попаднат отново в ръцете на подивелите моряци.

Двамата усетиха много силна умора, но въпреки това Бен продължи да стои прав и да се вглежда в далечния хоризонт.

— Слушай, момче — бащински отпрати съвета си той, — постели платното и поспи. Не си струва да бдим и двамата. Аз ще поседя до довечера, а после ще последвам твоя пример. Лека нощ, Уилям!

Юнгата се съгласи. Натъкми се по-удобно и заспа здраво. А морякът остана да бодърствува, докато се мръкна съвсем което винаги ставаше доста бързо на тая ширина. Бен реши да поспи едва тогава, когато се стъмни напълно и нощта обещавахе да бъде безлунна.

Редките звезди блещукаха и позволяваха да се различават само небесния свод и безбрежната водна повърхност. В такава тъмнина дори кораб с много платна едва ли би бил забелязан на разстояние цял възел. Като се увери в безопасността на сала, Бен се изтегна до юнгата и скоро заспа като него, забравил напълно несгодите. Потъна в дълбок, укрепващ силите сън.

Така минаха няколко часа. Двамата спяха сякаш на меко легло под приятен покрив. Продължаваше да духа мек вятър, който ги караше на запад. Плисъкът на вълните не само не ги безпокоеше, напротив, приспиваше ги все по-сладко и при най-лекото пробуждане.

Освежен от дългия сън, Уилям се пробуди пръв. Беше дълбока нощ. Валеше дъжд. Той стана и изгледа черното като мастило небе. Внезапно блесна светкавица и освети за миг океана. Отново всичко потъна в безмълвна тъмнина.

Нито светкавицата, нито гръмотевичните облаци можаха да смутят момчето, то бе привикнало на внезапните порои. Все пак,

вместо да се изтегне отново върху платното, то продължи да стои и да се прислушва в някакви странни звуци, които поразяваха слуха му.

Дали това бе призив на чайка или вик на морска птица? Не. Той познаваше гласовете на повечето морски птици. Стори му се, че дочува гласа на обидено дете, което плаче и се оплаква.

Чудеше се дали да събуди моряка, който нямаше да се сърди за прекъснатия сън, но сигурно щеше да се посмее. Ето защо Уилям реши да не обръща повече внимание на странния вик и отново да заспи.

Но викът се повтори, този път по-ясно и като че ли по-близо. Нямаше съмнение: принадлежеше на малко момиче. Бен трябваше да се събуди.

— Бен! Бен!

— Какво има? Ти ли си, Уилям? Какъв е този шум?

— Бен, чувам нещо!

— Чуваш ли? Че какво чудно има? Ах, момче, такъв хубав сън сънувах...

— Чух глас, Бен!

— Глас ли? Какъв глас?

— Струва ми се на момиче!

— Кълна се в честта си, Уилям. Ти си полудял. Опирай се хубаво. Дали не спиш?

— С ума си съм, Бен! Чух вик на два пъти. Ето, прислушай се и ти.

— Бих се зачудил, ако не знаех, че в океана се въдят чайки и други птици, които крещат и бърборят като деца. Нищо друго не вярвам да е...

Изведнъж старият моряк се изправи и се прислуша внимателно. Към монотонния вой на вятъра се примесваше наистина някакъв странен звук. Нямаше повече съмнение. Беше човешки глас!

— Загубени сме, Уилям! Това е гласът на французина Легро! Големия сал ни настига! Няма да се спасим... Пригответи се за смърт!...

Ако нощта не беше така тъмна, Бен и Уилям нямаше да се уплашат от гласовете. Вместо големия сал те щяха да видят черни обгорели дъски, парчета от мачта с платна и въжета, тук-там по някое буре, потъващо от тежестта си, изпочупени куфари, столове от каютите, весла, ханшпуги и други предмети от живота на морето, които се люлееха върху вълните, подгонени от капризния вятър.

Ако беше ден, щяха да познаят в пръснатите предмети остатъци от кораба „Пандора“. Щяха да се зарадват на възможността да попълнят жалкото си домакинство. Между остатъците се виждаше сал, макар и не по-голям и по-добре направен от техния. Няколко овъглени дъски, бамбуково канапе и маса бяха здраво свързани с въжета. Бордовете бяха обиколени с празни бъчви, добре запушени, които не даваха на сала да потъне, дори да носеше един-два тона тежест.

Освен това, ако бе светло, Бен щеше да забележи малко буре, здраво завързано за дъските. Очевидно то не служеше за поддържане на сала върху повърхността, тъй като бе почти цялото потънало. Всички тези предмети не можеха да бъдат събрани случайно. Тук бе проявена някаква разумна воля.

Върху буретата наистина стоеше човек. Негър с лъскава като смола кожа. Широкият му четириъгълен череп, покрит с гъсти черни коси, приличащи на къдрава вълна, двете му грамадни щръкнали уши, устата му-същинска пропаст на мъката — обиколена от дебели изпъкнали устни, му придаваха поразителна прилика с орангутан. Но въпреки некрасивите черти, лицето му не отблъскваше погледа, дори внушаваше симпатия. Двойната редица ослепително бели зъби лъщеше зад ярко червените устни, от които по-рано навярно почти не бе слизала приветливата усмивка. Всичко у него издаваше доброта и кротост. Но в тоя момент дълбока скръб бе помрачила лицето му. Той седеше на дъските и сигурно плачеше.

Срещу него, на платнище, лежеше момиче на около 10—12 години, впило като него просълзен поглед в безпощадния океан. То имаше тъмномаслинено лице, обиколено с дълги черни кичури. Всеки, който е ходил в Африка, би познал в това момиче рожба на смесен брак на португалски колонист и туземка.

V

Негърът и момичето бяха сами. И несъмнено — от екипажа на „Пандора“. Но негърът не се бе числил към „живата стока“. Той бе корабният готвач с прякор Снежна топка, или Снежко — пълен власталин в кухнята на „Пандора“.

Бе се родил роб, но отдавна му бе подарена свободата. Бе служил като готвач на повече от двадесет кораби и бе обиколил земното кълбо във всички посоки. Въпреки честната му натура, него много малко го интересуваше нравствеността на околния екипаж, стига само да получаваше добра заплата и сита трапеза. Затова той неведнъж бе плавал с кораб, натоварен с роби за продан. Но никога през живота си не бе имал случай да бъде в такова мръсно общество, както на „Пандора“. За негова чест трябва да кажем, че той бе решил при първа възможност да го напусне. Неговото намерение бе също така твърдо, както това на Бен и Уилям. Но Снежната Топка отложи изпълнението на плана си, докато корабът беше край бреговете на Африка, понеже знаеше какво може да го сполети — щяха да го заловят негови собствени съотечественици и да го продадат като роб.

Нравствеността на Снежната топка не беше съвсем безукорна. Но той имаше едно рядко качество: благодарността. Затова именно не беше сам на сала и потъваше в печална размисъл. Спасението на момичето за него бе по-скъпо от собствения му живот.

Читателят ще попита за причината на тази загриженост, тъй като Момичето не можеше да бъде дете на готвача. Цветът на кожата и чертите на лицето не даваха да се допусне мисълта дори за далечно родство помежду им.

Така и беше в действителност. Момичето бе дъщеря на предишния господар на Снежната топка, който бе подарил свободата му и затова той, доскорошният роб, се бе проникнал от безкрайна признателност към благодетеля си. Този негов господар, който бе живял по-рано в Африка, се бе преселил в Рио, в Бразилия. Момичето, под грижите на негъра, трябваше да отиде при баща си и да приеме

новото си местожителство. Снежната топка бе изпълнявал най-добросъвестно задължението си, когато огънят бе обзел палубата на „Пандора“. Момичето бе събудено от негъра и пренесено през пламъците от него в морето под носа на горящия кораб.

Снежната топка бе изкусен плувец и въпреки тежестта на товара си бе успял да се задържи няколко минути, сетне да се улови за въжето и да увисне над водата, накрая — да събере няколко дъски, да ги свърже и да направи подобие на сал, за да прекара нощта. На разсъмване наоколо той и момичето не бяха забелязали жива душа. Той, разбира се, знаеше, че екипажът бе оцелял върху голям сал. Освен това бе свидетел на тайното бягство на капитана и петте негови близки с една от лодките на „Пандора“.

Колкото се отнася до робите, събрани от дълбочините на Африка, от местности, дето нямаше нито езера, нито реки, можеше да се каже, че те не знаеха да плуват, с изключение на неколцина, които се бяха опитвали отчаяно да догонят големия сал. Изнемогнали съвсем, прогонени яростно от белите моряци, те не можеха да се върнат към останките на „Пандора“ и бяха погълнати от вълните и изядени от акулите. Не един предсмъртен вик, който раздираше душата на Снежната топка и на момичето, бе огласявал въздуха през онази ужасна нощ. Но на разсъмване океанът бе станал равнодушен съвсем и спокоен както преди страшната дума.

Но защо Снежко не бе отишъл нито на големия сал с моряците, нито в лодката?

Беше просто за обяснение: пожарът бе избухнал по негова вина. И капитанът, и белите моряци знаеха прекрасно това. Първият му бе теглил голям бой, а моряците се бяха наканили да го хвърлят в океана. Отмъщението не бе осъществено само благодарение на това, че всеки се страхуваше за своя живот и бързаше да се отдалечи от горящия кораб. Негърът знаеше, че да се обърне за помощ към тях, би означавало да се обрече на неизбежна смърт.

И така, Снежко бе предпочел да се довери по-добре на случая, отколкото на великодушието на моряците, с които отдавна бе в съвсем неприятелски отношения. При това много пъти му се бе случвало да се бори с обстоятелства от подобен род, ето защо не бе изгубил присъствие на духа, а бе употребил всичките си сили, за да се възползува колкото бе възможно по-добре от всичко, което можеше да

помогне за спасението му. Когато се бе разсъмнало, вниманието му се бе насочило към един предмет — наблизно бе плавало малко буре за риба. Той го бе напълнил с вода малко преди пожара — за всеки случай и за ползуване от целия екипаж. Сега, когато салът му приближаваше този на Бен и Уилям, той си спомняше всичко до най-малката подробност. Ето, за миг улавя бурето и го завързва здраво за гредите, на които се държи. Тази находка е тъкмо навреме, ще реши въпроса за оцеляването поне за известно време. Лека-полека към него доплават и други предмети. Най-полезно е едно буренце със сухари, предназначено за капитана. За съжаление, то не е било затулено и солената вода е проникнала вътре. Но сухарите могат да се изсушат на слънце и да станат пригодни за ядене!

Какво бе станало по-нататък? Снежко се погрижи за заздравяването на сала. Улови — сега си спомняше подробно — един багор и с него довлече разни неща, които можеха да му влязат в работа. По-нататък успя да се снабди с весла и дъски, между които имаше и късове от неговата стара стаичка. Придаде на своя сал потребната дължина и ширина. Най-сетне можа да направи така, че салът да се държи над водата — завърза наоколо му пет-шест празни бурета, които се бяха люлели наблизно. Вече служеха за ограда на бордовете. За тази работа той употреби няколко дни като прекара на самото място на катастрофата.

Излезе вятър и понесе заедно и остатъците от „Пандора“ и сала. Снежко искаше да вдигне платно, но сетне се отказа. Не беше ли все едно накъде ще се насочи? Едничката надежда си оставаше — среща с кораб — както тази на Уилям и Бен.

Снежко и малката Лали прекараха така шест дни. Негърът неведнъж бе излизал цял и невредим от опасни приключения, затова не падаше духом.

Веднъж по време на буря бясна вълна го бе отнесла от палубата на „Пандора“ и цял час той се бе борил с ужасните вълни, докато най-сетне бе забелязал, че наблизно плава някаква клетка за птици. Бе се хванал за нея и благодарение на внезапна промяна на вятъра, корабът се бе върнал и го бе прибрал.

Като заздравя сала, доколкото бе възможно, и като събра провизии, готвачът започна да лови риба. Всичко това, повтаряме, той възобновяваше в паметта си докато плаваше към сала на Уилям и Бен.

Риба имаше много. Той ловеше умело макрели и бонити. С акулите не му потръгна. Чудовищата си бяха похапнали с трупове на негрите и плаваха по двойки наоколо, разсичайки вълните с грамадните си плавници. Рибите бяха нарязани и наредени по буретата да съхнат. Снежко се ободряваше от тази гледка. После поспа здрав сън със сладко и гръмовито хъркане, което не смущаваше малката Лали — тя бе привикнала да го слуша и дори го възприемаше като песен над люлка.

Лали също си спомняше как се бе събудила посред нощ. Всичко можеше да се разкаже така: когато тя отвори очи, бляскава светкавица внезапно прониза дълбоката тъмнина над океана. Но какво беше учудването на Лали, когато тя съзря между останките на „Пандора“ момче, което сякаш стоеше, или не, коленичеше сред вълните. Лали си помисли, че и се е сторило, но светкавицата блесна отново и тя видя озарена същата картина. Не знаеше какво да мисли и затова събуди негъра.

— Какви ги приказваш? — рече той. — Видяла си нещо съвсем друго, детето ми! В тая тъмна нощ аз не мога да видя дори носа ти! Небето е черно като лицето на стар негър. Лъжеш се, гълъбицата ми!

— Не, Снежко, не се лъжа. Когато видях, не беше тъмно, уверявам те, видях човек!

— И какъв беше той? Жена или мъж?

— Нито жена, нито мъж.

— Че какъв тогава? Сирена ли?

— Не, не. Струва ми се, беше момче, Много приличаше на онова, което виждах на „Пандора“.

— Мислиш, че е бил Уилям? Ба, нещастникът... той е отишъл на дъното, или пък се е спасил с другите на големия сал. Но какво е това?... Чувам глас! Нали, Лали?

— Да, О, Господи! Това е гласът на онзи юнга, Снежко! Същият е! Но слушай... там някъде, при него, има и друг... Чувам и друг глас!

— Права си, Лали! — каза Снежко и се изправи. — Двама са.

Те дълго гледаха ту небето, ту мрака наоколо в очакване на нова светкавица.

* * *

В същите тези минути Бен говореше на Уилям:

— Трябва да се приготвим за смъртта, момчето ми.

Уилям, смразен от ужас, в очакване сала на моряците-зверове, не отвърна, само доближи моряка, мъчейки се да пониже с поглед страхотния мрак. С мъка различаваше небето от океана. Гробно мълчание владееше навред. Чуваха се само плясъкът на водата и гласът на вятъра.

Бен вече вярваше, че би могло и да му се е сторило; не можеше да се опомни съвсем, когато долови изведнъж глас. „Дано е на някакво животно“ — утешаваше се той.

— Човек е! Но вече не съм сигурен, че е Легро. Боже, дано да не е той!

— Но ти знаеш добре как грачи тоя гарван! Да се надяваме, че не е той!

— Ах! — извика Уилям жарко. — Искам това да е така! От цяло сърце!

— По-тихо, момче! Ако е той, най-добре е да се спотайваме. Откъм коя страна дочу гласа?

— От тази! — Уилям посочи с ръка.

— Чудно нещо! — каза Бен. — Нима те са ни изпреварили! Или вятърът се е променил? Напълно възможно е, макар че мъчно можем да го потвърдим като нямаме компас. И ни една звезда няма на небето... Ти си убеден, че гласът идваше от тази страна?

— О, да, Бен!

— Тогава не бива да се приближаваме нататък. Успокой се, момче. Снеми парчетата от акулата, те ни отнасят нататък. Да натиснем веслата и на разсъмване ще бъдем далече от тия дяволи!

Работейки здраво, те се прислушваха през всичкото време. Настаниха се от двете страни на сала и започнаха да гребат, когато детският глас, който бе чул Уилям, се обади отново и порази слуха им.

— Съгласен съм да ме обесят — каза Бен. — ако това не е глас на малко момиче. То сякаш разговаря с някого.

— Как мислиш, да не би да е сирена?

— Напълно възможно!

— Да... но нима има сирени, Бен?

— Че как да няма! Могат да не вярват само моряци, които плават в блудкава вода и освен бикове с две глави и петли с четири крака не са

виждали друго. Разбери, Уилям, трябва да вярваш. Има сирени! Аз самият, който седя сега пред теб, съм ги виждал отдалеко и неведнъж. Имам един приятел, той е плавал из Индийския океан, там сирените Ги има на цели тайфи, с разпуснати коси по раменете. Досуц като пансионерките, дето водят на разходка из улиците децата... в Портсмут. Чакай, я послушай!

Тънък сребрист глас звънесе в тишината. Груб мъжки глас му отговаряше.

— Ако е сирена, има някой с нея! — каза Бен. — Дявол да го вземе! Какво може да бъде това? Кълна се, нищо не разбирам. Във всеки случай, не е големият сал.

— И ние не чуваме Легро!

— Не, момчето ми! Сигурно е, че край нас не е проклетият французин, както и който и да било друг негодник от екипажа на „Пандора“! Боже Господи! Как не ми дойде на ума! Сигурно някой кораб минава съвсем наблизко до нас!

Морякът започна да се взира в мрака с мъка.

— Ще ги повикам, Уилям! А ти слушай добре какво ще отговорят!

Бен извика към онази страна, откъдето се чуваха гласовете. Но отговор не последва.

— Хей, вие на кораб ли сте? — нададе по-силен вик Бен.

— А вие? — отговори, сякаш ехо, груб глас, които се стори на моряка и на Уилям като ангелско пение. — Хей, вие! Кой дявол вика там? Някои от кораба ли е? Вие ли сте, господин капитан? Или вие, господин Легро?

— Негърът! Пошепна радостно Бен. — Това е Снежко и никой друг! Нашият готвач! Само че не разбирам как е могъл този черньо да се озове тук! Той трябваше да бъде в лодката с капитана. Излиза, че тази лодка е до нас!

— Не — каза Уилям, — аз много ясно помня, че видях Снежко в стаичката му след като лодката бе заминала. А понеже го нямаше на големия сал, си помислих, че е потънал или изгорял. Това е неговият глас, чуваш ли, той продължава да говори нещо на някого.

— Хей, вие от кораба! Хей! Кой сте вие?

— Пострадали от корабкрушението на „Пандора“! Ти ли си, Снежко? — попита Бен.

— Аз! Същият! А вие капитанът ли сте?

— Не, Снежко, аз съм Бен Брас!

— Сам?

— Не, с мен е Уилям!

— Уилям? Ах, славният малък юнга! Видях как той освободи негрите! Прочее, това не им помогна да се спасят. Някои бяха изядени от акулите пред очите ми, други потънаха. Господи! Колко викове и плачове имаше... Довека няма да забравя тези ужаси, Бен Брас!

Бен и Уилям не чуваха думите на готвача. Само се прислушваха към гласа му. Обърнаха сала си към него. И понеже караха по вятъра, доплаваха бързо до приятелите. В този момент силна светкавица освети и двата сала. Взаимните поздрави бяха еднакво радостни, сякаш се бяха свършили всичките им злополуки.

VI

Бен Брас и Снежко се гледаха щастливи и това щастие нямаше предател. Не можеше да се каже, че до сега помежду им бяха съществували приятелски отношения. На първо време те дори се бяха държали далеко един от друг. Но лека-полека помежду им се бе зародила взаимна симпатия. А опасността, на която и двамата бяха изложени, и случаят, който ги събра сега, напълно премахнаха от паметта им старата неприязън. Техните помисли бяха насочени към една цел и съюзът им облекчаваше възможността за спасение.

Подир първите поздравления те решиха да съединят саловете.

— Имате ли въже, Снежко? — попита Бен.

— Да, цяло кълбо. И то все дебели върви. Ще ви влязат ли в работа?

— И още как! Сега подай единия край! Така! Още малко, готвачо! Така, сега е готово! — Бен извика радостно и започна да навива въжето около едно от буретата. — Сега можем да бъдем спокойни. Ние няма защо да се боим, Снежко, че ще се изгубим един други поне тая нощ. Утре, през деня, ще нагласим всичко по-добре.

Известно време мина в разкази около преживелиците при пожара на „Пандора“. После и четиримата легнаха да си починат, за да съберат сили за деня.

Когато слънцето изгря, освети лица, ако не весели, то поне спокойни и доверчиви. И четиримата бяха отново обнадеждени. Наистина четири силни ръце можеха по-добре да противостоят на страшната стихия, отколкото две, макар и с помощта на слабия и неопитен помощник Уилям. Щастливото стечение на обстоятелствата, увенчано с радостната среща, ползите, които тя трябваше да донесе — всичко показваше намесата на Божия пръст. Моряците смятаха тази среща за добро предзнаменование.

В същото светло настроение Бен се събуди на следния ден. Знаеше, че затишието, което владееше над океана подир пожара на „Пандора“, не можеше да продължава безкрайно. Затова трябваше, без

да се губи и минута, да се завържат здраво двата сала и да се вземат предпазни мерки против неизбежната опасност.

Той събуди другарите си. Подир кратко съвещание бе решено салът на Бен да се строши и материалите да се употребят за подобрене на онзи с буретата.

Но преди да пристъпят към работа, решиха да закусят. Готвачът извади от склада си сухари и поизсушена на слънцето риба. Липсата на огън не му даде възможност да покаже изкуството си на готвач. Морската вода бе направила сухарите малко горчиви, но четиримата не бяха придирчиви, закуската бе придружена дори с по една чаша вино. Отде се бе взело такова питие? Специално буренце бе запазено за капитана, след взрива на „Пандора“ бе изплувало над водата, понеже не бе съвсем пълно, а готвачът не бе пропуснал да го улови.

Закусиха и се заловиха за работа. Пренесоха всички вещи от малкия сал, не изоставиха и най-мъничкия предмет, водата от брезента изляха в празно буренце, после пренесоха веслата, платното, брадвата, дъските, остатъците от въжетата. Слънцето залезе скоро и четиримата спокойно можеха да полегнат за отдих, тъй като небето бе съвсем ясно. Надяваха се да довършат работата на следния ден.

В зори Снежко съедини шпанхутите, Бен и Уилям свиха въжетата до колкото им стигаха силите. Сега салът приличаше на плоска лодка с около двадесет фута дължина. Празно буре бе сложено напреко на носа, друго — на кормилото. Останалите четири бурета бяха сложени на лявата и дясната страна, по бордовете.

Като свършиха работата, Бен огледа всичко с гордост и кръсти сала „Катамаран“.

— Да живее „Катамаран“! — извикаха в един глас Уилям и Лали.

На следния ден, привечер, бе постлан подът. Снежко, който вярваше, че няма да могат да се доберат до земя, малко се грижеше за усъвършенствуването на сала. Но морякът бе на друго мнение. Той настоя-ваше, че салът се намира в центъра на пасатните ветрове, които ще го подгонят към брега на Южна Америка. А платното ще ускори плаването и по-бързо ще ги отърве от бедата. Затова, според мнението на Бен, бе необходимо да се направи и платно.

За щастие, материал не липсваше. Намериха контрабизан с всичките му принадлежности. Като издигнаха вместо мачта голям прът, а до него по-малък, постигнаха желаното. Морякът, комуто

негърът и Уилям помагаха усърдно, веднага се залови за работа и на третия ден мачтата вече се издигаше между носа и кормилото с всички принадлежности и готово платно.

Откакто се бяха срещнали корабокрушенците, затишието продължаваше, гладкият като огледало океан отразяваше странния образ на „Катамаран“ с шестте бурета наоколо, сякаш малки кули. Но „екипажът“ не се отдаде на бездействие. Въръжени с веслата, моряците ловяха предметите, които плаваха в радиус до четвърт миля. Между другото, Бен успя да улови собствения си сандък с дрехи, който бе пазил много грижливо на „Пандора“.

На четвъртия ден вечерта Уилям застана на колене и прочете гласно „Отче наш“, помоли Бога да даде вятър, който да ги отнесе на запад.

Молбата бе чута. На другия ден океанът се покри със ситни бръчки, яви се лек вятър, платното се наду и „Катамаран“ се отдалечи от тъжното място, дето бе погинал корабът с робите.

— Отиваме на запад! — извика радостно Бен, загледан към изпълненото с вятър платно.

— На запад! На запад! — повториха Снежко и Уилям, а прекрасните очи на Лали светнаха обнадеждени. Свежиет вятър лодкаря бързо сала в желаната посока. Надуваше платното така силно, че шкотите се изпъваха като струни.

Онази част на „Катамаран“, която Бен наричаше брак, бе насочена към изток. За да не се обърне салът, решиха да направят нещо като кормило. То се състоеше от широко весло, от „Пандора“, положено на височина с помощта на буре. По такъв начин „Катамаран“ можеше да се насочва към коя да е точка на компаса и да се държи право по вятъра. От самосебеси се разбира, че някой трябваше да стои постоянно при „колелото“ — както се изразяваше на шега Бен. Той пръв зае това място. Снежко и Уилям трябваше да го сменят поред.

Повече от час „Катамаран“ благополучно бързаше напред „към целта“. Нищо не нарушаваше спокойствието на екипажа му. „Капитанът“ Бен Брас оправяше кърмата с веслото, негърът подреждаше хранителните припаси, а Уилям и Лали стояха на носа до празно буре.

Те нямаше какво да правят в момента и си приказваха за добрите покровители, които им бе пратил добрият случай. Момчето и момичето

не се бяха опознали допреди неочакваната среща, понеже рядко се бяха виждали на палубата на „Пандора“. Малката португалка заемаше каюта, до която юнгата не бе доближавал, тъй като се бе страхувал от капитана и от офицерите.

Но макар че Уилям никога не бе разговарял с малката пътница, чертите на милото и лице се бяха запечатали дълбоко в паметта му и неговото сърце бе удряло винаги странно, когато я бе забелязвал отдалеко. Сега, седнал до нея, Уилям и се любуваше и се опиваше от всяка нейна дума.

VII

Минаха две часа откакто „Катамаран“ плаваше с платно. Негърът, след като сложи в ред запасите от храна, отиде при Бен и му предложи да го смени при кормилото.

Морякът се съгласи с готовност и отвори сандъка, който стоеше в центъра на сала, за да прегледа съдържанието му.

Уилям и Лали гледаха към хоризонта. Тя знаеше само няколко думи на английски и ги произнасяше така, че не можеше нищо да и се разбере. За щастие, Уилям говореше малко португалски, беше се научил от моряците на „Пандора“. Благодарение на това, а също и на мимиките и жестовете, те можеха да се обясняват.

Когато Снежко пое кормилото, те разглеждаха странна риба, която плуваше на няколко разтега от тях. Принадлежеше към най-отвратителните обитатели на океана и затова привлече погледите им. Необикновено грозна, истинско чудовище, голямо колкото човек туловището постепенно изтъняваше към опашката и бе снабдено с двоен ред плавници. В противоположност на другите риби, шията ѝ беше по-тънка от главата и плещите, което ѝ придаваше странна прилика с човека. Главата на животното бе повече от отвратителна. Черепът, със странни издатини от двете страни, приличаше на чук, при което шията представляваше дръжката на чука. В краищата на страничните изпъкналости светеха страшно две жълти очи. Устата, прорязана много ниско, почти на гърдите, от време на време се отваряше като черна пропаст. Бе снабдена с четири реда остри гъсти зъби, с които тя можеше да сдъвче и най-корави предмети.

Уилям повика Бен, за да го попита за името на тая странна риба, която виждаше първи път.

— Това е риба-чук, един вид акула — каза Бен и се върна при работата си.

Уилям, като чу това име, си спомни, че бе чел описание на същата риба в стари учебници по естествена история. Този вид акули се смятаха за най-опасните и лакомите.

Ясно се виждаха в прозрачната вода очертанията на акулата и Уилям и Лали, след като ѝ се нагледаха, я забравиха.

— Вижте! — извика изведнъж той. — Вижте, Снежко спи! Я го гледайте, какъв мореплавател! Оставил кормилото и спи!

Насмешливото възклицание на юнгата се смени изведнъж с вик:

— Прътът! Пази се от пръта, Лали!

В същия миг той се хвърли към девойката, за да я защити.

Но беше късно. Тъй като никой не управляваше кормилото, платното се бе надуло твърде много, прътът се бе наклонил и ето че удари момичето; то не успя да се задържи и падна във водата.

— На помощ! — ревна с нечовешки глас Уилям.

Той се канеше да се хвърли след Лали, но прътът се изправи бързо и го удари толкова силно по краката, че се превъртя през главата на Бен и го принуди да падне в отворения сандък, пред който морякът стоеше на колене. Като чу вика на момчето и пляска на водата от падането на момичето, Бен скочи прав, но от сблъскването с юнгата не можа да се задържи на крака.

— Какво има, момче? Кой падна във водата? Не си ти, нали?

— О, Бен, Спаси я! Лали, Бен!

Бен обгърна сала с бърз поглед, водовъртежът показваше мястото, където бе паднала Лали. Молбата на момчето бе съвсем излишна. Бен се хвърли във водата. Момичето безпомощно удряше по нея. За нещастие, поради падането на Уилям, бе пропуснато скъпоценно време. Салът бе отплавал на значително разстояние.

Но Уилям дойде на себе си, бързо скочи и се хвърли към кърмата на „Катамаран“, яхна буре и започна трескаво да следи борбата на капитана за спасението на Лали.

Снежко продължаваше да спи спокойно. Бен плуваше мълком. Викове на момичето ставаха все по-слаби и по-слаби.

Тържествуващ вик се изтръгна от гърдите на Уилям, когато най-после Бен настигна Лали и се обърна с нея към „Катамаран“.

— Ура! Спасена е! Спасена е — пляскаше с ръце юнгата.

В екстаза си той не премери движенията си, наруши равновесието на лошо закрепеното буре и с всичката си тежест се стовари върху гърба на готвача.

— Какво става? Какви са тия крясъци? — помъчи се да се освободи готвачът. — Да не си видял някой кораб?

Том огледа сала и като видя, че капитанът и Лали ги няма, инстинктивно се обърна към водата. Учудването му нямаше край, когато на няколко сажена от „Катамаран“ видя главата на Бен и до нея тази на Лали. Без да подозира, че е виновен за нещастиято, Снежко моментално съобрази какво е станало. Но в началото не се разтревожи, понеже знаеше, че Бен е превъзходен плувец. Затова сдържа първото си движение и на се хвърли във водата на помощ.

Но спокойствието му не трая дълго. Едно съображение, което се бе изплъзнало от неопитния юнга, спря вниманието му за миг — „Катамаран“, оставен сам на себе си, плаваше с такава бързина, че и най-изкусният плувец, дори без какъвто и да било товар, не би могъл да го настигне!

Негърът се втурна към бурето и улови веслото на кормилото, което бе изпуснал така лекомислено. Под неговите удари салът започна да се извъръца, разстоянието между него и Бен намаля, но изведнъж негърът изтърва веслото, сякаш ръката му се откъсна. Грабна ножа и се хвърли във водата.

Уилям гледаше безкрайно учуден. Мрачно подозрение премина като светкавица през ума му: току-виж негърът е решил да запази храната само за себе си. Но тутакси работата се изясни. В прозрачната вода момчето видя туловището, безобразната глава и жълтите очи на акула та, която само преди няколко минути бе съзерцавал с Лали съвършено спокойно.

Гръбните плавници на акулата стърчаха над водата. Тя и Снежко образуваха двата ъгъла на един триъгълник, върхът на който беше Бен със своя товар.

„Катамаран“ почти не се движеше, а негърът и акулата се приближаваха по страничните линии с всичката достъпна за тях бързина.

Акулата бе задминала „Катамаран“, но когато, бе чула пляска във водата от падането на Лали, бе разбрала със свойствения си инстинкт положението и се бе върнала.

Като видя негъра, тя се запъти към него. Но като че ли и се хареса погледа, на противника, което ще рече смелия му вид, и подир минутно колебание се отправи към Лали и Бен.

Морякът-капитан не бе в състояние с товара си да окаже съпротива. Негърът съзнаваше това и бързаше лудо.

Не бе възможно да се намери по-опасен враг от негъра в подобна борба. Той плуваше като лебед, а стоеше под водата като риба. При това не за първи път му се случваше да се сражава с акула в нейната родна стихия. Винаги бе излизал победител.

Сега лошото бе това, че акулата го бе изпреварила, а той не можеше да се състезава с нея по бързина. Тъмният плавник на гърба и разсичаше водата в права линия. Тя не губеше от погледа си нито за миг своята плячка. За голямо отчаяние на негъра триъгълникът все повече се скъсяваше.

— Лали! О, Лали! Горката Лали! — крещеше жалостно Уилям. — Бен, скъпи Бен, заклинам те в Господа Бога, спаси я! Плувайте надясно, аз ще плувам между вас и акулата!

Бен губеше сили от преумора и за минута изчезна под водата. Но ето че изплува, подчинявайки се безпрекословно на заповедите на Снежко. Той не знаеше, че към него се е насочила акулата, плавниците на която не се забелязваха в права посока. Като видя, че Снежко се хвърли във водата, капитанът на „Катамаран“ си помисли, че акулата може би е все още наблизко, но без предупрежденията на негъра не можеше да знае от коя страна се намира тя. Тутакси послуша готвача и обърна надясно, плувайки с последни усилия с една ръка. Тя, разбира се, бе необикновено силна и за няколко минути положението се промени — вместо триъгълника, се получи права линия. Акулата бе на единия край на тази линия, капитанът и Лали на другия, а Снежко в средата.

При тази промяна акулата изгуби предишното си предимство. Вместо уморения плувец нейният противник сега бе силен и въоръжен, и се чувствуваше във водата добре като нея — можеше с часове да се държи на повърхността, а под водата толкова, колкото всяко земноводно. Но той не смяташе да се спуска под водата. Искаше колкото може по-дълго да се държи над нея, понеже опасността бе именно пред самите му очи. Да не забравяме, че знаеше отлично особеностите на всяка порода от това „семейство“. Знаеше, че за да овладее даден предмет, акулата трябва да бъде над него, в противен случай тя се принуждава да се обърне на гръб или на една страна, според положението на плячката. Ако и двамата са над водата, акулата се принуждава да направи пълно обръщане, с корема нагоре. Това се обяснява с положението на устата и строежа на челюстите. Снежко

добре знаеше това, не по-зле от търсачите на бисери в Калифорнийското море, които изобщо не се плашеха от акули. Снежко бе виждал как с просто късо дърво, заострено от двете страни, те се спускаха безстрашно в дълбочините, в случай на нападение причакваха акулата да отвори грамадната си уста и бързо натъпкваха дървото между челюстите ѝ. Раните, които се образуваха при затварянето на устата, довличаха на акулата сигурна смърт. Но имаше един род акули, с които борбата не се водеше така лесно, поради това че трудно се разпознаваха. Те внушаваха голям страх на моряците и рибарите, бяха известни под името tintoreta.

Всичко, свързано с акулите, знаеше Снежко и най-вече това, че сражението сега бе неизбежно. Чудовището, изглежда, твърдо бе решило да си похапне човешко месо. Черната кожа на негъра разпалваше особено алчността му след като бе изтървало двамата бели. Къдравата глава на негъра сега бе на някакви двадесет-тридесет сажена. Човек, несвикнал с подобна борба, би замръзнал от ужас. Но Снежко плуваше към нея съвсем спокойно, твърдо уверен в победата.

Уилям, седнал на кърмата на „Катамаран“, следеше със замряло сърце всяко движение на своя приятел. Видя как той извади ножа от ножницата и го стисна със зъби, но какъв способ щеше да употреби в борбата още не можеше да се предвиди.

VIII

Акулата, въпреки лакомията си, е надарена с инстинкт за самосъхранение. Както и тигъра, тя знае дали ловът ще и се отдаде лесно, или ще има работа със сериозен противник.

Безстрашието на негъра ѝ направи впечатление. Може би нейният пътеводител — лоцманът, я бе предупредил за приближаването на опасния враг. Както и да е, тя, вместо да плува в противоположна посока и да се хвърли в атака, изведнъж промени тактиката си.

На разстояние пет сажена започна постепенно да намалява бързината си. Тъмните ѝ плавници изглеждаха неподвижни. Сетне промени посоката си, като че ли смяташе да нападне неприятеля откъм гърба му.

Странно бе това, че двамата ѝ спътника сякаш управляваха движението ѝ. И единият, и другият плуваха от двете ѝ страни.

Маневрата и обезпокои негъра. Той очакваше незабавно настъпление ѝ вече се бе приготвил — извади ножа от устата си и го задържа в дясната ръка, издигната за удар. В същия миг в ума му се породил нова мисъл: Ако акулата го задмине и отплува срещу Бен, Бен незабавно ще загине.

— Бен! — започна да вика. — Плувай в кръг като мен и се дръж в центъра, а аз ще плувам около вас, иначе и ти, и Лали загивате!

Морякът вече бе забелязал опасността и се подчини на тази заповед.

Зрелището отново се промени. Вместо права линия, готовите за борба образуваха три концентрични кръга. Бен, с товара си, се въртеше отвътре, след него идваше Снежко, а акулата със спътниците си образуваше външния кръг — със страшните си очи тя гледаше своята плячка, готова при първата грешка на негъра, да се хвърли към нея.

Странната игра продължи повече от пет минути.

Ако акулата беше по-хитра, щеше да продължи маневрата, понеже измъченият Снежко без друго щеше да потъне, а преди него би

потънал Бен с момичето. Но и акулите, както всички същества, имат припадъци от гняв и нетърпение. Тя поиска да ускори развързката и бързо промени посоката, заплува направо към центъра, където се въртеше Бен — без да гледа повече ножа в ръката на Снежко. Тя трябваше да премине почти светкавично покрай него, така че бе достатъчно той само да посегне и да забие ножа в нея.

Снежко забеляза промяната в тактиката на противника и в същия миг, когато той премина на разстояние един фут, взе отново ножа между зъбите си, загреба силно и с пъргав скок се озова върху гърба на това истинско чудовище.

Стисна с едната си ръка изпъкналостта на лявото и око и заби диво пръсти в орбитата му, а с дясната ръка, в която лъщеше ножът, започна да нанася силни удари, дето завари.

Той слезе от този „воден кон“ едва когато го видя мъртъв върху почервенялата от кръв вода.

Както вече казахме, през цялото време на драмата Уилям наблюдаваше от кърмата. Като видя победената убита акула, нададе радостен вик, който обаче тутакси се превърна в ново отчаяние. Погълнат от борбата на негъра с акулата, той не забеляза, че „Катамаран“ с разпуснато платно плава по вятъра и все повече и повече се отдалечава. Дошъл на себе си, Уилям забеляза, че ново нещастие заплашва и него, и приятелите му.

Отчаяният му вик привлече вниманието на Бен, който разбра в един миг каква е работата и извика на юнгата:

— Уилям! За Бога! Вземи кормилото, помъчи се да го извърнеш! Иначе сме загубени!

Юнгата грабна веслото и с всички сили се опита да обърне посоката на „Катамаран“. След няколко напрегнати минути успя да постави носа в надлежното положение. Но това не беше достатъчно. Макар че салът не плаваше сега с онази стремителност, все пак платното му го влачеше доста бързо. Снежната топка, който нямаше нищо в ръцете си и който плуваше по права линия, не се бе приближил ни най-малко до сала.

Подобно положение не можеше да продължава дълго. Плувците показваха вече признаци на голяма умора: негърът можеше да се бори още известно време. Но морякът отпаднаше поради тежестта на Лали и само някакъв щастлив случай, който би могъл да спре „Катамаран“ би

могъл да го спаси. Напразното гонене на сала продължи още две-три минути. Негърът изпревари Бен няколко метра, но като увеличи разстоянието между себе си и него, не се доближи до сала и предимството му всъщност не можеше да му помогне в нищо — салът продължаваше да се движи напред. Първата мисъл на Снежко бе да догони сала, да седне при кормилото и да се върне на помощ на капитана и на Лали.

Уверен в своето изкуство, той не се съмняваше, че този план не само е възможен, но и лесно изпълним. Но скоро започна да се съмнява в успеха. Тревогата му се увеличи, тъй като синята ивица вода, която делеше „Катамаран“, съвсем не намаляваше, въпреки усилията му, а наоपъки, ставаше все по-голяма. Тогава реши, че неговите старания са напразни и се отказа от надеждата да да гони спасението. Минаха няколко мига и изведнъж реши друго — да не слага оръжие. Обърна се и погледна назад. На около двеста метра от него се виждаха два черни предмета, здраво стиснати един о друг. Той не се поколеба нито секунда. Заплува към тях. Занимаваше го само една мисъл: да държи поверената му девойка, докато силите му се изчерпят напълно. Или да я спаси, или да умре заедно с нея.

Готвачът и морякът — „капитан“ плуваха сега един срещу друг. Напредваха бавно. Отчаянието и умората пречеха на движението им.

„Катамаран“ бе на такова разстояние, че дори да спреше, те не биха успели да го достигнат с плуване. На хоризонта се белееше като облак платното му, докато най-сетне се скри съвсем.

Бен се упрекваше защо Уилям не бе свил платното тогава, когато още бе имало надежда да се догони сала. Започна да вика към Уилям колкото му стигаше силата. Най-сетне, задъхан, обезсилен и съзнавайки, че салът е вече безнадеждно далече, престана да крещи и заплува с мрачното си отчаяние, учуден и огорчен от непонятната постъпка на момчето.

— Ти се умори много, капитане! Сигурно се умори много, дай на мен момичето. Лали, хвани се за рамената ми. Нека капитанът да си почине малко.

— Не! — отвърна морякът. — Защо? Мога още да издържа.

— Ш-ш-шт...! — прекъсна го негърът шепнешком, хвърляйки многозначителен поглед към момичето. — Надежда има, ще догоним „Катамаран“. Вятърът ще се промени и ще ни го върне. Разбираш ли

френски? Лали не разбира! — каза на френски. — Тя не бива да разбере, че сме загубени!

— Прав си — рече Бен, — още не съм и казал... Господи, помилуй ни! Не виждам спасение.

— И аз, Бен, и аз, капитане!... Тежко ни!

И двамата се мъчеха да се задържат над водата. Откакто салът бе изчезнал от очите им, не знаеха в каква посока биха могли да се придвижат.

— Не си струва изобщо да се придвижваме нанякъде — каза Бен, — ще отпаднем съвсем.

— Прав си — отвърна негърът, — само да се държим така и да се оставим на вълните. Дай ми момичето, Бен, ти си уморен много повече... и прости, че ти говоря на ти...

— Моля ти се ... — на лицето на моряка се изписа за миг нещо като усмивка.

— Лали, хвани се за мен — каза Снежко.

Предпазливо сне от гърба на Бен момичето. После наистина се оставиха на вълните, без да губят излишно сили, движейки се само дотолкова, че да не потънат.

Бяха уверени, че скоро ще умрат, усещаха се осъдени, вече с примки на шиите. Но най-страшното бе, че с тях щеше да погине и малката Лали!

Досега тя не бе споделила с тях страха си, който явно я бе обладал изцяло. Беше родена в страна, дето животът се считаше за играчка, бе свикнала да гледа смъртта и не губеше кураж при явна опасност, но все пак бе малко момиче, навремени страхът я задавяше. Постепенно самата не можа да установи дали се е поддала на неизбежността, или не можеше да осъзнае съвсем ужасната опасност. Във всеки случай можеше да се каже, че бе спокойна не според годините си. Може би я крепеше вярата, която хранеше към своите защитници.

Снежко и Бен не се съмняваха в печалния изход. Но Бен бе много по-отчаян. В дълбоките потайни кътчета на душата на негъра блещукаше лъч надежда. Бен дотолкова бе убеден, че ще загине, че насмалко да се поддаде на мисълта сам да ускори края си. Благодарение на свойствения инстинкт на всички живи същества за

самосъхранение, той все още се бореше със смъртта, с мисълта за последното издихание.

Вече и тримата не говореха. Царуваше тържествено предсмъртно мълчание. Силите им бяха изтощени до край. Всяка минута можеха да потънат. Чуваше се само плясъкът на разлюлените от лекия вятър вълни и навремени жаловитият писък на някоя чайка.

Изведнъж Лали нададе слаб вик. Както седеше на рамената на Снежко, тя забеляза някакъв предмет, който плуваше насреща им.

— Какво има, Лали? — попита глухо негърът.

— „Катамаран“! „Катамаран“! — отвърна Лали.

— Не — каза Снежко, — това е сандък.

— Сандък? Май че се лъжеш...

— Кълна се в главата си! И то не кой да е, ами моят! — обади се едва-едва Бен.

— Твоят ли? — и негърът се помъчи да повдигне глава. — Вярно, бе. Как е попаднал тук? Нали го остави на сала!

— Разбира се...

Бен замълча и заплува към сандъка. Нямаше никакво съмнение. Беше наистина неговият сандък, грижливо обгърнат със синьо платно, с буквите Б.Б., снабден с две яки железни дръжки. Мисълта, че нещо се е случило с „Катамаран“ прониза съзнанието и на тримата.

— Горкият Уилям! — каза задавяйки се от мъка Бен Брас. — Сигурно с него е свършено... Но не! Какво би могло да разруши сала? Ясно е, че момчето нарочно го е хвърлило. Снежко, ще изплуваме! Да живей Уилям!

С удвоени сили заплуваха към сандъка. Тези мигове за тях бяха несравнимо щастие. Сандъкът се полюшваше върху водата с капака отгоре. Можеше да се помисли, че в това положение го задържа с тежестта си медното украшение, което служеше за баласт. Ако се съдеше по това, че той се издигаше така над водата, можеше да се заключи, че е празен. Дръжките му висяха от двете страни и плувците се уловиха за тях.

Така сандъкът получи равновесие и макар да се снижи от тежестта, все пак горната му част се задържа над водата дори и когато Лали бе положена върху капака.

IX

Тримата давещи се представляваха странна група. От дясната страна на сандъка висеше Бен, заврял лявата си ръка до лакът в дръжката. По такъв начин половината от тежестта на тялото му се поддържаше от сандъка и той само движеше леко дясната си ръка, за да не потъне.

От другата страна в същото положение се крепеше Снежко, само с тази разлика, че той се държеше с дясната си ръка.

Лали, легнала неподвижно върху капака, се държеше за ръбовете.

И така, положението им значително се подобри. Макар да бяха в ноктите на смъртта, у тях се зароди надежда за спасение. Можеха да се задържат няколко часа върху водата, докато започнеше да ги мъчат гладът и жаждата.

Помощта, която бяха получили в най-критичния момент, доказваше силата на Провидението. Затова решиха да се борят със смъртта до последен дъх. Чувствайки се в относителна безопасност, те започнаха да обсъждат положението.

Мисълта за една гибел на сала, очевидно бе неоснователна, тъй като океанът бе спокоен. Не знаеха нищо за екипажа на „Пандора“. Екипажът на, „Пандора“ сега бяха те... с отплавалия Уилям. Трябваше да се съберат, да оживеят, да докажат, че не всички от този екипаж са зверове.

И така, салът бе цял и отплавал неизвестно накъде в океана. На Лали, която виждаше най-добре наоколо, бе заръчано да следи хоризонта. Ако „Катамаран“ се окажеше на две или една мили, в която и да е посока, тя не можеше да не види платното. Но пред очите ѝ се разстилаха само синя вода и безоблачно небе.

Очевидно, салът бе отнесен далеко и трябваше да се откажат от мисълта да го догонват. Но предположенията на Бен бяха потешителни. Той бе убеден, че срещата със сандъка не е случайна и че той е нарочно хвърлен от Уилям.

— Уверен съм — повтори той, — момчето е хвърлило сандъка, който беше на средата на сала, когато скочих за Лали, не е паднал сам, Уилям е измислил това. И трябва да признаем, идеята е добра. Не за пръв път в неговата умна глава се раждат такива прекрасни мисли!

— Възможно е. Много е възможно! — отговори Снежко.

— И аз се досещам какво ще направи той по-нататък — Бен продължи нишката на предположенията си.

— Какво... капитане? — попита Снежко.

— Той несъмнено е свалил платното. Само не знам защо не стори това по-рано, когато му крещях и той не можеше да не ме чуе. Уверен съм, прочее, че не е виновен. Помня, когато поставих платното, завързах здрав възел на реята. Може би не е успял да го отвърже. А сега вече или го е развързал, или го е прерязал, затова не виждаме платното. Бога ми, бас държа, „Катамаран“ е наблизко. Най-много на един-два възела от нас. Разбира се, не можеш да знаеш нищо сигурно, когато стоиш до уши във водата, но във всеки случай без платно той плава не по-бързо от нас. Да опитаме да напругнем сили и да се носим по вятъра една-две мили. Това е най-доброто, което можем да сторим!

— Вярно е, капитане! — каза Снежко.

Без да отронят повече и дума, плувците се заловиха за работа. Гребейки единият с дясната, другият с лявата ръка, те сечаха с всичките си сили вълните, плуваха така бързо, че около тях се образуваха големи гребени и солената пяна започна да пада върху Лали.

Ето че тя отново извика и те спряха движенията си.

— Какво има, мила? — попита негърът. — Да не е „Катамаран“?

— Не, само едно буре!

— Какво по-точно?

— Мисля, че е от онези, дето бяха завързани около сала) Виждам въже!

— Вярно е! — каза Бен като се понадигна. — И това е ръката на Уилям! Той е отрязал бурето и го е хвърлил за всеки случай — ако не сме се хванали за сандъка. Чудесно момче! Да тръгваме към бурето! Нищо не ни пречи да го държим в запас. Ако духне вятър, сандъкът няма да ни върши работа. Виж, бурето е съвсем друга работа!

Подир пет минути бяха при бурето. Не се излъгаха. То беше от „Катамаран“. Около него се люлееха отрязани или по-скоро отсечени с

остър инструмент възжета.

— Не се излъгах. Умно момче е Уилям! Ура! — извика Бен.

— Почакайте — каза негърът, — дръжте сандъка, а пък аз ще се покача на бурето и ще разгледам наоколо.

Той освободи ръцете си и след известни усилия постигна целта си. Трябваше голяма ловкост, за да се задържи човек върху такова буре, но Снежко бе запознат с всички изкуства на водната гимнастика, бързо се покатери и хвърли пронизателен поглед наоколо.

Бен следеше всяко негово движение с безкрайно жив интерес. Очакваше това, което така страстно жадуваше и Лали. И ето че не се излъга. Готвачът нададе възторжен вик:

— Салът! Салът!

— Къде е? — попита Бен. — Откъм вятъра ли?

— Да!

— На какво разстояние?

— На три или четири мили, не повече.

— Какво да правим?

— Трябва да се помъчим да го догоним. Както каза ти, платното е свито. Салът се движи тихо, като сламка в затишие. Момчето сигурно гребе към нас и ние скоро ще го достигнем?

— Смяташ, че ще успеем?

— Разбира се! Ти, капитане, с момичето остани тук. Дръжте се за сандъка и не се бойте от нищо. Аз ще доведа „Катамаран“ та ако ще да пукна и скоро ще бъдем на палубата!

— Негърът блъсна бъчвата напред, за да покаже на Бен каква посока ще държи, сетне изопна в цяла дължина гъвкавото си тяло и заплува бързо.

Няма смисъл подробно да разказваме какви мъки бе преживял Уилям през всичкото това време. Той бе последвал първата заповед на Бен и бе взел веслото, което служеше за кормило. Но напразно се бе мъчил да извърне сала, да прибере платното — възелът бе попречил наистина и ето че скъпоценното време бе загубено. Когато бе взел бравата, вече бе късно. „Катамаран“ се бе отдалечил значително и Уилям бе останал сам-самичък на света, сред океана, в пълно отчаяние. Но благодарение на изобретателния му му, който всъщност го бе накарал навремето да си избере за професия морячеството, той бе започнал трескаво да търси начин как да помогне на приятелите си. Бе

побързал да снесе веслото от жлеба, в който бе поставено то вместо кормило, и бе почнал да гребе с него, мъчейки се да плава срещу вятъра.

Дълго бе напрягал сили, но скоро се бе убедил, че старанията му отиват напусто. Бе забелязал, че салът не само не отива срещу вятъра, нито пък стои на едно място поне, ами наопаки, бързо се движи в противоположна посока.

Изведнъж на ума му се спря мисълта — да хвърли в океана някой предмет, за който приятелите биха могли да се заловят. Първото, което му бе попаднало пред очите, бе сандъкът на Бен, почти целият празен. Капакът беше отворен. Ако се затвореше, можеше да послужи за спасителен пояс. Уилям се бе поколебал, бе блъснал сандъка във водата. После, незадоволен с това, бе вдигнал брадвата и бе разсякъл въжетото, за да хвърли бурето подир сандъка, за по-голяма сигурност. „Катамаран“ се бе отстранил бавно и със свалено платно бе заплавал по-тихо по вятъра, макар че вятърът действуваше на мачтата и на другите предмети върху сала.

И сега Уилям продължаваше да разсъждава, че за Бен и Снежко разликата от една миля не е съществена.

Той хвърли едно буре след друго, решен да остави само онова, в което имаше вода. Знаеше, че „Катамаран“ няма да потъне и без тях. Затова се спря на петото едва след като забеляза, че и третото и четвъртото се притискат към „Катамаран“ като към стар приятел.

Уилям не търси дълго причините за това странно явление. Салът, не-подкрепен вече от буретата, потъна малко и лежеше почти на равнището на водата — той плаваше по вятъра със същата скорост, както тази на самите бурета.

Това наблюдение отпърво огорчи младия юнга. Но като размисли малко, той го взе за добър знак. И наистина, най-важното бе „Катамаран“ да не се отдалечава, а сега той вървеше така бавно, че и най-посредствения плувец можеше да го догони, стига само разстоянието да не бъде много голямо.

Уилям трябваше по всякакъв начин да узнае къде са изпадналите в беда приятели. Дали не бяха много надалеко? Той не знаеше в коя посока да ги търси с поглед. Тромавият сал, на който се надяваше като на Бога, непрекъснато се полюшваше, заставаше по посока на вятъра ту с кормилото си, на една страна, ту с носа си. Уилям се взираше и не

виждаше нищо, освен сандъка и две бурета, които го бяха изпреварили с около два сажена. Затова той започна да се досеща на коя страна можеха да бъдат плувците. Салът трябваше да върви по вятъра, значи те бяха в противоположната посока.

Но юнгата напусто се взираше в хоризонта, в тази посока. Тогава отиде до дъските и се покачи на едничкото останало завързано буре. Отново погледът му започна да блуждае напразно из океана. Дошъл до последната степен на отчаянието и решил по какъвто и да е начин да се отърве от неизвестността, Уилям се покатери по мачтата. Но претърпя отново несполука и слезе съвсем наскърбен.

След няколко минути се върна при поста, който бе напуснал пак впи очи в пространството. Отпърво не видя нищо освен буретата и сандъка, после няколко чайки — ниско над водата. Те се въртяха над нещо кръгло и черно, което очевидно възбуждаше силно любопитството им. Това можеше да бъде някоя морска птица, но приличаше и на къдравата глава на Снежко. Малко по-нататък забеляза два тъмно-кафяви кръгли предмети, които бавно се движеха към него. Това можеха да бъдат само главите на „капитана“ и на Лали.

Като разпозна приятелите си, той грабна веслото и започна да гребе, надявайки се да накара „Катамаран“ да тръгне срещу вятъра.

Всеки спечелен метър го доближаваше до измъчените, изнурени приятели: от него зависеше да се спасят ли, или да потънат. Крепен от надеждата, той гребеше енергично. За щастие, вятърът започна да затихва. Салът се покоряваше и плаваше в желаната посока. Ето че видя и как Лали лежи върху сандъка. Уилям въздъхна шумно, смяташе вече, че приятелите са спасени. Разстоянието помежду им все повече намаляваше. Той натисна веслото с нова сила. Какво беше обаче учудването му, когато вдигна очи и вече не видя нито Бен, нито Лали, нито Снежко! Къде се бяха дянали?

Гребеше с неотслабваща енергия. И как се зарадва като чу съвсем наблизо гласа на негъра, който бе яхнал бурето. Ето по-назад и другите двама! Бяла пяна се стичаше от ушите и дебелите устни на Снежко.

— Гроби към мене, Уилям! — викаше той. — Не мога повече, още малко и ще потъна!

Отчаяният вик даде сила на юношата и след няколко секунди Снежко, подпомогнат от момчето, се видя проснат на „Катамаран“.

Скочи и веднага грабна веслото. Неговата помощ беше толкова значителна, че почти моментално догониха сандъка.

Най-после тримата давеци се бяха в безопасност.

Х

„Капитанът“ беше толкова изнурен, че се строполи на дъските. Лали, подкрепяна от Уилям, се отпусна върху парче платно, пълният с благодарност поглед, който тя отправи към младия юнга, стократно го възнагради за всичко, което бе изтърпял.

Негърът легна до Бен. И тримата, съсипани от умора и от преживяното, лежаха дълго и в пълно мълчание, без да се помръднат.

Уилям си спомни за виното. Наля в металическа чаша и даде поред и на тримата. Разбира се, първо на Лали. Живителното питие им подействува много добре. Скоро морякът и негърът дойдоха на себе си, отдъгнаха и се заловиха да постегнат сала, което беше неотложна предпазливост.

Трябваше да се уловят буретата, които бе хвърлил Уилям, без тях „Катамаран“ бе започнал да затъва.

Заловиха първо сандъка на Бен, сетне бурето-спасител на готвача. Другите бяха отплавали доста надалеко. Бен и Снежко се заловиха за веслата. Уилям остана прав да сочи посоката. Скоро всичките бурета бяха настигнати и поставени където си бяха. Горещите лъчи на тропическо то слънце бързо изсуши моряците, от негъра се вдигаше пара както от запалени мокри дърва. Той не преставаше да говори и да помага на Бен и Уилям при поставянето на платното.

Скоро „Катамаран“ летеше с попътния вятър, с първоначалната бързина. Този път се помъчиха да направят добър възел, за да може да се развърже в случай на нужда незабавно. Нямахше нужда да се посъветва Снежко да бъде по-внимателен с кормилото.

Едничката вреда, причинена от нещастния случай, бе загубата на значителна част от рибата, която бе сушена върху буретата. Уилям бе мислил единствено за спасението на приятелите. Бившият готвач на „Пандора“ със скръб констатира, че провизиите са намалели значително. Но споменът за така щастливо избегнатата смъртна опасност и надеждата, че ще смогнат да се снабдят с нови припаси, бързо успокои всички.

Щом вятърът наду платното, моряците забелязаха ято красиви риби, които се но сега след „Катамаран“ и приличаха на макрел, но се оказаха много по-дълги и по-широки. Достигнаха до четири фута дължина. Гърбовете им бяха светло-синкави, със златисти преливи. Лъскави жълти плавници се подаваха от долната и от горната част на телата им. Очите им искряха кръгли със сребристо-бяла шарена обвивка.

— Тунец! — извика Бен Брас. — Бързо въдици, Снежко! Вятърът е хладен, рибата ще се хване и складът ни ще се запълни. Всички на работа! И не вдигайте шум!

— Не се бой, капитане. Докато сноват напред-назад, като че никъде не им се харесва, няма да се махнат от нас.

— Снежко, защо мислиш, че не трябва да се плашим, че ще избягат, ако вдигнем шум? — попита Уилям.

— Наблизо до нас — отвърна негърът, — има, струва ми се, един мечоносец, от когото те се боят повече, отколкото от нас.

— Какво искаш да кажеш, Снежко?

— Искам да кажа, че мечоносецът си е мечоносец, погледнете надясно. Ето защо тези господа са ни заобиколили сала. Надявам се, ще падне добър улов.

— Акула! — извика Уилям.

— Акула? Не, това съвсем не е акула, момче. Ако беше акула, тунците нямаше да се страхуват така. Това е мечоносец, ти казах, най-злият враг на тунца. Няма защо да се плашите, че ще ни оставят, докато мечоносецът е наблизо.

Докато приказваше, негърът бе успял да приготви въдиците.

Любопитството на Уилям и Лали бе възбудено. Те се приведоха, за да разгледат по-добре странната риба.

Пазейки се от слънцето, се взираха внимателно, но не можеха да различат каквото и да е. Снежко забеляза движенията на рибата и каза:

— Гледате напразно нататък. Ей ги тунците отсам, това ще рече, че неприятелят е оттатък. Погледнете надясно и ще ги видите.

— Виждам, Виждам! — викна Уилям. — Погледни, Лали, каква смешна риба! Не съм виждал друг път такава!

Мечоносецът бе наистина най-страшният от морските обитатели. Дължината му достигаше до осем-десет фута, костеливата му глава съставяше най-малко една трета от цялата му дължина. Върху нея се

очертаваше едн вид клюн, който не бе нищо друго, освен удължение на горната челюст, съвършено право и тънко, като острието на рапира.

Изобщо тази риба не се отличаваше със свойствената за всички лакоми породи грозота. Плуваше много бързо, показвайки обаче признаци на опасение, сякаш дебнеше, затаила в очите си жесток и хитър израз. Не бе чудно, че Уилям я взе отначало за акула. Мечоносецът и акулата си приличаха и трябваше внимателно взирание, за да бъдат различени. Мечоносецът, както и акулата, имаше шарен плавник във вид на полумесец, който при плуване се вдигаше няколко метра над водата, опашката имаше същата форма.

Мечоносецът плуваше по съвсем различен начин, акулата (това и Бен, и Уилям, и Лали, и негрът вече знаеха много добре), се движеше бавно, а мечоносецът принадлежеше към най-бързите обитатели на океана, затова тунците променяха посоката си, неговите движения се съпровождаха от странен плисък, сякаш шумолеше дъжд из голям гъсталак.

Докато плуваше, обикновеният в спокойно състояние кафяв цвят на мечоносеца, ставаше слетлосин благодарение на което той се забелязваше трудно във водата.

Уилям видя, че той направи внезапен скок към сала. Веднага се чу особен шум, големият гръбен плавник на чудовището очертаваше кипящ кръг. То се устреми към ятото тунци. Но те не дремеха. Въпреки силната тревога, която изпитваха, не губеха съзнание за опасността.

В момента, когато неприятелят се насочи към тях, те дружно и бързо като светкавица минаха на отвъдната страна на сала.

Като видя, че замислите му са разкрити, мечоносецът отложи атаката.

Продължи тайно да следва сала, сякаш се бе отказал от нападението. Бе решил да замени силата с хитрост.

Тунците се бяха залепили за сяла, само да намерят защита. Така и бонитите, и някои други породи се държат около корабите, където се надяват да се спасят. Мечоносецът промушва плячката с дългия си и остър меч, но при това самият се излага на опасност. Ако се натъкне на борда на някой кораб или на друг твърд предмет, оръжието му може да се пречупи или заклеци. Устремът на чудовището го убива.

Снежко знаеше от опит, че тунците са много загрижени поради необходимостта в подобни положения да надхитрят мечоносеца и

затова изчакват. Негърът не хвърли приготвената въдица, реши да почака мечоносецът да се скрие или изостане от „Катамаран“.

Моряците наблюдаваха спокойно драмата, която се разиграваше пред очите им. Уилям, любопитството на когото бе твърде раздражено, разпитваше Бен за нравите на този нападател и на неговите жертви.

Морякът вече привършваше обяснението, когато остро, внезапно движение на мечоносеца възвести нова промяна на тактиката му. Изглежда той бе решил по всякакъв начин да свърши с плячката, да не ѝ позволи да се изплъзне. Доплува съвсем близо до „Катамаран“ и направи два-три опита да създаде паника между рибите, да разбие дружната им група.

Ето че сполучи. Изплашените тунци вместо да продължават да плуват в гъсто ято, се пръснаха. През време на тая бъркотия голяма част непредпазливи риби не само се отдели от централната група, но и остана няколко метра от сала. Към тях се устреми свирепият поглед на мечоносеца, той се хвърли така стремително, че водата наоколо се разпени, а характерният плясък на водата, предизвикан от неговия скок, можеше да се чуе доста надалече.

— Гледай, Уилям! — каза Бен с цел да го развлече. — Кълна се, че тоя гладник е набучил две риби на своята вилица!

Наистина мечоносецът бе уловил две риби, които напразно се мъчеха да се освободят. С бързо движение на главата той ги подхвърли във въздуха, улови ги направо с устата си и мигновено ги погълна.

XI

Това зрелище заинтересува много Уилям и Лали. Дори когато мечоносецът изчезна, те продължиха да гледат нататък, очаквайки, че той ще се покаже отново, защото смятаха, че внезапното му изчезване бе някаква хитрост.

Навярно си е отишъл — заяви Снежко, — това би било много добре за нас, защото ще можем да се заемем с лова. Вижте, сега тунците се държат съвсем другояче, вече не се страхуват. Разбира се, мечоносецът е далеко. Сигурен признак е спокойствието на рибата.

Негърът беше прав. Поведението на тунците се промени съвсем — те спокойно плуваха около. „Катамаран“. Изглежда сега бяха готови да лапнат въдицата, която ту Снежко, ту Бен продължаваха да хвърлят.

За примамка послужи парче месо от акула, покрито с късче червена фанела, за да му се придаде по-примамлив вид.

Почти веднага се чу глух шум, водата се разпени и две риби се заловиха за куките. Силен удар с лост довърши краткия живот на злополучниците.

Уилям и Лали разгледаха жертвата. Риболовците хвърлиха отново въдицата. Но вторият им опит не сполучи. Недоверието растеше в цялото стадо.

Най-после, след дълго и досадно очакване, няколко риби, погладни от другите, се приближиха до въдицата, но само една се реши да се докосне и ето че глътна куката. Бен побърза да извади тоя смелчак, негърът също успя да улови втора риба. Като хвърлиха трети път куките, те отново забелязаха вълнение между рибите, не по-малко отколкото при преследването на мечоносеца. Но сега опасността като че ли идваше отгоре: очите им бяха устремени към въздуха.

Снежко, Бен, Уилям и Лали погледнаха също нагоре, но освен чисто небе, не видяха нищо. Негърът излезе най-опитен, продължи да сезира и след малко извика:

— Птица-фрегат! Гледайте! Там! Две са... Мъжко и женско, струва Ми се. Сега разбирам защо рибите се тревожат.

— Фрегат е една от най-забележителните морски птици! — повтори Бен. — Но къде е тя? Не я виждам.

— Много високо е, над главите ни, почти над ей оня облак.

— Ти си имал необикновено остри очи, бе Снежко! Не виждам нищо... Не, почакай... ето една... изглежда не по-голяма от лястовица, а всъщност размахът на крилата ѝ достига дванадесет фута. Сигурен съм, че е на една миля височина. Нали така, Снежко?

— Искаш да речеш две мили. Но аз виждам повече. Неподвижни са, сякаш заспали...

— Заспали ли? — попита Уилям учуден. — Нима мислиш, че птицата може да спи във въздуха?

— Да, момче, тука птиците са доста чудни, спят с разперени крила, I понякога дори със свити, като крият главите си под тях. Нали така, Бен?

— Не съм толкова уверен в това, което говориш, Снежко — отвърна Бен, — макар че съм слушал да разказват стари моряци нещо подобно. Съмнявам се...

— Съмняваш се? И тая хубава! Фрегат корабът може да спи над водата, защо фрегат-птицата да не може да спи във въздуха? Въздухът за птицата е същото, както водата — за кораба. Какво може да попречи на птиците да поспят във въздуха, когато няма вятър?

— Добре — каза „капитанът“, — може и да си прав, няма да ти противореча. Знам само едно: неведнъж съм виждал фрегат да стои застинал като точка, но никога не съм изваждал от това заключение, че спи. Всякога съм забелязвал при това, че опашката му ту се разперва, ту се свива, също като ножица. Това именно ме кара да мисля, че той не спи. Ако спи, как може да се мърда!

— Ах, капитане! — отговори негърът със снизходителен той. — Ти мислиш, че не може да се мърда насън? Нима никога не помръдваш самият ти ръка, нито крак насън? И какво си въобразяваш? Че фрегатът може да мине без сън? Знаеш, че той не може да плува, той е безпомощен във водата, както кокошката, например. Не може да спи във водата, както не можем и ние самите ...

Уилям и Лали слушаха внимателно, с тиха усмивка.

— Много добре, Снежко — каза Бен, — съгласен съм с всички твои доводи. Но все пак не мога да разбера как птицата ще може да спи във въздуха, това е така невероятно, както ако биха казали, че моята

насмолена шапка виси на някой облак. Аз сам се чудя как фрегатите минават без почивка, по всяка вероятност те всяка нощ излизат на брега. Това е едничкото обяснение.

— О, капитане! Мнозина мислят, че фрегатите не смеят да се отдалечат повече от сто мили от брега, макар да съм ги виждал със собствените си очи на петорно по-далеко разстояние, сред океана, както сме и ние сега. Ако твоето предположение е вярно, няма защо де се тревожим: значи лесно ще стигнем земята. Сто мили! Та това е нищо. Но, уви! До брега има много повече. А там, високо, две големи птици с огромни и широки крила се вият над нашите глави и спят тъй спокойно, както никой от нас не е спал на палубата на „Пандора“.

Бе безспорно едно — Птицата-фрегат можеше по цели седмици и дори месеци да не се връща на земя. Прекият извод от това бе, че тя можеше да се почива във въздуха. Без каквато и да било опора. Да се храни също във въздуха чрез нападения върху хвърчащи риби, или чрез кражба на други, подскачащи към огромната уста на някоя акула.

Двете птици-фрегати, забелязани от „Катамаран“, внезапно наруши ха неподвижността си и започнаха да се вият, спускайки се постепенно към океана. Скоро те бяха толкова ниско, че можеше ясно да се различи червеното петно, което мъжката имаше под гушата си. Изящно очертаните крила се изписаха ясно на синия фон на небето.

Рибите, не обръщайки повече внимание на примамката, се отдалечиха бързо. Дали се уплашиха от птиците? Това не можеше да се допусне. Те съвсем не изглеждаха уплашени. Би могло да се помисли, че търсеха нещо във водата.

— Аз мисля — каза Уилям, — че такива големи риби не се боят от фрегатата. Разбира се, фрегатът не може да хване тунеца, пък и да може, не би могъл да го глътне.

— На фрегатата хич не му е в ума тунеца — каза Бен, — той търси друга риба, която навярно е наблизко някъде и привлича в същото време и самия тунец.

— Става дума за хвърчащите риби — рече Снежко, — около нас има навярно цяло стадо.

Тунците се гмурнаха бързо в прозрачната вода. Моментално няколко бели „светкавици“ изскочиха над нея и тутакси се гмурнаха отново. Това движение не остана незабелязано от фрегатите — те бързо уловиха две нещастни рибки, които се бяха спасили от зъбите на

един враг, за да попаднат в търбуха на друг. „Катамаран“ следеше внимателно този лов. Започна борба между рибите и фрегатите на живот и смърт.

Ето че мъжкият фрегат се спусна върху една риба, но прекалената му бързина го погуби. Той се втурна с разтворен клюн и подадени напред нокти, готов да сграбчи жертвата, но рибата се изплъзна бързо и изчезна под водата, отдалечавайки се същевременно и от тунеца. Вместо да се издигне или да продължи лова, фрегатът остана над водата — разперените си криле удряше в нея с такава ярост, че около му се вдигна облак пяна. В същото време той изпускаше силни отчаяни викове, острите му движения сочеха, че е в борба с някакво невидимо под водата същество.

Снежко, който мислеше за себе си, че може да обяснява всички явления на морския живот, бе учуден наравно с останалите приятели.

— Разбирате ли какво означава това? — попита Бен. — Фрегатът сигурно е в капан! Бас държа, че ще загине ей сега!

— Да ме обесят, ако разбирам нещо — каза Снежко, — сигурно са го хванали за краката. Може би мечоносец...

Не успя да довърши мисълта си. Силен удар на мястото, където стоеше той, разкъса въжетата, които свързваха дъските. Той падна във водата.

Но това съвсем не бе всичко. Откъснатата дъска се върна на мястото си, после бе повторно вдигната от някаква невидима сила.

И не само тази дъска. Целият „Катамаран“ се разтърси от горе до долу така силно, че и Бен, и Уилям, и Лали едва успяха да запазят равновесие. В същото време се чу странен шум и разпенените вълни се разбуниха около сала.

Снежко изплува на повърхността, но като видя състоянието на сала, не се опита да се качи на палубата. Плуваше подире му, със странни възклицания на страх и учудване.

— Дявол да го вземе — извика не по-малко стреснат Бен — какво има отдолу? Кит ли е, що ли?

Нов, още по-силен удар прекъсна моряка. Сякаш всеки миг салът щеше да се разтроши на парченца, но ето че изведнъж дойде отново в равновесие и вълните наоколо постепенно се успокоиха.

Снежко се върна на борда. Неговия комичен вид, ако моментът не бе толкова страшен, би предизвикал буен смях у приятелите. Но

сега не им беше до смях. Паниката бе обзела всички с еднаква сила. Мълчанието бе мъртво.

Пръв го наруши Снежко:

— Мило... милосърд... ни... Боже... Какво беше това? Какво мислиш ти, капитане? Видях във водата някакво огромно и черно нещо. Несъмнено е дяволът!

Блуждаещите очи не негъра свидетелствуваха, че той наистина вярва в намесата на Тъмната сила. Макар че и „капитанът“ не бе повисоко от някои предразсъдъци, той все пак не споделяше в дадения случай увереността на негъра. Прекарваше през ума си всички епизоди от морския живот, с надежда да обясни загадъчния случай. Беше убеден, че е действувала естествена сила. Някой могъщ обитател на океана. Караше го да мисли така продължителното люлеене на сала. Той не можеше да си представи как така риба, като засегне с главата си дъното на сала, няма да побегне с всичката възможна бързина.

Първото предположение на Бен бе, че това е работа на кит. Но продължителността на нападението опровергаваше тази мисъл. От друга страна, ако беше кит или друго животно от подобен род, то „Катамаран“ неминуемо щеше да бъде обърнат само с едно замахване на опашката. Изведнъж Снежко извика радостно: Бе прегледал внимателно дъските. Между разтрозите се виждаше остър предмет, здраво забит в дървото.

Весел смях избухна след вика на готвача.

— Господи, помилуй! Вижте, вижте! Какво ни е изплашило толкова! Кой можеше да помисли, че мечоносецът разполага с такава сила?

— Мечоносец ли? Наистина ли? — викна и Лали. — Не мога да повярвам!

— Той е! — каза Уилям. — Ето носят му, а туловището му е изчезнало.

— Значи него съм видял под водата — каза Снежко.

— Да — каза Бен. — той е нападнал сала ни и сам е загинал, блъсканията са били от усилията му да се освободи. Забележете, дебелината на дъските е не по-малка от пет дюйма. Дявол да го вземе, какви странни чудовища се крият в океана!...

XII

Вниманието на екипажа, който отдавна бе забравил за капитана и моряците на „Пандора“ и имаше усещането, че е само той оцелелият все още екипаж на същия кораб, изведнъж спря вниманието си на фрегата, който продължаваше да се държи на повърхността, биеше отчаяно криле и правеше усилия да отлети, вдигайки облак пяна.

Бен и Снежко все така не можеха да си обяснят причината за тази борба. Острите движения и писъците на фрегата говореха за мъката и страха, които го терзаеха.

Най-после тайната бе обяснена — птицата започна да се уморява, силите ѝ съвсем намаляха, пяната изчезна. И се видя, че тя не е свободна — риба, която приличаше на тунец, я държеше за краката. Но чудно — тя също показваше признаци на умора и нетърпение. Силите и на двата противника се губеха — борбата изглежда отиваше към края си. Най-сетне и фрегатът, и рибата останаха неподвижни.

„Катамаран“ доближи до тях и всичко се изясни. Както трябваше да се очаква, битката се оказа случайна. Голям тунец не бе могъл да се побере в клюна на птицата, а бе забелязал хвърчаща риба. Ноктите, които птицата бе насочила към хвърчащата риба, бяха попаднали случайно в очите на тунеца толкова силно, че колкото и двамата да се бяха блъскали, за да се освободят, не бяха успели да сторят това.

Снежко бързо ускори развързката — нанесе силен удар по главата и на единия, и на другия.

След като се опомниха от учудването, предизвикано от толкова приключения, моряците прегледаха грижливо сала, за да видят дали няма някоя повреда от силните блъсъци. Дъската, в която бе останал забит носът на мечоносеца, бе съвсем цяла. Те не се и опитаха да го извадят-присъствието му съвсем не бе опасно за „Катамаран“.

Хвърлиха въдиците, но не успяха да уловят риба.

Слънцето бавно се спускаше към мълчаливите спокойни води и ги багреше пурпурно.

Събитията, които така бързо се бяха сменили през този ден, не бяха дали на приятелите време да обмислят положението. А сега, в часовете на покой и бездействие, техните мисли, не ще и дума, се съсредоточиха върху обикалящите ги от всички страни опасности и върху надеждата да излязат от необикновеното си положение. Гледаха скръбно към онази страна, където се бе скрило слънцето. Там, из запад, им се искаше да отидат, там според тях бе желаната земя. Дълбокото спокойствие, което цареше наоколо, увеличаваше отчаянието. Океанът бе съвсем гладък, милиарди блеснали по небето звезди се отразяваха в неизгледната огледална повърхност. Тъмнината, тишината — всичко гнетеше нещастниците.

Втората причина за безпокойството бе изгубването на значителна част от изсушената риба. Те не се бяха огорчавали кой знае колко от това, докато с тях бяха пътували тунците. Но сега, когато край тях не се мяркаше риба, ги обземаше силна тревога. Явяваше се съдбоносният въпрос: ще успеят ли да попълнят запасите си.

Въпреки приближаването на нощта, настроението ставаше все по-мрачно. И четиримата пазеха дълбоко мълчание. Но подир два часа излезе лек вятър, който подгони „Катамаран“ в желаната посока. И общото настроение се повдигна.

Разбира се, никой не се надяваше, че вятърът ще продължи толкова, колкото да може да закара до някой бряг сала, или поне да го приближи значително до земя. Но движението винаги оказва благотворно действие върху хората. Те се движеха към желаната цел, излизаха от неподвижността, която гасеше и последния лъч надежда. Вярата, макар и слаба, във възможността за спасение, разбуди стомасите. Спомниха си, че още не са вечеряли. Снежко стана бавно и тръгна към склада. Скоро се върна при кормилото, където седяха корабокрушенците, и донесе няколко измокрени и напоени със сол сухари, както и малко сушена риба. Вечерята бе повече от скромна. Дори просякът би я изоставил, ако я имаше в големия град, но те, които бяха изоставени в океана, вече бяха свикнали да не бъдат придирчиви. Впрочем, имаха тунец, който се отличаваше с нежен, приятен вкус, но беше суров. Другата риба бе успяла наполовина да изсъхне на слънцето и затова тя бе предпочетена. За десерт бе предложено вино, което негърът раздаде много икономично.

Той съжаляваше, че не може да запали огън и да изпече един тунец. Искаше много да угоди на своето малко протеже. Понеже това бе невъзможно, даде на Лали своята порция вино.

Като се подкрепиха горе-долу, приятелите започнаха да споделят надеждите и опасенията, които ги вълнуваха.

— Някакво чувство ми подсказва — рече Бен, — че скоро ще стигнем до земя или ще срещнем кораб, не знам защо тая мисъл тъй здраво е заседнала в главата ми. Може би защото успешно избегнахме до сега опасностите, които искаха просто да ни довършат. Аз твърдо вярвам — Провидението ни покровителствува!

— Така е, капитане, не бива да падаме духом! — каза Снежко.

— Всевишният ни изпрати хвърчащите риби, които ни спасиха от смъртта. Да, Снежко, ти можеш да приказваш колкото си искаш за дяволи и призраци. Аз винаги ще твърдя, че има Някой Висш, че този Висш е Христос Бог! Той е навсякъде! Той изпрати храната и бурята, благодарение на него се срещнахме с вас, за да съединим силите и си помогнем срещу опасността, която, прочее, е напълно заслужена заради лошите ни постъпки...

— Това, което казваш, капитане, е донякъде истина, донякъде — заблуждение. Виновни сме, че постъпихме на разбойническия и нещастен кораб „Пандора“, но лошите постъпки не са наши. Те, моряците на „Пандора“, са виновните, не ние.

— Не знам, Снежко, така или иначе, ние също сме екипаж на „Пандора“, кой знае, може би вече единствен в океана, но навярно имаме заслуги, заради които Небето ни покровителствува. Ето защо трябва да бъдем признателни, особено след всичко онова, което се случи днес, и да благодарим на Всевишния!

— Да прочетем молитва — каза Лали.

— Уилям ще направи това за нас — каза Бен, — започвай, момко.

Уилям преви колене, другите последваха примера му.

След молитвата Снежко, Уилям и Лали отидоха да си отдъхват, а Бен седна при кормилото. До него той прекара, без да мигне, дългите нощни часове. Вятърът продължаваше да духа в същата посока и салът: се движеше бързо напред. Лека мъгла се вдигна над океана и закри звездите. Благодарение на това бе невъзможно да се определи посоката. Но Бен предполагаше, че вятърът не се е изменил и се ръководеше от него, за което не стана нужда да се разкайва.

Малко преди разсъмване Снежко смени Бен след като получи необходимите наставления. На свой ред Бен легна да си почине. След пет минути вече спеше дълбоко. А Уилям и Лали сигурно сънуваха бащините си домове. През цялото време на „първата стража“ Снежко изпълняваше точно задълженията си. Бе напразно да се вглежда в тъмнината с надежда да зърне корабно платно. Най-големият кораб би минал незабелязан поради мъглата, дори и на една миля. Затова негърът не напрягаше зрението си, но точно изпълняваше заповедта на „капитана“ и внимателно се прислушваше към най-лекия звук. Много често се случва два кораба да се разминат в пълно мълчание, без да се забележат — върху това мислеше Снежко.

Но ето, настана утрото и той не чу нищо друго, освен шума на вятъра, който надуваше платното, и плясъка на водата, която се биеше с празните бурета, привързани към „Катамаран“. Когато се показа първият слънчев лъч и освети хоризонта, Снежко видя нещо, което ускори течението на кръвта по цялото му тяло и накара сърцето да заудря силно в мощните му гърди.

Той се изправи рязко, пусна кормилото и потъна в съзерцание.

Какво можеше да го заинтересува до такава степен?

Беше видял земя!...

XIII

Той, разбира се, веднага реши да разбуди другарите си. Но запази дълбоко мълчание, тъй като не вярваше на очите си, страхуваше се да не би да вижда мираж.

Макар познанията му по география да бяха много ограничени, той знаеше все пак, че в тази част на Атлантическия океан няма и не може да има никаква земя.

Снежко не бе слушал да има остров, или голяма скала, нито дори пясък насам. Това не можеше да бъде, според него, нито остров „Възнесение“, нито остров „Св. Павел“. Ни единият, ни другият трябваше да се намират на пътя на „Катамаран“. Но скоро той вече не се съмняваше, че пред него се простира земя. Не след дълго, като се убеди окончателно, разбуди съвсем приятелите си с вик:

— Земя! Ставайте!

— Земя ли? — повтори безкрайно учуден и още сънлив Бен.

— Къде? — в един глас викнаха Уилям и Лали. — Къде виждаш земята!

— Ами ей насреща... Гледайте!

— Дявол ме взел — каза Бен, — ако това не прилича на земя. Та това е остров! Изглежда малък, но все пак остров! Аз не се лъжа никога в подобни случаи!

— Милосърдно Провидение! — пошепна Уилям.

— Но той е обитаем! — каза Лали.

— Виждам хора — инстинктивно размаха ръце Снежко, — те се разхождат на групи, по двайсетина души! Виждате ли? Това е точно така, както и това, че слънцето виси на небето!

Сравнението със слънцето не бе особено сполучливо, тъй като мъглата все още го обгръщаше и то почти не се виждаше. Очертанията на острова, или на онова, което те вземаха за остров, се виждаха също съвсем неясно. Но Снежко имаше силно зрение, зрение на истински моряк и видя наистина движещи се човешки фигури.

Бен Брас и Уилям се вгледаха и също ги различаха.

— Кълна се в името си! — каза Бен. — Там се разхождат мъже и жени! Някои са в бяло... Какви хора може да са това? Просто не мога да повярвам на очите си! Никога не съм чувал за съществуването на остров в тая част на океана! Той се е появил не по-рано от две години. Какво мислиш за това, Снежко?

— Трябва да се приближим и да го разгледаме добре — каза негърът.

Бен се съгласи и като седна на кормилото, отправи сала към сушата.

Макар че до нея имаше не повече от някакви стотина метра, поради мъглата не можеше да се види големината на острова.

Той се издигаше на няколко фута над равнището на океана. Една от страните му образуваше нещо като нос, другата се спускаше полегато към водата. Хората се бяха събрали на най-високата част на острова. Те бяха различни по ръст и различно облечени. Едни изглеждаха големи и силни, други малки и хилави. Снежко настояваше, че малките са деца. Някои бяха изправени, на гърба си имаха стрели.

Други, въоръжени също така, се бяха навели над нещо. Трети изглежда усърдно ровеха земята с грамадни лопати. Впрочем, на такова голямо разстояние мъчно можеше да се определи с какво точно се занимаваха. Беше ли това наистина земя с живи хора?

Снежко бе сигурен в решението си, а Бен още се колебаеше. Но самото съществуване на острова извикваше недоверието му. В онези времена, за които ставаше дума, много често ставаха открития на острови там, дето най-малко се очакваше да бъдат открити. Бен се учудваше на многото хора, които населяваха тази земя. Ако те бяха двадесетина, той не би се учудил, щеше да реши, че екипажът на „Пандора“ в голямата си част се е добрал до острова и се е настанил на него. Но населението действително бе доста голямо и нашите моряци се приближиха до брега безстрашно.

Съмненията на Бен се разпръснаха едва тогава, когато видя на най-високата точка на острова да се развява червено знаме. Тоя цвят бе много рядък в океана.

Бен отстъпи също и когато негърът реши, че пред тях се простира остров, населен с мъже, жени и деца от съвсем неизвестна

порода. Последните съмнения се разпръснаха и четиримата огласиха въздуха с радостни викове „ура“.

Такава постъпка от тяхна страна бе много непредпазлива. Обитателите на острова можеха да принадлежат към някое диво, човекоядно племе. Може би наистина бяха людоеди?

Това опасение сериозно тревожеше Бен Брас. Той бе ходил до фиджийските острови и бе виждал отблизо грамадни казани, тави и котли, в които се готвеше човешко месо, бе виждал блюдата, на които го подаваха, ножовете, с които го режеха, дори нещо повече — самият той бе присъствувал на пиршество, на което печени, варени и пържени мъже и жени според вкуса на всекиго се подаваха на софрата и с възторг се излапваха от приближените на местното царче и дори от капитана на английския фрегат!

Да, капитанът на великобританската ескадра, който имаше на разположение достатъчно топове, за да изличи от лицето на земята тези диваци, спокойно бе взел участие в един възмутителен банкет.

Съвсем другояче бе постъпил американецът Уиликс, който бе посетил остров Вит-Во, също населен с людоеди. Огънят, открит по негова заповед от четиридесет оръдия, бе дал на краля-варварин и на неговите поданици да разберат, че са вредна напаст за този свят. Разбира се, този урок не бе повлиял на нравите им. Но все пак навярно ги бе накарал да се позамислят над законността на действията си.

И така Бен Брас не без страх следеше приближаването на сала към тайнствения остров. Той искаше да сподели с другарите си обзелите го опасения. Но последствията от техните непредпазливи викове бяха съвсем неочаквани и измениха вървежа на мислите му. Радостните викове, виждаше се, бяха достигнали до островните обитатели, принадлежащи наистина към някакво странно племе. Като чува шума, те напуснаха места-та си и се издигнаха във въздуха.

— Господи, но това са птици! — извика негърът. — Само птици!

— Така е, Снежко — различавам дори формата на крилата. Ето фрегати, диви гъски, пеликани... Разни други, всякакви. На острова сигурно няма други жители! — каза Бен.

Макар че хвъркането на птиците развали илюзията, четиримата продължаваха да вярват в съществуването на острова. Тъй като той изглеждаше необитаем, бе излишно да се вземат каквито и да е предпазителни мерки и Бен, Снежко и Уилям седнаха при веслата.

„Катамаран“, каран от вятъра в същата посока, заплава по-бързо и скоро бе само на няколко сажена от острова. Сутрешната мъгла се бе вече разпръснала.

— Земя! — каза с ирония Бен, — Как ли пък не! Дявол да ме вземе, ако това е земя! То е толкова земя, колкото съм и аз! Прилича на скала, а още повече на кит. Бас държа, че това е кашалот!

— Мислиш ли наистина? — разочаровано рече Снежко.

— Нали ви казвам! — повтори Бен с глас, които не допускаше възражение. — Ах, разбирам! — извика внезапно. — Как не се досетих по-рано! Сигурно кашалотът е убит от някой китоловен кораб. А знамето, което се развява над него, е забито, за да могат да намерят тялото. Но, Боже милосърдни, нима корабът няма да се върне пак?

Продължавайки да говори, Бен мина на най-високата част на сала.

Неговата надежда обхвана и другите изстрадали сърца. Изследването на капитана трая повече от десет минути. Нито една точка на хоризонта не се изплъзна от очите му. Радостта, която ги бе озарила, пак се смени с дълбока печал. Нийде не се виждаха платна, нито каквото и да е подобие на кораб.

Капитанът напусна наблюдателния си пост и съсредоточи цялото си внимание върху кашалота. Мъглата се разпръсна окончателно, всички предмети вече бяха ярко осветени. След пет минути „Катамаран“ се приближаваше към кита. Спуснаха платното. Бен метна въже между перките и здраво го стегна. Можеше да се помисли, че това е лодка, привързана към голям военен кораб.

Бен имаше няколко причини да се изкачи на върха на тази „планина“, която се състоеше от месо и кости. И той незабавно започна да се изкачва.

Предприятието не бе лесно и безопасно. Хлъзгавата кожа на животното, наситена от отделящата се от него мас, пречеше на изкачването. Наистина, за един такъв ловък плувец като Бен, да падне във водата не бе голяма опасност. Но около трупа се движеше стадо акули. Обаче Бен Брас не бе от страхливите. Когато успя да се довлече до гърба на чудовището, веднага му хвърлиха от сала въже, по което на свой ред се изкачи негърът, и двамата се запътиха към опашката, или, както казваше Бен на шега — към „кормилото“ на странния кораб.

По средата, над гръбнака, имаше издатина, висока няколко фута, това бе гръбната перка — точката, на която се издигаше флагът. Като стигнаха до него, те се спряха да си отдъхнат и да разгледат околността, осветена от изгряващото слънце.

Четиримата се надяваха да видят китоловците, ако не бяха вече отплавали много надалече. Като разгледаха грижливо хоризонта, Бен и Снежко пренесоха цялото си внимание върху великана. Хвърлиха им се в очи няколко предмети, които не бяха забелязали до сега. Освен забития флаг, отстрани стърчаха две грамадни риболовни вили с дълбоко забити в сланината острия. За дървените дръжки бяха завързани въдици с широки, също дървени, гъби, които плуваха по водата. Бен ги нарече „процепи“. Преди да бе постъпил на кралска служба, той бе китоловец и познаваше добре всички начини и оръдия, които се употребяваха при този лов, на който неведнъж и той самият бе ходил.

— Да — каза той, — всичко е така, както си мислех. Но изглежда съм се излъгал за мястото, където се намира корабът. Смуцават ме тези „Процепи“.

— „Процепи“ ли? — попита негърът. — Какво значи това? Тия дървени парчета ли наричаш процепи? И защо те смуцават те?

— Защото ако ги нямаше, щях да бъда сигурен, че не преди много време тук е имало кораб и че той ще се върне.

— Разбира се, че е имало! Как иначе си обясняваш тоя флаг, пък и вилите? — викна Снежко.

— Ти не разбираш нищо от китоловство — отвърна Бен. Негърът опули очи.

— Виждаш ли — обясни Бен, присъствието на „процепите“ показва, че китът е бил все още жив, когато лодката е отплавала от него. Тия дървета са оставени, за да не може той да отиде надалече. По всяка вероятност тук е имало цяло стадо. За китоловците не е било изгодно дълго да се занимават с този, който е бил ранен. Пробили са го с вилите и са го белязали с флаг. По-рано разсъждавах по-иначе, смятах, че ако китът не е бил умрял, никой не би посмял да забие този флаг.

— А как другояче?

— Лъгал съм се, както и всички вие. Виждате, че пръчката е забита накриво, защото туловището му е малко наклонено ей тука.

Майстор китоловец е хвърлил флага от лодка. Така е било. Но за нещастие нищо не говори, че китоловният кораб е близо до нас. Раненото животно е могло, въпреки завързаните части, да се отдалечи на няколко мили от мястото, където са го оставили. Това се случва често. Такъв голям кит рядко може да се срещне. Той е могъл да се отдалечи много преди да е изпуснал последния си дъх. Ако всичко е така, както го мисля, нямаме шансове да срещнем китоловците.

Бен замълча, сетне отново започна да се вглежда в далечината.. Но не откри нищо утешително в нея.

XIV

Бен и Снежко останаха на гърба на кашалота. Те не преставаха да се надяват въпреки всичко, че китоловците ще се върнат за плячката си. Салът, завързан за великана, бе почти толкова сигурен, колкото ако бе хвърлил котва в земя.

Още едно обстоятелство ги задържаше тука. Те искаха да попълнят припасите си. И Бен, и Снежко знаеха, че под кожата има скъпоценно хранително вещество. Разтопена и пресована, сланината можеше да даде най-малко стотина бурета тлъстина. Но това не ги интересуваше. Те не биха могли да я разтопят, нито да я запазят. А главата на кита съдържаше течност, която нямаше нужда от приготвяне. Трябваше само да се разбие черепът, в който съществуваше място, изпълнено с чист спармацет, около десет бурета. Едно такова количество щеше да бъде съвсем достатъчно за нуждите на екипажа. До сега липсата на огън им пречеше да сварват припасите си. Полученият от кита спармацет за дълго щеше да им осигури горивния материал. Добрите хора бяха забелязали какво отвращение хранеше Лали към суровото месо. Щастливата находка ги радваше сега най-вече поради това, че момичето щеше да се чувства по-добре.

С помощта на негъра и на Уилям Бен разби черепа със секирата и напълни веднага тенекиеното ведро със скъпоценната течност.

Парче насмолен канап, натопен в маслото, ставаше за фитил и ведрото бе превърнато в лампа, която оставаше само да се запали. Бен бе отчаян пушач, намери в джоба си съвсем сухи огниво и прахан. Импровизираната лампа пламна със силен пламък. Апетитно парче риба се изпече бързо върху нея и за първи път от катастрофата на „Пандора“ нашите приятели ядоха без отвращение.

Спармацетът продължаваше да гори. Снежко предложи да си приготвят веднага и вечерята, за да икономисат топливото. Бен го посъветва да изпече всички провизии, които имаха, за да се запазят по-добре, дори за няколко месеца.

Недостиг от топливо нямаше да ги безпокои. Бен уверяваше, че главата на такъв кит може да съдържа не по-малко от десет бурета течен спармацет. Освен това, разполагаха с голям запас и от мас. С една дума нямаше за какво да се опасяват, че топливото може и да не им стигне. На „Катамаран“ бе възможно да се пали огън непрекъснато в продължение на цяла година.

Не можеха да се похвалят само с това, че месото бе в неограничено количество, но Снежко и Бен едновременно констатираха, че и този въпрос може бързо да се разреши — наоколо гъмжеше от акули, равни породи, съпровождани от лоцмани и бозайници. Околността бе буквално гъмжаща от тяхното изобилие. Накъдето да погледнеха, стърчаха над водата грамадни гръбни перки. Разбира се, бяха дошли за мъртвия каша-лот, но сами не можеха да се заловят с унищожаването му: устата на акулата бе такава, че не можеше да къса парчета от голямо животно, но инстинктът и подсказваше, че оня, който е убил, ще се върне.

— Всичко, което мърда наоколо — каза негрът, — е ужасно гладно, така че лесно ще ни бъде да ловим! Но както виждам, нямам нищо, което да заприлича на кука, с която може да се ловят акули.

— Не се безпокой — каза Бен, — имаме нещо по-хубаво от куки. Виждаш ли тези вили? Дявол ме взел, ако не мога да ги използвам за нашия лов! И така, приятелю, остави готвенето и ела да ми помогнеш. Когато уловим няколко акули, тогава можеш пак да се заловиш с готвенето.

Снежко се подчини. Бен хвана секирата и се зае да извади вилата, която бе заседнала дълбоко в тялото на кашалота. Снежко изгуби търпение и дръпна дръжката така силно, че я измъкна от куката. За нещастие той не бе пресметнал силата на съпротивлението и загуби равновесие. Не успя да се задържи на хлъзгавата повърхност на кита и с див вик се търкулна надолу. Тялото на животното бе силно наклонено към водата и негрът не само не можа да се изправи, но разбра за миг, че няма за какво да се залови.

Какво го очакваше? Двадесет-тридесет гладни акули, разтворили уста, жадно отпразвили към него свирепите си очи.

За щастие Снежко не изпусна от ръце вилата, виновницата за падането му. Освен това той падаше не от страната, където бе примамката, а от другата. Тези две обстоятелства можеха да го спасят.

На средата между мястото, където се бе подхлъзнал, и повърхността на водата той се спря, или по-точно, започна да пада не така бързо, благодарение на въжето, завързано за края на вилата. Другият край бе завързан за голяма греда. Тя, разбира се, не би могла да удържи едрото тяло на негъра, но за всеки случай намали бързината на падането.

В края на краищата Снежко неизбежно щеше да стане вечеря за акулите, ако не беше изобретателността и присъствието на духа на Бен Брас. В момента, когато краката на негъра бяха на няколко дюйма от водата, той ловко улови въжето и го задърпа с всички сили към себе си. Разбира се, успя само да попречи на по-нататъшното падане. Да помогне на негъра да се върне горе се оказваше невъзможно, тъй като не се намираше опорна точка. Нещастният готвач висеше на косъм от смъртта. Отлично съзнаваше положението, вече чуваше пляска на акулите по водата, виждаше черните триъгълни перки и страшните очи.

— Дръж добре, капитане! — викаше той, запъхтян от ужас. — За Бога! Да не изпуснеш въжето! Ако го отпуснеш един дюйм, съм загинал! В името на Светото Провидение, дръж по-здраво!

Бен нямаше нужда от молба. Той здраво държеше въжето, не го оставяше да се продължи нито косъм. Не можеше да промени положението си, да се закрепил по-добре, тъй като най-малкото реагиране можеше да погуби готвача и скъпия приятел. Никога, през целия си бурен живот, Снежко не се бе озовавал толкова близо до смъртта.

Катастрофата изглеждаше неизбежна. Силите и на двамата се изчерпваха. Изведнъж Бен усети допира на нечий нервни ръце. Озърна се и видя до себе си Уилям. Юнгата бе забелязал падането на Снежко и бе съобразил на каква опасност се е подложил, затова и с грамадни усилия се бе покатерил по кашалота, рискувайки сам да се подхлъзне и да се озове при скъпия покровител на Лали. С общи усилия нещастният започна бавно да се издига към спасението.

Като се видя в безопасност, той се поуспокои, но трудно идваше на себе си. Бен и Уилям бяха също силно развълнувани и уморени.

Минаха няколко минути в мълчание.

Щом си върна възможността да говори, Снежко изсипа куп горещи благодарности към спасителите си. Но Бен се отнесе съвсем равнодушно към тях. Затова пък похвалите, които се отнасяха за

юношата, радваха и вълнуваха дълбоко и него, и Лали. Присъствието на духа и Смелостта на юношата изпълняха с гордост сърцето и на стария морски вълк Бен. Като се порадваха на щастливия изход от печалното приключение, приятелите отново се заловиха за работа.

На Уилям бе поръчано да допече рибата. Той се върна на сала, за да довърши готвенето ѝ да успокои развълнуваната Лали, която не бе успяла изцяло да зърне участието на покровителя и само се бе досещала за нея.

Бен взе вилата от негъра и обгърна с поглед океана.

Стадото акули се бе събрало на мястото, където Снежко щеше да падне, сякаш още не ги бе напуснала надеждата за бърза вечеря.

Бен Брас искаше да убие с лоста около половин дузина акули, за да попълнят провизиите. Колкото отвратителни и да бяха на вид те, някои части от телата им бяха много вкусни — от тях не би се отвърнал взискателният гастроном, камоли изстрадалите от глад хора.

Да се убие акула с вила не е трудно, ако може да се приближи човек до нея. От мястото, където се намираше Бен, не беше безопасно да се направи това. Бен се боеше да не се подхлъзне като Снежко, реши да се залови за работата другояче. Заръча на негъра да отсече няколко парчета мас от гърба на кашалота, после се отправи към опашката. На места направи вдлъбнатини в кожата, за да не се хлъзгат краката му.

Спря се там, където се разклоняваше опашката и направи три малки вдлъбнатини. После с приготвената вила започна да причаква акулите. Отначало чудовищата като че се изплашиха и дори се поотдалечиха, но морякът хвърли парче мас във водата и ето че върху него се нахвърлиха десетина акули. Една от тях Бен ловко намуши с вилата и я изтегли върху кашалота.

Доубиха я с няколко удари със секирата. Същата участ постигна още няколко акули. Бен прекрати лова едва когато намери, че запасът от храна е достатъчно голям.

Месото бе отделено от костите, нарязано на резени и готвачът с наслаждение се залови за готвенето. Както бе вече казано, топливо имаше предостатъчно. Кашалотът съдържаше толкова „гориво“, че да могат да се изпекат всички акули, които се намираха на десет мили наоколо. Океанът по тези места биваше буквално покрит понякога с риба, а въздухът бе препълнен с птици.

Приятелите разсъждаваха така: защо ли толкова различни същества се трупат на едно място и каква храна могат да намерят така далече от сушата? Тези различни видове съществуват ли един за друг? В чистата и светла наглед вода се извършваше непрекъснато зараждане и разрушение.

Океанът не беше навсякъде еднакво населен. Срецаха се места, където имаше извънредно малко и птици, и риби, където можеше човек да плава с дни без да срещне живо същество. Океанът си имаше своите пустини. Не трябваше да се търсят причините за тази неравномерност в по-голямата или по-малката дълбочина на водата. Бе известно и на нашите приятели, че в по-големите океани минават различни течения. Тези течения се дължат не на временни бури и урагани, а на постоянни, правилни ветрове, като пасатите в Атлантическия и Тихия океани, мусоните в Индийския и така нататък. Често едно течение се срещаше с друго, тогава се натрупваха растения, всякакви остатъци от умрели риби и птици на едно място и служеха за храна на нисшите породи, които на свой ред ставаха жертва на висшите породи.

XV

Оставихме Бен и Уилям заети с приготвянето на месото върху огъня. Разбира се, нямаше печка, ведрото, с което бяха приготвили първия обед, бе много малко, с него можеше да се опуши добре онова месо, което имаха в наличност. Щяха да изгубят доста време за това. А времето им бе скъпо. Не трябваше да го губят, Снежко въздишаше тежко при спомена за кухнята на „Пандора“ с удобната печка, отрупана с готварски принадлежности. Там той бе имал грамаден котел, в който бе приготвял храна от цели животни.

Разбира се, Снежко не обичаше да губи време в безплодни разсъждения и въздишки. При това като готвач можеше да се каже, че едва ли бе имал равен на себе си сред корабните готвачи в океана. Ето защо той бе успял да си състави план.

— Не си струва да блъскаме главите си за печка — каза той, — ще минем и без печка. Ето как: ще запалим огън ей тука!

— Тука? — попита Бен учуден.

— Че защо ни е огън като нямаме нито котел, нито казан? — попита Лали.

— Не се безпокойте — каза готвачът, — ей сега ще изнамеря съдина, в която да се събере всичката сланина на стария кашалот, както го наричате вие!

— Говори по-ясно, не разбирам нищо — каза Бен.

— Я ми дай секирата, каза Снежко, — тогава ще разбереш всичко, капитане!

Бен му подаде секирата. За няколко минути Снежко засече дълбока вдлъбнатина в гърба на кита. После прие тържествуващ вид, положил секирата на рамото си.

— Е, капитане? Какво ще кажеш сега?

— Браво, Снежко! Браво! — каза капитанът. — Твоят черен мозък е по-изобретателен от моя бял. Юначага си ти! Да налеем тогава спармацета и да поставим кълчища. Такава илюминация ще имаме, здраве му кажи. Хайде, на работа!

Издълбаната дупка напълниха със спармацет, вместо фитил сложиха разсукано въже. Поставиха кръстом две весла и в точката, където те се срещаха, прикрепиха вилата, закачиха на нея няколко парчета месо и запалиха фитила. Насмоленото въже пламна и силен пламък се издигна на няколко фута. Скоро едната страна на месото бе достатъчно опечена и го обърнаха. То се опушваше бързо и майсторът готвач току окачваше нови и нови парчета.

* * *

На дведесет мили от мястото, където се вдигаше веселият пламък и озаряваше околността, се намираще сал, много по-голям от „Катамаран“. Върху него можеха да се видят моряци, които имаха вид повече на привидения, отколкото на хора. Едни седяха неподвижно, други с лодка сновяха между буретата, остатъците от мачти, ханшпугите и другите пъртушини, които бяха натрупали върху дъските.

Сред тези живи скелети, до мачтата, се търкаляха обезобразен череп и човешки кости. Окървавените останки говореха за скорошна жертва. Разхвърляните по целия сал кости говореха също че спасилите се от „Пандора“ тридесет души са останали двадесет и пет не току така. Въздухът се огласяваше от стонове и проклетия.

— Слушайте, дяволи! — извика един от тях, с прошарена брада, в когото можеше да бъде разпознат силният цветущ до скоро французин от злощастния кораб, името на когото приятелите от „Катамаран“ така често споменаваха. Трябва още веднъж да хвърлим жребие. Нека видим кой ще пирува, кой ще умре.

Картината, която представляваше този сал, говореше ясно с какво се хранеше неговата банда откак бе изядена последната порция сухари. Всички разбраха за какво говори французинът. Около техния сал плуваха също много акули. Моряците се бяха мъчили да ги уловят. Но този лов се оказваше несполучлив. Акулите не приближаваха достатъчно, макар че на въдицата висеше примамливо парче човешко месо. Сякаш чудовищата усещаха, че ги чака в близко време много по-голяма и сигурна плячка.

Легро запазваше и тук превъзходството, както на „Пандора“. Около него се бе образувал отред телохранители, готови да поддържат авторитета му. На тях се падаха най-добрите парчета при делбата. Но въпреки присвоения благодарение на физическата сила и грубия характер престиж, Легро Французинът нямаше право да посочва своеволно жертвата. Нещо повече — и той, и неговите привърженици вземаха наравно с всички участие в тегленето на жребия. Само съдбата решаваше въпроса за живота или смъртта на всеки поотделно.

Легро и неговите приятели искаха да се възпротивят на този ред, но се въздържаха. Противната страна бе още твърде многобройна.

За трети път вече набелязваха жертвата. Макар че всеки от присъстващите бе заплашен от възможната смърт, никой не протестираше и спокойно изтегляше жребия. Страните на някои побеляха, устните им трепереха, но повечето, пренесли толкова страдания, се отнасяха сякаш равнодушно към общото решение.

Някои от моряците, най-силните, които понасяха лишенията по-леко, заобиколиха Легро, който ръководеше тегленето на жребия. Той държеше продълговатата торбичка с двадесет и шест копчета, колкото бяха останалите живи хора. Двдесет и пет бяха черни, двадесет и шестото — червено. Изтеглилият червеното копче се обричаше на смърт.

На пипане копчетата бяха съвсем еднакви.

Не бе определен какъвто и да било ред. Копчето можеше да бъде извадено както от първият, така и от последният моряк.

Всички се приближаваха един подир друг, спускаха ръка в торбичката и показваха на околните копчето си.

Тегленето нямаше тържествен характер. Някои се шегуваха със сполуката. Други, по-впечатлителните, като избягваха опасността, изказваха шумно радостта си. Останалите, бледни, с блуждаещи погледи. Мълчаливо очакваха реда си, отлагаха съдбоносния, непоправим момент.

Легро държеше торбичката. Изглеждаше хладнокръвен, но външното спокойствие му струваше скъпо. Той беше дълбоко в душата си голям страхливец. Можеше под влиянието на гняв или възбуда да се бие като лъв и да пренебрегва опасността, но в равна борба и пред лицето на неумолимата съдба, когато не можеше да прибегне към хитрост, се чувствуваше безсилен.

Отначало той имаше невъзмутимо спокоен вид. Шансовете за живот бяха повече от тези за смърт. Но с увеличаване броя на щастливите, получили черно копче, лицето на Легро се промени, хладнокръвието се смени с тревога, която той дори не се мъчеше да прикрие.

Най-после останаха само пет копчета. Спокойствието съвсем го напусна. Той мислеше вече дали да даде торбичката на другото, а сам да изтегли жребиято, или да отложи още малко. „Може би това ще промени участието ми“, разсъждаваше трескаво. Разтърси торбичката надявайки се съдбоносното копче да излезе отгоре и да се падне на приближаващия моряк. Всичко остана напразно.

Реши да продължи и да държи торбичката. Не можеше да допусне, че червеното копче ще остане последно за него. Бяха само пет. Той напрегна последните си сили и остана на мястото си.

Двадесет и първото, двадесет и второто, двадесет и третото, двадесет и четвъртото копчета бяха извадени. Всички те бяха черни!

Останаха на реда само Легро и един моряк ирландец. Единият трябваше да умре!

На всички сега им бе неопишимо интересно да изчакат края. Между Французина и Ирландеца съществуваше отдавна непримирима вражда, разпалена едва ли не още в първия момент, когато двамата се бяха покачили на „Пандора“.

Лари О'Хорман, ирландецът, бе на страната на Бен Брас в борбата, която той водеше срещу Легро. Оттогава Французинът не изпускаше случай да се спречка с Лари О'Хорман. Омразата, която Легро хранеше към Бен, бе пренесъл и върху ирландеца. Няколко пъти бяха възникнали кавги, в които Легро, по-ловък и по-хитър, винаги бе държал връх. Но до сбиване още не се бе стигнало. Легро бе избягвал това, тъй като бе знаел, че ще победи силният ирландец, а той ще изгуби престиж. Лари О'Хорман бе с миролюбив нрав и не се сбиваше никога пръв.

Сега двамата врагове стояха един срещу друг. Хлътнолите очи, мършавите страни, сякаш изтърбушените гърди до ребрата не обещаваха обилна трапеза.

Французинът все пак имаше по-здрав вид, може би защото бе вземал за себе си лъвските части при разделянето на жертвите.

На сала царуваше мъртво мълчание. Нарушаваше го само равномерният плясък на вълните.

Враговете се поглеждаха мълчаливо и безкрайно злобно.

Привържениците им ги заобиколиха бавно и мрачно.

— Предлагам — каза изведнъж ирландецът, — да свършим спора с борба. По дяволите жребие! Съгласни ли сте, приятели?

Неочакваното предложение срещна съчувствие сред част от екипажа. В него нямаше нищо неправилно. Приятелите на Легро мълчаха. Те искаха французинът да се изкаже по-напред, макар че никой не се съмняваше в приемането на предложението.

Легро отказа решително. Пожела да следва решението на съдбата:

— Господин ирландец! — каза той иронично. — Надявам се, не мислиш, че съм се изплашил от теб! Никой няма да повярва това ... Но аз се подчинявам на съдбата. Тя до сега не ме е галила, пък и доколкото виждам, и ти не си от любимците ѝ. Шансовете ни са равни. Да се обърнем към нея за последен път!

Иронията на Французина бе преминала неусетно в простодушие и бе предизвикала съчувствие у всички.

Общото мнение поиска да се продължи тегленето на жребие. Но възникна нов спор. Яви се въпросът кой да държи торбичката. Едни предлагаха да я държи трето лице. Легро се възпротиви. Каза, че ще доведе докрай възложената му мисия, която впрочем, както бе вече доказано, не му даваше никакви предимства.

Думите му отново направиха необходимото впечатление. Бе решено Французинът да държи торбичката. Ирландецът бръкна смело в нея и... извади черното копче. Въпросът кой да умре бе решен.

XVI

И така, червеното копче се падна на Легро.

Лотарията бе свършена. Той трябваше да умре.

— Дявол да го вземе! — Съдбата е против мен — каза той, — трябва да и се покорим. Но искам да видя предателското копче, което ме погуби.

Той взе торбичката с лявата ръка, а с дясната започна да рови в нея, сякаш за да намери скрилата се съдба. След няколко секунди извади свитата си в юмрук ръка и бавно разтвори пръсти. На дланта му лежеше черно копче.

Учудването бе всеобщо. Но двама от присъстващите отлично знаеха как да обяснят това „чудо“. Вдигна се невъобразим шум. Няколко моряци, които се бяха досетили за нечестната сделка, дръпнаха торбичката от Легро и я обърнаха: червеното копче се търколи на дъските.

Гласовете се издигнаха застрашително, думите „хитрост“ и „измама“ преминаха от уста на уста. Привържениците на Легро се мъчеха да успокоят недоволните като уверяваха, че е станала грешка при броенето на копчетата.

— Да, разбира се! — уверяваше най-преданият приятел на Легро, след като бе разменил с него съчувствено ръкостискане. — В торбичката са били сложени не двадесет и шест, а двадесет и седем копчета. И тъй като ние сами ги броихме, сами сме си и виновни. Трябва отново да започнем да броим, но по-внимателно!

Това предложение предизвика силен ропот. Които бяха избегнали смъртта, не искаха да преживяват мъчителните минути отново и да рискуват да изтеглят съдбоносното жребие, още повече подозираха Легро в шмекерия. Но като нямаха доказателства, не се решаваха открито да го обвинят.

Ирландецът стоеше настрана в мълчание. Но когато и най-непокорните отстъпиха срещу доводите на Легровите привърженици, той излезе напред и заяви твърдо:

— Не съм съгласен! Няма да допусна да се тегли втори път жребий, докато не се изясни тая тъмна история. Вие всички знаете отлично, че това е нечиста история. Но мълчите. От страх! Нямаме доказателства. Добре, тогава аз ще ви ги дам!

Всички се обърнаха към О'Хорман. Лицето на Легро се изкриви, побелелите устни, блуждаещите очи, треперещите крака и ръце – всичко у него изобличаваше подлеца, който чувствуваше, че шмекерията му вече е разкрита, че няма да избегне наказанието. Но като не желаше да отстъпи, с обикновеното нахалство, с което искаше да прикрие смущението си, пристъпи към ирландеца:

— Дявол го взел, ирландецо, какво си ме зяпнал така. Надявам се, няма да кажеш, че съм постъпил не по съвест?

— Да се проваля в дън-земя, ако лъжа! — каза О'Хорман. — Да, казвам направо в безсрамните ти очи, че си подлец! Ти и никой друг си сложил копчето в торбичката. Е, хайде, защити се, опитай се!

— Негодник! — изкрещя до задавяне Легро. — Проклет лъжец!

— Викай колкото си щеш! О'Хорман не се бои от твоето викане. Още веднъж повтарям: ти си сложил едно копче повече!

— А как ще докажеш! — обади се приятелите на Легро.

— Много просто — каза О'Хорман, — когато пяхнах ръка в торбичката, вътре имаше само две копчета. Напипах ги и дълго се колебах кое да взема. Кълна се в свети Патрик. Бяха само две!

— Нима третото копче не е могло да се мушне в някоя гънка? Ти дори не би могъл да го забележиш — възрази един от приятелите на Легро, който се вълнуваше повече от другите.

— Гънки! Какви гънки! За оная гънка в ръката му ли приказваш, дето сама е скрила копчето... нехранимайко! Не се опитвай да отричаш. Бил Бауър. Ти му даде копчето! Отлично видях как си намигнахте и стиснахте лапите си. Кълна се в Исуса! Ти му даде копчето!

Обвинението на ирландеца изглеждаше правдоподобно. Всичко бе против Легро. Дватамата, които бяха теглили жребие преди О'Хорман, настояха че в торбичката е било имало точно колкото трябва копчета; те били опипали всички подред, докато решавали кое да вземат.

— Измамата е ясна като Божи ден! — викаше ирландецът. — Легро изкусно разиграва комедия. Няма защо да се рови из торбичката, през всичкото време той е държал копчето в лапата си. Осъдила го е

самата съдба и той трябва да умре. Съвсем няма защо да теглим отново.

— Разбойник! Лъжец! — ревеше запъхтян от гняв Легро. — Ще те убия! Ще те удуша!

Като извади нож, той започна да настъпва към ирландеца.

— По-тихо, по-тихо, приятелю! — отвърна ирландецът, избягвайки удара. — Успокой се, французче. Не бързай, че ще ни станеш за печене преди да си успял да прочетеш молитвата си за успокоение на гнусната си душичка. Е, сега Лари О'Хорман е готов за бой. Започвай!

Никой и не помисли да се намеси. Всички очакваха с нетърпение изхода от решителната борба. Не бе ли все едно кой щеше да падне жертва? Мнозина дори се надяваха в дълбочината на душата си, че ще загинат и двамата, и по такъв начин следното теглене на жребий ще бъде отложено за по-продължително време. Все пак моряците се разделиха на две групи. Броят на Легровите привърженици се намали значително. Мнозина от тях, възмутени от постъпката му, преминаха на страната на ирландеца.

Легро и О'Хорман стояха един срещу друг. Очите им блестяха не по-малко от стоманените остриета на моряшките им ножове. Възбудените черти на лицата им изгаряха от омраза и заплаха.

Лъчите на залязващото слънце осветяваха страшната картина. Враговете се бавеха да настъпят. Стояха един срещу друг и сякаш мереха силите си.

Другарите им ги ободряваха със съчувствени викове. Стадото акули, заинтересовано от борбата не по-малко от моряците, впиваше жадните си диви погледи в двамата съперници.

Дуелът се протакаше. Очакващите с нетърпение започнаха да нервничат и да отправят подигравки, за да подбудят противниците към решителна схватка.

— Страх ги е! Пъзльовци!

— Ей, Лерго, мушни му ножа в корема, какво чакаш!

— Дръж се, О'Хорман! Дай му да опита един нож!

Съветите дадоха резултат. Нападението, както от едната, така и от другата страна, бе безкръвно, но това само раздражни противниците. Втората схватка също бе без последствия. Двамата се горещяха твърде дълго.

При третата среща всеки от двамата хвана дясната ръка на противника и се запази от удар. Сега работата бе не в ловкостта, а в силата. Въпросът се свеждаше към това — кой ще успее да повали противника на дъските и така да добие съществено надмощие. Това положение продължи няколко минути. Но вече бе ясно, че тежестта е на страната на ирландеца. Тогава французинът прибегна към хитрост, изтегна шия и впи зъби в ръката на ирландеца. В същия момент премести ножа си от дясната ръка в лявата и го насочи към гърдите на противника.

Песента на О'Хорман, както се казваше, беше изпята. Как можеше той да избегне съдбоносния удар?

Зрителите притаиха дъх. Развързката бе съвсем близка. Но сякаш по чудо ирландецът и този път се отърва. За негово щастие куртката му не бе от здравите, той се дръпна, гнилата материя се разцепи и в ръцете на Легро остана парче от нея.

Одобрителните видове от страна на Легровите приятели затихнаха. Дуелът продължи при гробно мълчание. Най-после О'Хорман заби ножа си в ръката на противника. Легро извика глухо и изтърва своя нож. Ирландецът се готвеше да нанесе решителния удар, но внезапно някои го спря с думите:

— Не го убивай! Не трябва! Погледнете нататък! Ние сме спасени!

Човекът, който прекъсна борбата тъй неочаквано, сочеше с ръка към хоризонта. Всички погледи моментално се обърнаха към него. Думите „Ние сме спасени!“ имаха магическа сила. Враждата бе забравена. Ирландецът пусна жертвата. Легро стана и се смеси с моряците, които бяха на негова страна. О'Хорман също се загледа в далечината.

— Какво може да бъде това? — попитаха няколко моряци в един глас. — Земя? Платно? Или кораб?

Последното предположение бе най-правдоподобно. Но не се показваше нито кораб, нито платно.

— Светлина! Нима не виждате? Господи, светлина! — каза морякът, който бе прекъснал дуела. — Гледайте! Точно там, където залязва слънцето, виждам ясно светла точка! Това е сигурно корабна лампа!

— Измислици! — извика един испанец, — Това е просто отражение от слънцето.

— Дори да предположим, че е кораб — додаде друг, — няма защо да се радваме. Ако светлината е от корабна лампа, корабът се намира с кормилото си към нас. Каква полза тогава! Ние няма да можем да го достигнем!

— Кълна се! Това е огън! — потвърди един французин.

— Да, разбира се — повториха няколко гласа.

Вик на радост, на надежда огласи сала. Всички погледи се впериха на изток.

Мръкна се, огънят се виждаше все по-ясно. Това вече не бе светеща точка, а истински огън, който озаряваше тъмното небе.

Не можеше да има съмнение. В тая част на океана нямаше земя. Светлината бе само корабна и никаква друга. Няколко от моряците, зарадвани до умопомрачение, без да си дават сметка за разстоянието, започнаха да викат. Не искаха да знаят, че от предполагаемия кораб ги отделяха не по-малко от двадесет мили. На някои им се струваше, че корабът идва насреща им. От деня на крушението салът не се управляваше от никого и плаваше по волята на вълните и вятъра.

А сега мачтата бе поставена, платното вдигнато, шкотовете обтегнати. Тъй като светлината, към която се стремяха, не бе по посоката на вятъра, то двама моряци застанаха при кормилото, набързо направено от дъски. По такъв начин салът можеше да се насочва към светлината.

Моряците, които не бяха заети, нито при платното, нито при кормилото, гребяха. Веслата бяха малко. Приспособиха ханшпуги, дъски, всичко, което можеше що-годе да замени веслата. Това бе последната борба. Трябваше по всякакъв начин да достигнат кораба, или да умрат. Друг изход не можеше да има. Всеки отсрочен ден беше ден на смъртта на одного от тях. Скоро щеше да им се свърши запасът от вода и щяха да бъдат обречени на още по-големи мъки от жажда.

Благодарение енергичната работа на гребците салът напредваше бързо. Но за измъчените, изгладнели хора той се клатушкаше като черупка. Те пазеха гробно мълчание, само навремени избухваха в проклетия срещу бавния ход и срещу отдалечаващия се кораб. Мереха трескаво разстоянието с очи. Отчаянието лека — полека се промъкваше отново в сърцата им и ръцете отслабваха под тежестта на

веслата. Предполагаха, че ги е измамил фосфорен блясък на някоя плуваща по повърхността риба. Никой не оспорваше това. На всекиго се бе случвало да види подобно явление.

Разочарованието достигна апогея си, когато светлината, за общо учудване внезапно изчезна. Моментално веслата и кормилото бяха захвърлени. При това вече бе настъпил пълен мрак. Небето бе безлунно, безвезедно. До сега те плаваха към светлина, сега нямаха пътеуказвач, вятърът духаше по всички посоки. Оставиха се на неговите капризи. Не бе ли все едно къде щяха да загинат?

Спусна се гъста мъгла и обгърна океана. На пет крачки не можеше да се различи каквото и да било. Разговорът се въртеше около странното изчезване на кораба. Гладът, който сякаш бе заглушен от внезапната надежда, се пробуди с нова сила.

В дълбокия нощен час, обгърнати от влажната и черна мъгла като от траурен креп, те си зашепнаха: кой ще трябва да умре. Въпросът за второто теглене на жребия беше отхвърлен окончателно. Победата на ирландеца беше несъмнена. Но групата на французина и този път надделя. Бе решено дуелът да бъде подновен и да продължи до тогава, докато един от съперниците не падне на полесражението.

Настъпилата нощ попречи за незабавното изпълнение на наредбата. Трябваше да дочакат утрото, а сега се опитаха да поспят.

Но малцина успяха да сторят това. Мъртвото мълчание се нарушаваше от дивото дишане на океана, от плясъка на вълните, от самия кошмар, изпълнил душите на хората.

Понякога някой от тях се изправяше и се препъваше в спящия си съсед. Ругатни, заплашвания се сипеха непрестанно. Дълбоката нощ настъпваше все по-заstraшителна. Тъмнината ставаше непрогледна. Двама моряци седяха до мачтата и разговаряха тихо, толкова тихо, че и най-близките им съседы не можеха да ги чуят. Недалече от тях лежеше моряк по гръб и гръмкото му хъркане свидетелствуваше за дълбок сън. Той бе О'Хорман. Спеше по-спокойно от другите, въпреки очакващата го опасност в зори.

Събеседниците често обръщаха глави към него.

— Спи — продума след късо мълчание единият, — виж го ти, хърка като свиня.

— Като пън — съгласи се другият.

— Толкова по-добре, няма да гъкне. Как мислиш?

— Съгласен съм.

— Един сигурен удар ще го довърши. Няма и да забележи как ще прехвъркне в по-добрия свят.

— Ами ако гъкне? И другите чуят?

— Единият от двамата ни ще му затисне гърлото, а другият... разбираш ме!

— Има си хас! Но утре какво ще кажем на другите? Ще се досетят кой го е свършил, подозренията ще паднат върху нас, особено върху теб. Помисли ли за това?

— Разбира се!

— И какво?

— Първо, на тях им е все едно, стига да има какво да ядат. Второ, нашата група е по-силна, те няма да помислят дори да вдигнат шум за подобни глупости. Трето, хрумна ми една хубава мисъл. Ще уверим тези диванета, че той се е убил сам.

— Как така?

— Ох, ти, дървена главо! Сигурно мъглата те е замаяла, та не ти помръдва мозъкът, знаеш, че ирландецът има нож, при това остър. Сещаш ли се сега?

— Ясно като ден. И сега... какво, веднага ли ще свършиш тая работа?

— Да. Колкото по-скоро, по-добре.

Морякът стана много тихо и предпазливо пристъпи към празното буре за ром, върху което отпочиваше главата на ирландеца. Французинът също се изправи, опря се о мачтата и тревожно зачака съучастника си, който се върна скоро и му подаде лъскав предмет. Дватама продължиха да стоят един до друг и да водят наглед незначителен разговор. Приближавайки се към бурето така бавно, така предпазливо, с толкова дълги промеждутъци, че движенията им не биха били забелязани дори на светло. Най-после се наведоха над спящия ирландец.

Раздаде се глух вик.

Мина секунда, дълга сякаш вечност.

Легро и съучастникът му, треперейки с телата си, се върнаха на предишното място и мълчаливо седнаха под мачтата.

Сънят на О'Хорман, придружен от високо хъркане, бе станал изведнъж тих и безмълвен. Той спеше вечния си сън.

XVII

Оставихме екипажа на „Катамаран“, който имаше усещането, че продължава да бъде екипаж на „Пандора“, единствен сред океана, да опушва месото върху гърба на кашалота. Четиримата бяха решили да приготвят колкото се може повече риба, за да им стигне за дълго. Работеха целия ден, дори няколко часа след залеза като долива ха навремени спермацет в импровизираната печка. Топливо имаха колкото искаха. Те биха могли да пекат акули цяла година. Но сланината не можеше да гори без фитил, а въжетата може би щяха да им потрябват за друго и не биваше да ги губят, затова през нощта изгасиха огъня.

На сала трябваше да се спуснат в дълбока тъмнина. Но те вече имаха достатъчно опит и преминаха благополучно по възловото въже, което им заменяше стълбата, освен това същото въже държеше сала до кита.

Вечеряха и като изпиха по няколко глътки вино, легнаха да спят.

В сравнение с предишните дни положението им значително се бе подобрило. И те заспаха спокойно.

Скоро зацари дълбока тишина, а на десет мили от тях, върху големия сал, в същото време настроението бе точно обратното. Изчезването на огъня бе хвърлило екипажа, както видяхме, в пълно отчаяние.

На сутринта Бен Брас стана пръв. Бе изгубил последната надежда, че китоловците ще се завърнат и бързаше да предложи по-бързо приготвяне на припасите. Трябваше да тръгнат на изток, за да стигнат земя. Без церемонии той събуди негъра, Уилям и Лали. Гъстата мъгла ги обвиваше все още така, че дори кашалотът, който бе само на няколко крачки, не се виждаше.

Закусиха набързо. После тримата мъже се изкачиха на кашалота, а Лали остана на сала.

Мъглата не се вдигаше. Снежко намери с мъка „печката“, сложи нов фитил и го запали. Яркият огън пламна бързо и месото на акулата

започнала се опушва.

Работата и сега не бе сложна. Трябваше само да се обръщат парчетата риба, за да се опушат равномерно, и да се заменят готовите със сурови. Снежко бе седнал до „печката“. Бен и Уилям стояха до него.

Изведнъж негърът се извърна рязко.

— Кой говори там? — попита той.

— Какво те прихваща? — попита Бен.

— Нима не чувате нищо?

— Не.

— Чух някакви звукове.

— Какви?

— Още не знам.

— Сигурно някоя птица.

— Не, не е птица. Това е по-скоро човешки глас! Мълчете!

Бен и Уилям се подчиниха. Знаеха, че Снежко е надарен с необикновено развит слух. Нали неведнъж бе доказвал това.

В същото време отдолу се раздаде сребристия глас на Лали:

— Хей, Снежко! Чувам човешки глас там, във водата!

— Тихо, момичето ми! — отвърна Снежко полугласно. — Мълчи!

Бен и Уилям, убедени че думите на Лали не могат да бъдат случайни, също внимателно се прислушаха. Стори им се, че наистина се чуват някакви много далечни човешки гласове. Впрочем, те можеха да бъдат и наблизко. Над океана все още имаше мъгла, а мъглата, както е известно, заглушава звука. Във всеки случай, разстоянието се намаляваше, но двамата не намираха потвърждение на мисълта си, тъй като пазеха гробно мълчание и лицата им изразяваха по-скоро недоверие отколкото радост.

— Проклятие! Сигурно е големият сал! — извика Бен Брас.

— Големият сал? — повтори като ехо Снежко. — Дали ще се окаже така?

— Да. Струва ми се, не се лъжа. И сега няма да видим добро. Не знам как са оцелели. Ако не са успели като нас да уловят кит, значи те...

„Капитанът“ млъкна. Кимна към Уилям и даде на Снежко да разбере, че не иска да изкаже ужасното си предположение, да не би

момчето да си глътне езика от страх. Снежко разбра и на свой ред кимна с глава.

— Те имаха съвсем малко вода — каза Бен, — едва ли е стигнала досега. Когато валя дъждът, те, разбира се, са могли да се снабдят с вода. Наистина, имаха много ром, но от него жаждата се усилва. А от пиянство тия герои няма да се удържат. И сега в гърлото им гори... така че, ако са сити, разбираш, Снежко, какво искам да ти кажа, те умират от жажда, а като е така ...

— Излиза, че ще ни вземат водата и ние ще загинем. Това е вярно, както е вярно, че две и две е четири.

— Има една надежда ... че може да излязат други ... че нейде е станало друго корабкрушение.

— А ако това е лодката на капитана? Какво тогава?

— Тогава няма да бъде така страшно. Тая лодка съвсем я забравих. Онези, дето останаха в нея, не са чак толкова негодяи. И са само пет-шест човека. Аз сам ще се справя поне с трима, а ти и Уилям с останалите, но това, прочее не може да бъде. Капитанът има хубава лодка, компас. Ако са се заловили за веслата, сега вече са далече отук. Но ти имаш остри уши, драги, я слушай хубавичко. Добре познаваш гласовете на моряците. Може би ще разбереш чии са тия, дето ги чуваш.

Но ето че гласовете сякаш нарочно заглъхнаха. Минаха десет минути в пълно мълчание.

Изведнъж нова мисъл прониза съзнанието на Бен: а може би това е китоловният кораб! Нима той наистина би могъл да изостави такава богата плячка като кашалота!

Бен се задържа с усилие да не извика. Трябваше да се въоръжи с търпение и да бъде предпазлив. Защото ако това все пак бе екипажът на „Пандора“, видът му можеше да навлече смъртна опасност и нему и на приятелите му.

Той сподели съмненията си тихо с негъра. Двамата с мъка обсъдиха положението — може би на някакви сто сажена от тях минаваше кораб, който би могъл да ги спаси. Ако го изпуснат с мълчанието си? След един час навярно щеше да бъде непоправимо късно...

Една дума, един вик биха могли да ги спасят.

Благоразумието победи.

— Прочее... ако това са китоловците — каза Снежко, — те ще намерят кашалота. Няма да оставят току-така плячката си. Ще почакат докато се разпръсне мъглата и тогава нашата победа е готова.

Но всичко се изясни преди още мъглата да се бе размърдала.

— Ей! Приятелю! — извика груб глас. — Вижте, на сала има мъртвец!

Нашите трима приятели замряха моментално.

— Легро! — пошепна негърът. — Това е Легро! Само той!

— Мъртвец ли? — попита друг глас. — Какъв мъртвец?

— Ирландецът! — отвърна трети. — Вижте, убили са го. В гърдите му стърчи нож!

— Това е собственият му нож — възрази четвърти. — Знам го добре. Той го беше купил от мене и беше изрязал името си на дръжката.

За няколко минути гласовете замлъкнаха. Виждаше се, проверяваха се последните думи.

— Вярно е — потвърди някой.

— Сам се е заклал — властно заяви първият глас.

— Не се учудвам, решил е сам да свърши със себе си. Все едно, нали го очакваше неизбежна смърт!

— А защо тъкмо него да го е очаквала смъртта? — попита третият.

— Нали дуелът му с Легро не бе завършил!

— Но победата бе на негова страна, защо забравяте това? Слушайте, приятели, тук е замислена лоша игра. Ирландецът е мъртъв, това е неоспоримо, но кой го е убил? Това е въпросът! Повтарям, няма причини да се е заклал сам. Работата тук не е чиста. Трябва да се разследва!

— И кого именно обвиняваш?

— Никого. Трябва да се направи разпит. Не сте ли чули нещо нощес?

Мълчание.

— Време е да приключим — раздаде се див, сякаш на хиена, глас¹ — гладен съм като акула, отложете разпита, първо да похапнем, пък после ще се заловим с търсенето на убиеца.

Никой не отвърна на варварското предложение. Но ето че внезапно някой ревна:

— Огън! Гледайте! Огън!

— Огън! — чуха се множество гласове.

— Същият, дето го видяхме снощи! Това е кухненско огнище. До нас има кораб!

— Ей, кораб! Ей! Ей!

— Дявол да те вземе, корабе, защо не отговаряш?

— На веслата! На веслата! Всички на веслата! Морските вълци, види се, са заспали! Ей! Ей!

Бен, Снежко и Уилям си размениха безнадеждни погледи. Бяха забравили, че огънят ги издава.

— Бен, ще ни намерят! Какво да правим, Бен? Ще ни изколят като нищо, ако останем тука!

— Да останем тука? Какво говориш! Живо, Снежко! Бързай, Уилям! Не се бавете! Спускайте се на „Катамаран“! Нашият сал е здрав, върви добре. Няма да ни настигнат!

— Да се надяваме, капитане! — каза Снежко, скачайки от въжето върху сала.

Да прережат въжето и да се отблъснат бе работа за минута. Предметите можеха да се виждат вече по-ясно и по-надалече. Китът се издигаше като огромна скала. Зад него плаваше салът на останалия екипаж на „Пандора“, на не повече от сто сажена. Двадесетина души, окъсани, брадясали, кости и кожа, се суетяха около кормилото, при платното и при веслата. Види се, бяха крайно поразени от откритото се пред очите им зрелище.

Нашите приятели, разбира се, не бяха учудени. Те вече знаеха каква е работата, благодарение на подслушания разговор.

Моряците от „Пандора“ се втрещиха като видяха сал, приличен на техния. Какви бяха тези четирима самотници сред океана? Светлина та все още не бе достатъчно ярка и да се различат лицата не бе възможно. Те знаеха, че Бен и Уилям са се спасили със сал, но нали бяха само двамината, освен това салът им нямаше бурета, нито мачти, нито платна.

Когато на големия сал забелязаха бягството на „Катамаран“, решиха, че бегълците имат вода, която не искат да делят с други. Щом тази увереност се появи у онези, които умираха от жажда, всички с удвоена енергия се заловиха за работа. За няколко минути те доплаваха до голямата тъмна маса, увенчана с огъня, който бе пробудил толкова

надежди. Познаха в нея кашалота и се досетиха за причината, поради която се намираше той на това място. Някои предлагаха да останат и да се наядат до насита.

— За сега нямаме нужда от ядене! — изкрещя Легро. — Трябва да прием. На кашалота няма да намерим пиене, я! По-скоро да настигнем тоя сал, да вземем водата му и тогава да се върнем тук!

Предложението бе одобрено, гребците залегнаха за веслата с нова сила.

Ще се върнем лесно — продължи да говори задъхан Легро, — след час мъглата ще се вдигне съвсем. Ще видим кита и от двадесет мили по дима. Гребете, дяволи! Не забравяйте, че в едно от буретата има вода! Там! Пред нас!

Последните думи имаха магическо въздействие. Още известно време преследвачите не можаха да разгледат лицата на бегълците, мъглата ги скриваше, но ето че малко по-малко слънцето заля цялата околност и стана съвсем светло.

Най-напред моряците познаха своя бивш готвач — по черната къдрава глава.

— Ей, ей! — закрещяха. — Почакай, черньо! Защо, дявол да ви взе ме, сте побързали да прережете въжето? Почакайте! Няма да ви направим нищо лошо!

Тези думи имаха съвсем обратно действие. Снежко се залови още по-здраво за веслата. Бен и Уилям не му отстъпваха по старание. Никой не искаше да възобнови познанството със старите си спътници от „Пандора“. Тогава увещанията се замениха с ругатни и заплахи. Но като не получиха нито дума в отговор, те замлъкнаха и яростно започнаха да догонват „Катамаран“.

XVIII

На двата сала се изпотрепаха да натискат веслата по-здраво. „Катамаран“, който бе по-добре устроен, по-добре екипиран, разбира се, би могъл да изпревари враговете си, ако му помогнеше вятърът. Но за жалост, вятър нямаше и трябваше да се задоволят с веслата. В това отношение предимството бе на страната на врага. Той имаше двадесет весла, които бяха и пуснати в ход заедно с ханшпугите, дъските, парчетата от мачтите. А на „Катамаран“, освен чифт весла, нямаше друго. Скоро четиримата приятели забелязаха, че враговете ги настигат все по-бързо.

По-малко издръжливи хора биха се отказали от такава борба. Но Бен и Снежко не се даваха без бой. Дори без да се надяват на успех, те решиха да защитават себе си и юношите до последната капка кръв.

— Не можем да очакваме от тия диваци друго, освен да ни изядат-каза Бен. Те са акули, не хора. Дръж веслата! Още не е пропаднало всичко!

— Не се безпокой! — каза Снежко. — Докато ми служат ръцете, няма да се оставя. За мене не се бойте!

Докато траеше преследването, на хоризонта се бе появила тъмна ивица. Тя именно поддържаше бодростта на моряците. Простият наблюдател не би обърнал внимание на тази ивица, но опитният моряк веднага можеше да се досети че тя предвещава силен и при това попътен вятър.

Бен я показа на Снежко и двамата се ободриха. Щом духнеше вятърът, щяха да отминат много напред.

— Трябва да издържим още поне двадесет минути — каза Бен, — ако ти е скъп животът, гребни по-бързо, съмна се, ще се приближат...

Развълнуваният глас на иначе спокойния и владеещ себе си стар моряк свидетелствуваше за близката неизбежна опасност. Негърът отговори с безнадеждно кимване. Двамата замълчаха, устремили вниманието си върху веслата. Лали и Уилям помагаха с каквото

можеха, подканяха спасителите си, избягвайки сълзите. С тревога наблюдаваха приближаването на врага.

На големия сал цареше оживление и радост. Легро стоеше на носа, с дълъг прът, накрая с кука, ръководеше действията на другите, все така ги ободряваше, възкресяваше угасващата сила, напомняше за водата и яденето, което още малко и можеха да завладеят. Думата „вода“ действуваше все така магически. Скоро големият сал се приближи още повече. Вече можеше от него да се прескочи върху „Катамаран“. Бен и спътниците му замираха от ужас. Лали и Уилям гледаха с широко отворени очи и чакаха да бъдат убити и изядени.

— Вече нищо няма да ви спаси, мистър Бен — каза подигравателно Легро, — още малко и ще опитаме въдицата си. Слушай, готвач! Хвърляй веслото! Все едно, то няма да ти помогне. Не виждаш ли, че всички сте в наша власт? По-добре чуй с добро, иначе жив ще ти одерем мръсната кожа!

— Не се радвай толкова, господин французин! — отвърна негърът. — Никога няма да ме хванете жив. Най-напред ще стане нужда да се запознаеш с моя нож!

Французинът не го удостои с отговор. Между това саловете почти се срещнаха. Легро вдигна пръта и закачи „Катамаран“ с куката. Но Бен със силен удар на веслото не само отблъсна, но и изби пръта от ръцете на Легро, който изгуби равновесие, не падна хоризонтално, но започна да се плъзга надолу. Краката му се заклешиха между дъските на сала, той не можеше нито да се издигне, нито да се спусне. Внезапно нададе страшен, сърцераздирателен вик и конвулсивно размаха ръце.

Един от близките му приятели се хвърли да му помогне, улови го за раменете, като се мъчеше да го издърпа. Но изведнъж, като извика сам от ужас, изпусна французина. 8 ръцете му бе само горната част на туловището Краката бяха сякаш отрязани от гигантски ножици.

— Акула! — извикаха едновременно от двата сала.

Дивата драма, разиграла се пред очите на всички, накара и беглеците, и преследвачите да се смръзнат от ужас.

Първи дойдоха на себе си четиримата приятели, възползуваха се от залисията на врага. Нещастният край на Легро като гръм порази приятелите му. Неочакваната гибел им се струваше възмездие за тъмните му безчестни постъпки. Те също скоро се свързеха от страха и

подновиха преследването. Разбира се, не желанието да отмъстят за другаря си ги караше да ги гонят, а надеждата да утолят отчаяната, мъчителна жажда. Но те изгубиха време. Впрочем, бяха много и още можеха да наваксат.

Забелязаната от Бен тъмна ивица се бе увеличила и небето се бе покрило с тъмни облаци, вълните се удряха силно о сала, всичко предвещаваше близка буря.

Скоро платното се наду и „Катамаран“ тръгна бързо напред.

Сега преследвачите трябваше да помислят за собствената си безопасност и да не губят последните си сили за напразно преследване.

Още веднъж „Катамаран“ се избави от почти неизбежна опасност.

Вятърът се изви тъкмо навреме, да го спаси, но започна да се засилва и да взема застрашителни размери. Бен, разбира се, не се отчайваше. Бог, който толкова пъти ги бе спасявал, нямаше да допусне и сега да загинат.

Големият сал изостана толкова, че вече не се виждаше. За един час „Катамаран“ избяга с няколко мили напред. Четиримата приятели взеха всички възможни мерки против урагана. Като се убедиха, че вече не ги заплашва големият сал, те спуснаха платното.

Бен знаеше пословицата помогни си сам та и Бог да ти помогне. Затова не бе изпуснал и най-малките подробности, когато бе уреждал „Катамаран“ и всяка свободна минута бе посветил на укрепването му.

От крушението на „Пандора“ това бе първата буря. Досега океанът бе сравнително спокоен — нещо, което в тази му част се продължаваше цели седмици. Това внушаваше повече опасения понякога сред моряците, отколкото самата буря.

Вятърът, ставаше все по-силен и по-силен. Скоро се обърна почти на ураган. Неведнъж вълните заливаха сала и самите приятели през главите им. През всичкото време трябваше да следят да не се разделят дъските. Ако Уилям и Лали не бяха здраво завързани с въжета о мачтата, отдавна щяха да бъдат отнесени в океана. Бен и Снежко сами едва се държаха на крака. Омотаха въжетата около китките си и завързаха краищата о мачтата, понеже не се надяваха на силите си.

Добре че от деня, когато ги бе съединил случаят, те не бяха преставали да укрепват сала и все така грижливо следяха за неговото

състояние. Благодарение на тяхната акуратност и предвидливост, „Катамаран“ излезе цял и невредим от изпитанието. Преди залез слънце вятърът утихна, океанът се успокои, лек вятър наду отново дигнатото платно и подкара сала напред под ясното небе.

XIX

Настъпи тиха, ясна нощ. Четиримата имаха голяма нужда от почивка след преживените вълнения. Закусиха леко и се изтегнаха на мокрите дъски. За щастие, по тези места бе съвсем топло и нощем.

Никой не остана при кормилото. На разсъмване ги събуди остър пронизителен писък.

— Какво може да бъде това? — попита Снежко, триейки очи.

— Дявол го знае — каза Бен.

— Прилича на вик на човек, когото колят. Така викаше Легро.

— Не мисля, че ни следва големият сал, той остана доста далече.

— Гледайте! — извика Уилям. — Какво е онова, което се вижда ей там?

— Някаква черна точка! — обади се Лали.

— Лодка! Кълна се, че е лодка! Отде се взе пък тя сред океана? — възкликна Снежко.

— Като че ли в нея няма никой! — каза Бен. — Или това в средата е човек? Прилича на мачта. Да, в лодката има човек!

— Значи той е викал! — каза Лали.

— Ей че гърло! — усмихна се Уилям.

Докато четиримата разговаряха оживено, ужасният вик се повтори.

Бе ясно, че вика човек, но човек полудял навярно отдавна. Посипаха се цял порой несвързани думи. После избухна див смях.

Слънцето обагри хоризонта и освети надалече океана. Четиримата насочиха сала към лодката. След известно време приближиха съвсем, така че можеха да разгледат и нея, и викация човек.

Голямо бе общото учудване, когато разпознаха лодката на „Пандора“ и нейния нещастен капитан!

Шестима бяха в нея след корабкрушението, къде бяха сега петимата? Може би на нейното дъно?

Салът приближи още, със спуснато платно, съвсем тихо. Бен каза „да внимаваме“, тъй като пасажерите на лодката, ако бяха живи, можеха да се окажат по-зли и от онези на големия сал. На „Пандора“ висшите чиновници не отстъпваха по грубост и жестокост на по-нисшите. „Катамаран“ реши да се предпази от внезапно нападение.

Ако в лодката нямаше нито вода, нито храна, капитанът със своите хора можеше да се опита да завземе сала и да го ограби. Такива хора не знаеха какво е това пощада. Но бе ли по-добра „Катамаран“ незабавно да се отдалечи? Подобни мисли минаха през главата на Бен Брас, той ги сподели с Уилям, Лали и Снежко.

— Господи Боже! — каза Снежко. — Аз мисля, че в лодката е останал само капитанът и че не се прави на луд! От него са останали само кожата и костите. Изобщо няма да ни разбере.

— И аз мисля така — съгласи се Уилям.

— Сам е — каза Бен, — ако имаше повече хора в лодката, тя би седяла много по-дълбоко във водата. Повече от двама души в нея при тоя и вид не е възможно да има. Значи няма от какво да се страхуваме. Да отидем по-близо.

— Съгласен съм — каза Снежко, — ако се окажем излъгани въпреки всичко, ще се справим, Уилям ще помага!

— Хайде, напред с Бога! — извика въодушевена и Лали.

Снежко взе кормилото в ръцете си. Бен и Уилям гребяха. Капитанът, изглежда, не ги забелязваше. Стоеше в лодката, говореше непрестанно и махаше с ръце.

Когато „Катамаран“ се приближи и капитанът ги забеляза, той закрещя в изстъпление:

— Ей, вие! На кораба! Какъв е този кораб? Спускайте лодка, мерзавци, или всички ще ви навра в кози рог!

Нямаше нито най-малко съмнение, че нещастният капитан бе луд. На разстояние десет сажена Бен остави веслото и влезе в преговори. Поиска да успокои нещастника съвсем ласкаво:

— Капитане, това съм аз, не ме ли позна ... аз, капитане. Бен Брас, моряк от „Пандора“! Погледни на какъв сал странствуваме със Снежко!

Безумен вик заглуши по-нататъшните думи на Бен. Капитанът спокойно бе слушал моряка. Но когато чу името на негъра, се разтърси, завъртя безумните си очи и избухна в проклетия:

— Снежко! Ти казваш, че с тебе е Снежко! Дай ми по-скоро това проклето куче. Той запали моя кораб! Пусни ме при него. Със собствените си ръце ще удуша той мерзавец! Дай ми го тука!

В тоя момент лудият забеляза негъра и изкрещя още по-пронизително, стремително се хвърли във водата. Четиримата не успяха да се опомнят. Замаяни от неочаквания изход на преговорите, се заловиха за веслата и започнаха да гребат бързо. Но капитанът плуваше така че разстоянието между тях и него не можеше да се увеличи. Не се знаеше колко време щеше да трае тази гонитба, може би докато капитанът се изтощи съвсем; той нито веднъж не пожела да се обърне към лодката — негърът приковаваше изцяло вниманието му, стремеше се към него като към обетована земя. Свръхестествената сила, която го поддържаше, трябваше обаче рано или късно да свърши.

Развръзката настъпи по-рано, отколкото я очакваха. На няколко сажена от плувеца се показаха две морски чудовища. Навярно отдавна те бяха следили лодката, но нито Бен, нито Снежко ги бяха забелязали по-рано.

Лудият, погълнат от жаждата за мъст, не ги виждаше, а и да ги виждаше, замътеният му мозък не би оценил опасността. Сърцата на четиримата замряха от ужас. Въпреки застрашаващата ги опасност от страна на лудия, те не можеха равнодушно да го обрекат на смърт. Чувството за човечност се възмуцаваше дълбоко в сърцата им от едно такова безсърдечие. Те обърнаха сала и забързаха към капитана. Снежко се мъчеше не по-малко от другите да бърза към спасението на оня, който бе искал да го удуши.

Разбира се, добрите намерения не можеха да помогнат. Чудовищата вече настигаха капитана и заплуваха от двете му страни, успоредно с него. Като издебнаха удобен момент, те се хвърлиха върху му и го разкъсаха...

XX

Към лодката!

Това бе първата мисъл, която изпълни съзнанието на четиримата в мига, когато се усетиха дошли на себе си. Невъзможно бе да се допусне, че след всичко случило се, в лодката би могло да има някакви хора.

Какво бе станало с моряците? Екипажът на „Катамаран“ се мъчеше напразно да реши тоя въпрос. Едно бе несъмнено, в лодката се бе разиграла страшна драма. Тя се бе отделила от горящия кораб с всичко необходимо за дълго плаване — с големи запаси вода и провизии. Уилям бе присъствувал при тяхното отплаване и бе видял самото приготвяне. Предположението за гладна смърт не можеше да има основание. Сигурно моряците бяха загинали по време на бурята. Но в такъв случай защо лодката не се бе обърнала?

С най-различни предположения моряците се приближиха до лодката. Гледката, която ги порази, бе повече от ужасна — петимата от „Пандора“ бяха загинали не от природна стихия, те бяха станали жертва на собствените си страсти. На дъното лежеше полуразложен човешки труп. Множество рани, нанесени с някакво остро сечиво, покриваха почти една до друга тялото и лицето на мъртвеца. Черепът бе раздробен. Обезобразеният труп плаваше в наситена с кръв вода. Бе трудно да се допусне, че това бе кръв само от един труп. По лицето бе невъзможно да се разпознае убития. Но по парцалите, останали от дрехите му. Бен установи, че това е един от помощниците на капитана на „Пандора“. Престъплението, очевидно, бе извършил полуделият началник. За доказателство служеха безцелно нанесените рани след явната смърт на нещастника.

Според Снежко капитанът и помощникът му се бяха разправили с останалите, за да завладеят водата и провизиите. Те са могли да убиват по различни начини. Първо, като предизвикват сбивания. И двамата се бяха отличавали с необикновена сила. А може би бяха и изхвърлили в океана отслабналите безкрайно тела, нощем, по време на

съня им? Можеше да се помисли, че са били използвали и алкохол; един пиян, и без това омаломощен човек, съвсем лесно може да се изхвърли зад борда. Останал сам подир кървавото си злодеяние, капитанът е бил несъмнено полудял.

Поразени от страшното зрелище, нашите приятели не можаха изведнъж да се заловят за работа. Но нямаше време да се предават на съжаление и да мислят твърде дълго върху станалото. Собственият им живот висеше на косъм.

Решиха единодушно, че трябва да преминат върху лодката. „Катамаран“ наистина им служеше вярно. Но той плаваше бавно. Припасите и водата можеха да се свършат. Бе трудно да разчитат на нови. Освен това снощният вятър доказа, че салът няма да издържи една истинска буря. А ако плаването им се продължеше, може би щеше да стане нужда да издържат не една буря.

Достойнствата на лодката бяха добре известни на Бен. Той не веднъж бе плавал с нея. Тя се носеше по вълните много леко. Ако и се сложеше мачта, при добър вятър лесно биха взимали по осем — десет възела. А това даваше надежда да достигнат до някой порт на Гвиана или Бразилия. Сякаш самото Провидение им бе изпратило лодката. Трябваше да се възползуват без колебание. Да се разделят с „Катамаран“ и незабавно да се заловят с изчистването на лодката, да се пренесат изцяло в нея.

Изхвърлиха мъртвеца на акулите, които не преставаха да се въртят наоколо.

Не се намериха нито вода, нито сухари, затова пък, за неизказана радост на Бен, между другите предмети се откри напълно запазен компас. Вече можеха да плават в дадена посока дори в най-дълбока нощ.

Лодката бе изчистена основно, всички неща от сала бяха пренесени внимателно, буретата с вода, виното и сушената риба, сандъка на Бен и веслата. Всичко бе подредено и се оказа, че в лодката биха могли да се поместят спокойно дванадесет човека. Най-после поставиха мачтата и платното и лодката бе готова.

Приятелите бяха привикнали с „Катамаран“ като с родна къща, дълбоко чувство на признателност към него завладя сърцата им.

Вдигна се неочаквано вятър, лодката заплава бързо, но салът не се отделяше от нея, сякаш не искаше да се раздели с господарите си.

Разбира се, след няколко минути, когато платното на лодката се издуеше, той завинаги щеше да се раздели с тях.

Внезапен вик се изтръгна от гърдите на Уилям и отвлече вниманието на Бен и Снежко от работата им. Юнгата гледаше океана, до него Лали стоеше с широко разтворените си прекрасни очи.

— Какво гледаш така, момче? — попита Бен.

На Уилям му се беше сторило, че на хоризонта е видял платно. Но то бе изчезнало неочаквано. Момчето мълчеше. Изведнъж белият предмет на хоризонта се показва отново. Този път го забелязаха всички.

— Ето го! Платно! — викна Уилям.

— Платно ли? Лъжеш се, гълъбче. Това е кит, който плува и вдига пяна по пътя си! — каза Бен.

— Ами тогава те са няколко, вижте! Като че ли са дузина!

— Искаш да кажеш петдесет парчета!

— Нецастие! Те плуват към нас! — викна Снежко.

— Това е точно така! — потвърди Бен. — И никак не ми харесва. Плуват към определена цел. В подобни случаи е крайно опасно да се намериш на пътя им, особено на такава неустойчива лодка като нашата.

Гледката бе рядко любопитна. Китовете наистина се приближаваха, порейки бързо водите. Ту се появяваха над повърхността, ту внезапно се гмурваха под нея. Бяха се образували вълни с бели гребени, като при буря.

Това обстоятелство разтревожи бившия китоловец, който добре познаваше нрава на китовете, знаеше, че вълнението, извикано от движението на стадо китове, е достатъчно да преобърне и по-устойчив плавателен съд. Ако някой от китовете, минавайки край лодката, намислеше да се гмурне, тя непременно щеше да се преобърне.

Но не беше време за предположения, китовете се движеха бързо. Не минаха и десет минути и предният се изравни с лодката и сала. Другите плуваха както завърнеха, заемаха не по-малко от една квадратна миля. Лодката и „Катамаран“ се намериха скоро в средата.

Бен не бе виждал никога подобно грамадно стадо. То се състоеше от женски и от рожби, предвождани от стари мъжкарри. Океанът наоколо сякаш вреше на няколко мили в окръжност. Китовете плуваха един подир друг, това шествие би било много интересно за зрители, които биха се намирали на сигурно място. Но нашият екипаж

наблюдаваше с ужас мощните движения на чудовищата, силните им буйни скокове и със замрели сърца се прислушваха в шумното им дишане.

Почти всичките китове бяха вече отминали, когато най-страшния — водачът, се оказа последен и право срещу лодката. Главата и част от гърба му се издигаха над водата. Той удряше грамадната си опашка, сякаш даваше заповеди на останалите. Не се знаеше дали искаше да им повели да продължат, или да ги предпази от някаква приближаваща се опасност. Видът му бе така застрашителен, че Бен, старият китоловец, не се сдържа и извика от ужас, Лали едва не припадна в ръцете му.

Нищо не можеше да отстрани съдбоносната среща. Четиримата не успяха да се опомнят. Китът идеше право срещу тях. Те се намериха внезапно във въздуха, сетне потънаха дълбоко във водата.

Изплуваха едновременно и почти внезапно. Бен и Снежко не изгубиха присъствие на духа, озърнаха се светкавично, търсейки лодката. Но уви! От нея бяха останали само частите от строшените дъски — наоколо плуваха две-три бурета, веслата, ханшпугите, няколко парчета насмолено платно, сред които безпомощно се бореха Уилям и Лали.

— Към Катамаран! — заповяда Бен.

Не измина минута и Бен и Уилям вече плуваха към сала, нататък се бе запътил и негърът, прихванал момичето към лявото си рамо.

Скоро и четиримата бяха на сала, отново се бяха спасили благодарение на него от явна смърт.

Произшествието не бе учудило никого. Щом Бен бе почувствувал удара, бе разбрал каква е работата: китът бе ударил с перките си долната част на лодката и я бе разбил като черупка. После, сякаш нищо не се бе случило, чудовището си бе продължило пътя.

Като се поуспокоиха, нашите приятели прецениха загубата. Запасите им, добити с такъв труд, веслата, необходимите принадлежности бяха разхвърляни по водата на всички страни. Най-лошото бе, че сандъкът на Бен, в който бе сложено всичкото месо, бе изчезнал. Очевидно бе потънал. Бурето с вода и онова с виното бяха добре запушени и плаваха над вълните. Положението бе наистина отчайващо. Но Бен Брас и Снежко не бяха от онези, които се отчайват, Уилям и Лали се възхищаваха от тях и вземаха пример, и не отстъпваха също. Салът се клатушкаше така че да се стои бе

невъзможно. Като изчакаха стихването на вълнението, приятелите отново се заловиха за работа, за да възстановят сала в предишния му вид.

Първо трябваше да си върнат веслата, ловенето им отне доста време и струваше грамадни усилия и на четиримата. Те нямаха нито едно дърво, което би могло да служи за весло. Стана нужда да гребат Дори с ръце. През това време нужните им предмети бяха отнесени надалече от вятъра, или по-точно — салът, поддържан от празните бурета, бе отплавал от мястото на новата катастрофа.

Трябваше да вървят срещу вятъра. Работата напредваше много бавно. Толкова, че дори тези мъжествени хора започнаха да се отчайват. Снежко искаше да се хвърли в океана и да улови веслата с плаване. Но Бен решително се възпротиви поради страха от акулите. Снежко се опита да докаже, че няма защо да се страхува от акулите, че владее ножа срещу тях, но Бен не отстъпи.

Най-сетне успяха да уловят две весла и работата потръгна. Мачтата и платното бяха издърпани от водата и поставени на старото им място. Буретата с виното и водата бяха също уловени и положени на местата им. Най-много се огорчи Бен — от изчезването на секирата и компаса, които несъмнено бяха потънали.

Но най-непоправима бе загубата на сандъка с храната. Тя ги заплашваше с близка гладна смърт.

XXI

Смъртта стоеше отново като страхотен призрак пред нещастните четирима корабокрушенци.

Освен големия запас в сандъка, част от сушената риба бе сложена направо в лодката. Но нито едно парченце не се виждаше на повърхността.

Всичко бе потънало или станало плячка на морските хищници.

След няколко часа, прекарани в най-мрачно мълчание, Бен каза по-бодро:

— Хайде да вечеряме!

Отначало всички помислиха, че „капитанът“ е полудял. Но скоро разбраха какво наричаше той вечеря. Оставаше им малко вино, което пазеха като зениците на очите си за най-крайния случай. Този случай явно бе настъпил.

Предложението бе прието с възторг. За щастие чашката бе оцеляла. Първи я допряха малките устни на Лали.

След „вечерята“ Бен и Снежко започнаха отново да обсъждат положението, надеждата сякаш се бе върнала, за да сгрее измъчените им сърца, живителната влага бе оказала благотворното си въздействие, бе им вдъхнала вяра, че биха могли, въпреки всичко, да се спасят.

Обсъдиха въпроса трябва ли да се постави мачтата, или не, да плават ли напред или да останат, където си бяха. Нощта бе непроницаемо тъмна, но те нямаха нужда от светлина за най-обикновената работа. Бен настоя да бъде издигнато платното по посока на вятъра. Снежко намираше, че трябва да си останат на мястото. Бен каза:

— Виж какво, като се движим напред, имаме шанс да срещнем кораб. А ако останем, могат да ни настигнат онези негодници. Ако те са останали върху кашалота, това не би се случило... но ние не знаем какво е станало с тях, по-добре е, за всеки случай, да сме по-далече. Да вдигнем платното!

Негърът не можеше да не се съгласи.

— Отлично! — зарадва се Бен. — Хайде на работа. Живо! Колкото по-скоро поставим платното, толкова по-добре!

Работата закипя. Чуваше се само откъслечният глас на капитана с неговите заповеди. Мачтата бе поставена, платното — прикрепено, весел ветрец запя в гънките му и салът забърза напред. Приятелите полегнаха да си отдъхнат.

Колко време мина така, никой не разбра. Уилям се събуди пръв. Той спеше поначало леко и не много дълго. А този ден особено не му се спеше. Мъчеше го безпокойство. Не се опасяваше за себе си. Въпреки младостта си, юнгата се отличаваше със силен характер и смелост. Всичките му страхове се отнасяха до Лали.

Момичето се бе променило извънредно много през последните дни. Розовите му страни бяха угаснали, очите — хлътнали. Лали бе отслабнала значително. Нямаше нищо чудно, че невиджаните и нечувани лишения се бяха отразили на нежното, израстнало в доволство, момиче.

Добре че тази нощ Уилям не бе заспал дълбоко. Ако не се бе събудил внезапно, нямаше да забележи странния огън, залял с ярка светлина палубата на „Катамаран“. Приятелите му също никога нямаше да видят земя. Силен, пламък заливаше тъмната повърхност на океана, на голямо разстояние и осветяваше спящия екипаж на сала.

Уилям скочи. Открилото се пред очите му зрелище го учуди и огорчи. При ярката светлина се виждаше, че пред сала има кораб, но целият обхванат от огън.

Едно обстоятелство обаче поразяваше силно Уилям — той бе запомнил естествената уплаха, която се бе повдигнала на „Пандора“, когато всички се бяха вдигнали срещу смъртната опасност. А тук хората не мислеха да се спасяват.

С бързината на мълния тези мисли изпълниха съзнанието на юнгата.

Той не загуби повече време в догадки и събуди приятелите си.

Видът на горящия кораб направи различно впечатление на събудените. Лали извика високо от ужас. Снежко прояви учудване и тревога, а Бен нададе радостен възглас и започна да скача по люлеещите се дъски.

Без да обяснява каквото и да било, завика:

— Ей вие, от кораба! Тука! Тука!

— Боже милостиви! — простена Снежко. — Това е кораб! Кораб! Но той гори!

— Не, Снежко — каза Бен, — нищо подобно! Това са китоловци, които топят сланина! Нима не виждате как там работят хората? Господи, нима няма да ни чуят? Ей, вие, китоловци!

Бен крещеше до прегракване.

Останалите му пригласяха.

По лицата на Уилям и Лали се стичаха обилно сълзи на радост, но и на тревога — ще ги чуят ли там? Дълго продължиха отчаяно-призивни-те викове на четиримата. Струваше им се, че гласовете им се чуват на много по-голямо разстояние. Но за учудване, отговор не се получаваше.

Въпреки близостта на кораба и виковете на „Катамаран“, цареше мълчание. Като помисли малко, Бен, като бивш китоловец, съобрази каква бе работата. Огънят в пещите пращеше така, че заглушаваше всеки шум наоколо. Моряците сами не се чуваха един другото навярно. Като реши, че е така, Бен се отчая напълно. Надеждата за толкова близко спасение можеше изведнъж да се окаже илюзия и те отново да останат сами в безбрежния океан.

Насмалко не стана така. За щастие едно обстоятелство доведе развръзката благополучно.

Като се вгледа по-добре, Бен каза, че корабът е срещу вятъра. Виждаше се, китоловците нямаха намерение да плават, додето не стопят всичката сланина на убития кит. Моряците можеха да доплават без много труд до тях с весла.

След няколко минути „Катамаран“ се приближи до кораба толкова, че виковете най-сетне бяха чути. Китоловците бяха крайно учудени от появата на странния сал и дори не отговориха веднага. Но Бен разправи за претърпените злощастия.

След десет минути четиримата приятели седяха до пламтящото огнище, пред изобилната вечеря, заобиколени от простите, но добри и честни хора.

XXII

Мъжете бяха зачислени към екипажа. За малката португалка Лали отделиха каюта. Заобиколиха я с грижи и внимание.

Нещастният сал бе развален напълно. Въжетата, принадлежностите, основата и платното послужиха и на кораба. Дъските дадоха на дърводелеца, буретата на бьчваря.

Догадката на Бен Брас, че спасилият ги кораб е същият, които бяха очаквали върху кашалота, се потвърди. Китоловците, след като бяха убили огромния кит, бяха загубили следите му и сега превръщаха на мас друг.

Бен съобщи на капитана къде горе-долу се намираще кашалота. Капитанът на китоловците остана доволен от упътването, тъй като бе разчитал да получи от него от седемдесет до деветдесет бурета мас.

На следния ден тръгнаха да го търсят. Бен разказа подробно всичките приключения и предупреди за възможната среща с бившите моряци на „Пандора“.

Привечер те бяха вече при мъртвия кашалот. При приближаването от трупа му излетя шумно ято морски птици. Това означаваше, че хора липсваха наоколо. Всичко бе останало във вида, в които четиримата приятели го бяха оставяли. Само месото се бе овъглило и огънят бе угаснал.

След три дни, когато всичката мас бе съхранена в съдовете, китоловците забелязаха греди, дъски, бурета и други остатъци от големия сал. Бурята, от която „Катамаран“ бе излязъл невредим, се оказваше съдбоносна за нещастниците от „Пандора“. Лошо стегнатите дъски се бяха разбили и всички те бяха потънали. Трагичният им край несъмнено бе възмездие от небето.

Остава да кажем няколко думи за по нататъшната съдба на нашите приятели.

Още на следния ден след спасението Снежко зае длъжността готвач на китоловния кораб. Той я изпълняваше с достойнство няколко години, докато не премина на същия почетен пост в новия хубав кораб,

принадлежащ ма вече истинския капитан Бен Брас, който не пренасяше жив товар за продан в Бразилия, а търгуваше с палмово масло, слонова кост, щраусови пера и златен пясък. След няколко години, като пожъна богати плодове от пълния с трескава деятелност живот, Бен Брас се засели в собствена ферма. Неизменният му черен приятел го последва.

Съдбата на юнгата Уилям бе още по-завидна. Гледайки неговата горда осанка и красиво изразително лице, всеки би казал, че за такъв юнак не е трудно да си намери жена по вкус. И наистина жената на Уилям бе много красива, с големи черни очи и прелестни къдриви коси. Доста мургавият цвят на лицето сочеше нейния южен произход. Говореше се, че била португалка, родена в Африка. И още, че съпрузите се били запознали на някакъв нещастен кораб „Пандора“, че били останали с още двама приятели като единствен екипаж на този кораб и че детската им дружба се била обърнала скоро в гореща любов върху дъските на странен сал сред Атлантическия океан. Тази мис, разбира се, бе самата Лали.

Издание:

Майн Рид

Екипажът на „Пандора“

Роман

Издание на „Тренев & Тренев“ София 1991

Превод: Д. Подвързачов

второ издание

© Jusautor. Sofia, 1991 г.

Редактор Иван Тренев

Илюстрации Георги Попов

Корица Емилиян Станкев

Художник редактор Лиляна Басарева

Технически редактор Стефан Маринов

Формат 16/60/84

Цена 6,98 лв.

Препечатване само с разрешението на фирмата-издател „Тренев & Тренев“

Отпечатва се в Държавна печатница „Г. Димитров“, Ямбол

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.